

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 4Δ' (94) - ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2017
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὠρωποῦ κ. Κύριλλος,
Διευθυντής Κλάδου Ἐκδόσεων Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Χρ. Κωβαῖος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα. Τηλ.: 210-8160127 – Fax 210-8160128

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ. Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τήν ἀποστολή ἀνακουνώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό **ΕΚΚΛΗΣΙΑ**: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό **ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ**: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό **ΘΕΟΛΟΓΙΑ**: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΤΕΥΧΟΣ – 7^ο,
ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	468
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i> <i>Μήνυμα πρὸς τὰ ΚΓ΄ Παύλεια .....</i>	469
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Ἡ Ἑκτακτὴ Σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας	470
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i> <i>Εἰσήγησις εἰς τὴν Ἑκτακτὴ Σύγκλησις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας .....</i>	473
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,</i> <i>Ἀντιφώνησις εἰς τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας .....</i>	475
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ,</i> <i>Ἐνημέρωσις γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαλόγου τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας</i> <i>τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Ι.Ε.Π. γιὰ τὴν βελτίωσις τῶν νέων προγραμμάτων σπουδῶν</i> <i>τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν .....</i>	476
ΟΜΙΛΙΑΙ	
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ,</i> <i>Ἡ μωρία τοῦ κηρύγματος .....</i>	487
<i>Τοῦ Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Κάραμα,</i> <i>Ὁ Παῦλος ὡς Κῆρυξ τῆς μετανοίας .....</i>	490
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ,</i> <i>Παῦλος ὁ Χριστιανός. Ἡ αὐτοσυνειδησία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:</i> <i>Ἰσραηλίτης- Ἑλληνας- Ρωμαῖος πολίτης Δοῦλος (ὑπηρέτης) Θεοῦ -</i> <i>Ἀπόστολος καί Διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ .....</i>	492
<i>Τοῦ Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Παπαθανασίου,</i> <i>Ἡ Χριστοκεντρικότητα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου .....</i>	497
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς,</i> <i>Κριτικὲς παρατηρήσεις εἰς τὸ σχέδιον νόμου γιὰ τὴ νομικὴ ἀναγνώρισις</i> <i>τῆς ταυτότητος φύλου .....</i>	503
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	506
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	535
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	541

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ Ἰουλίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τό Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρὸς τὰ ΚΓ΄ Παύλεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας.

Τό Θέμα τοῦ Μηνός ἀναφέρεται στήν Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς 27.6.2017. Δημοσιεύουμε τὴν εἰσήγησι τοῦ Μακαριωτάτου, τὴν ἀντιφώνησι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, Ἀντιπροέδρου τῆς Ι.Σ.Ι., καί τὴν εἰσήγησι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ γιὰ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Στὴν Ἐνότητα τῶν Ὁμιλιῶν θά βρεῖτε τίς ὁμιλίαι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς Βύρωνος καί Ὑμητοῦ κ. Δανιήλ, τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Κάρμα καί τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσοστόμου Παπαθανασίου, πού ἐκφωνήθηκαν κατὰ τὸν διήμερο Συνοδικό ἐορτασμό τῆς μνήμης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Στὰ Συνοδικὰ Ἀνάλεκτα μπορεῖτε νά διαβάσετε τίς παρατηρήσεις τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς ὡς πρὸς τό σχέδιο Νόμου γιὰ τὴ νομικὴ ἀναγνώρισι τῆς ταυτότητας φύλου.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρῶνεται μέ τὴ δημοσίευσιν Κανονισμῶν καί Προκηρῦξεων καθὼς καί μέ τὴν εἰδησεογραφικὴν στήλην τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Μήνυμα προς τὰ ΚΓ΄ Παύλεια

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

(Μήνυμα πρὸς τὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο τῶν ΚΓ΄ Παυλείων
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας,
Βέροια, 28-29 Ἰουνίου 2017)

Ἀγαπητοί μου,

χαίρομαι ἰδιαίτερος πού τὸ Συνέδριο τῶν Παυλείων μᾶς προσφέρει κάθε χρόνο τὴν εὐκαιρία νὰ ἀκουσθοῦν πολύτιμοι λόγοι, οἱ ὅποιοι διευρύνουν οὐσιωδῶς τὴ μελέτη τοῦ ἔργου τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν. Ἡ θεματικὴ σας ἐπιλογή, μὲ τίτλο «Πόλεμος καὶ εἰρήνη κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο», παρουσιάζει καίριο ἐνδιαφέρον σέ αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς συγχύσεως καὶ τῶν ἄκρων, ὅπου ὁ ἄνθρωπος βιώνει τὴν ἀγωνία καινοφανῶν φαινομένων καὶ μορφῶν βίας, ὅπως καὶ τὴν ψυχρότητα καὶ μοναξιά τοῦ διαδικτύου. Θὰ ἤθελα νὰ συγχαρῶ ἀδελφικῶς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας κ. Παντελεήμονα, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ παρὸν Συνέδριο μᾶς ἀναβαπτίζει στὸν ἀποστολικὸ λόγο καὶ μᾶς δείχνει τὴν πορεία πρὸς τὴ φωτισμένη ζωὴ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ὅτι «ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β΄, 14). Ὁ Ἀπόστολος κομίζει τὸ μήνυμα τῆς εἰρήνης τῶν γνησίων τέκνων τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ὁ ἄνθρωπος πού ἀγαπᾷ ἀληθινὰ τὸν Χριστό δὲν ἔχει ἐχθρούς, διότι δὲν ὑπάρχει κάτι πού νὰ τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεό καὶ τοὺς συνανθρώπους του. Λέγει ἄλλοῦ ὅτι «οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ Θεός, ἀλλὰ εἰρήνης» (Α΄ Κορ. ιδ΄, 33). Ἡ ἀναταραχὴ, τόσο ἡ ἐξωτερικὴ ὅσο καὶ ἡ ἐσωτερικὴ, τῆς ψυχῆς, εἶναι ἀσυμβίβαστη πρὸς τὸ εἰρηνικὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Τὸ πνεῦμα τῆς ἔριδος, τοῦ μίσους, τῆς ἐμπάθειας, τῆς ὑπεροψίας, τοῦ φανατισμοῦ, τῆς τυφλότητος τῶν ἐμμονῶν, τῆς ἀδυναμίας συγχωρήσεως, τῆς ἔχθρας καὶ τοῦ πολέμου εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς δόθηκε βεβαίως ὡς στατικὴ ιδιότητα, ἀλλὰ ὡς χάρισμα, ὡς εὐλογία

πού χαρίζεται διαρκῶς. Ὁ Παῦλος διατυπώνει τοὺς προβληματισμούς του σέ θέματα τὰ ὅποια διακροῦν καὶ ταλανίζουν τίς πρῶτες χριστιανικὲς κοινότητες, διακηρύσσοντας ὅτι «ἡ ἐν ἡμῖν ἐλπίς» δὲν εἶναι ἀπλῶς μία προσδοκία, ἀλλὰ μία βιούμενη πορεία πραγματώσεως τῆς εἰρήνης μέσα ἀπὸ τὴν ἐνότητα πρὸς τὸ αὐριό τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ λαμπρὸ τοῦτο ἔργο δὲν στερεῖται δυσκολιῶν. Διέρχεται «διὰ δακρύων καὶ θλίψεων πολλῶν». Ὁ μόνος πόλεμος στὸν ὁποῖο στρατεύεται ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀγώνας κατὰ τῆς πονηρίας πού ἐξουσιάζει τὸν κόσμον καὶ τὴν ψυχὴ μας (Ἐφεσ. στ΄, 12).

Ποιά εἶναι τὰ ἐφόδιά μας σέ αὐτὴν τὴν πορείαν ἀσκήσεως; Ὁ Ἀπόστολος σημειώνει στὴν Πρὸς Ἐφεσίους ὅτι αὐτὰ τὰ νοητὰ «ὄπλα» πού συνιστοῦν τὴν «πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ» εἶναι: ἡ ἀλήθεια, ὁ θῶρακας τῆς δικαιοσύνης, τὸ εὐαγγέλιο τῆς εἰρήνης, ὁ θυρεὸς τῆς πίστεως, ἡ «περικεφαλαία τοῦ σωτηρίου», ἡ «μάχαιρα τοῦ πνεύματος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα Θεοῦ» (Ἐφεσ. στ΄, 13-17). Ἡ μαρτυρία τῶν πιστῶν καὶ τῶν λειτουργῶν τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἄγγελμα εἰρήνης, χεῖρ βοηθείας, πρᾶξις καὶ λόγος ἀγάπης, σοφίας, ἐλπίδος, καταλλαγῆς καὶ ἐνότητος.

Κατακλείοντας αὐτὲς τίς σκέψεις ἐπιθυμῶ νὰ χαιρετίσω θερμῶς τοὺς ἐκλεκτοὺς συντελεστὲς καὶ συμμετέχοντες στό παρὸν Συνέδριο. Εὐχομαι ὁ Κύριος νὰ εὐλογήσει πλουσίως τίς ἐργασίες του «καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» νὰ «φρουρήσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Πρὸς Φιλιππησίους, δ΄ 7).

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καὶ ἀγάπης,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἡ Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(27.6.2017)

Συνήλθε τὴν Τρίτη, 27 Ἰουνίου 2017, στὴν πρώτη Συνεδρία τῆς ἐκτάκτου Συγκλήσεώς της, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στό Καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, ἱερουργήσαντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Γεωργίου.

Περὶ τὴν 9ῃ πρωινῇ στὴ μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐτελέσθη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἀπαρτία.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, προσ-

εφώνησε τὰ Μέλη Αὐτῆς καὶ ἀφοῦ εὐχαρίστησε τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς γιὰ τὴν προσέλευσή τους στὴν Συνεδρίαση, ἀνέφερε τὰ ἑξῆς: «Τὸ θέμα πού θὰ μᾶς ἀπασχολήσει πάλι σήμερα εἶναι ἐκεῖνο τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ σχολεῖα μας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καὶ εἰδικότερα τῶν ἀναλυτικῶν λεγομένων προγραμμάτων.

Τὸ Σύνταγμα τῆς χώρας στὴν παράγραφο 2 τοῦ ἄρθρου 16 προβλέπει τὰ ἑξῆς: Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βασικὴ ἀποστολὴ τοῦ Κράτους καὶ ἔχει σκοπὸ τὴν ἠθικὴ, πνευματικὴ, ἐπαγγελματικὴ καὶ φυσικὴ ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνείδησης καὶ τὴν διάπλασή τους σὲ ἐλεύθερους καὶ ὑπεύθυνους πολῖτες.

Ὁμοίως ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζει στό ἄρθρο 9, παρ. Ε΄ τὰ ἑξῆς: Παρακολουθεῖ (ἢ Δ.Ι.Σ.) τὸ δογματικὸν περιεχόμενον τῶν διὰ τὰ σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους καὶ Μέσης

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος προήδρευσε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, Ἀντιπρόεδρο τῆς Ι.Σ.Ι., καὶ τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Μεθώνης κ. Κλήμεντα, Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐκπαιδεύσεως προοριζομένων διδακτικῶν βιβλίων τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἑρεῦνης προέβη σέ μεταρρύθμιση τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων εἰς τὰ Θρησκευτικά μαθήματα τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως σέ τέτοιο βαθμὸ πού ἀναγκασθήκαμε νά ἀποστείλουμε τὸ ὑπ' ἀριθ. 4896/2016 ἔγγραφο μας πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργό καὶ τοὺς κ. Ἀρχηγούς τῶν εἰς τὴν Βουλὴν κομμάτων καὶ νά δηλώσουμε δημοσίως ὅτι τὰ προγράμματα αὐτὰ εἶναι καὶ ἀπαράδεκτα καὶ ἐπικίνδυνα».

Ἀκολούθως ἀναφέρθηκε στὴν σύσκεψη τῆς 5ης Ὀκτωβρίου 2016 γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σχετικῶν μὲ τὰ Θρησκευτικά προγραμμάτων ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἀλέξη Τσίπρα καὶ στὴν κατάληξη τῶν συζητήσεων τῆς συσκέψεως.

Ὁ Μακαριώτατος ἐπεσήμανε ιδιαίτερα τὸ ἐντατικό καὶ ἐπιμελές ἔργο τῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, οἱ ὅποιοι ἔφεραν τὰ ἐξῆς στοιχεῖα:

«1. Ἡ συζήτησις ἄρχισε ἀπὸ μηδενικὴ βάση. Τί ἄλλο συμβαίνει μετὰ τὴν κατάργηση τῶν Φ.Ε.Κ.

Β' 2906 καὶ Β 2920 τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 2016 τοῦ τ. Ὑπουργοῦ κ. Φίλη καὶ ἰσχύ τῶν Φ.Ε.Κ. Β' 2104 καὶ Β' 2105 τῆς 19ης Ἰουνίου 2017 τοῦ νῦν Ὑπουργοῦ κ. Γαβρόγλου;

2. Ὁρθόδοξος χαρακτήρας τοῦ μαθήματος.

3. Ἐγιναν δεκτὲς παρεμβάσεις, διορθώσεις, προσθήκες, ἀφαιρέσεις, προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ὕλικό διδασκαλίας.

4. Τὸ ὕλικό μαθητείας πού θά ἀποτελέσει τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα θά χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τὸ σχολικό ἔτος 2018-2019 πρὶν τυπωθεῖ, θά τεθεῖ στὴν διάθεση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀπαιτούμενη δογματικὴ παρακολούθηση».

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας ἐπισήμανε τὰ ἐξῆς: «Ἐδῶ ὀφείλω νά καταθέσω μία δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κωνσταντίνου Γαβρόγλου πρὸς ἐμέ προσωπικῶς: ἂν κάτι προκύψει προβληματικό εἴμαστε ἔτοιμοι οἱ δύο πλευρὲς νά τὸ ἀντιμετωπίσουμε».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, ἀντιφώνησε ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτῶν Ἱεραρχῶν.

Ἀκολούθως συνεκροτήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο καὶ Πατρῶν κ. Χρυσόστομο.

Στιγμιότυπο ἀπὸ τὴς ἐργασίης τῆς Ἐκτάκτου Συγκλήσεως τῆς Ι.Σ.Ι.

Ἐν συνεχείᾳ, σύμφωνα μέ τήν Ἡμερησία Διάταξη, ἀνέγνωσε τήν Εἰσήγησή του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ μέ θέμα: «Ἐνημέρωσις περί τοῦ μαθήματος τῶν Ὀρησκευτικῶν». Κατά τήν Εἰσήγησή του ὁ Σεβασμιώτατος ἐνημέρωσε τά Μέλη τῆς Ἱεραρχίας περί τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαλόγου τῆς Τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς μέ τό Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς σχετικά μέ τήν βελτίωση τῶν Νέων Προγραμμάτων Σπουδῶν Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καί Λυκείου, τονίζοντας ἰδιαίτερα ὅτι στόν διάλογο προσήλθαμε ἔχοντας ὁδηγό τήν ἀπόφαση τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς ἐκτάκτου Ἱεραρχίας τῆς 09.03.2017.

Μεταξύ ἄλλων στήν Εἰσήγησή του ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέφερε τά ἑξῆς: «Κατά τήν διεξαγωγήν τοῦ Διαλόγου, ἡ Ἐπιτροπή ἐπέμεινε εἰς τήν βᾶσιν τῶν τριῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν, ἦτοι: α) τῆς ὑποχρεωτικότητος τοῦ μαθήματος τῶν Ὀρησκευτικῶν, β) τῆς διατηρήσεως τῶν ὥρῶν διδασκαλίας αὐτοῦ, καί γ) τῆς διασφαλίσεως τοῦ Ὄρθοδόξου Προσανατολισμοῦ αὐτοῦ, ὅπως καί εἰς τήν διατήρησιν τοῦ ὑφισταμένου νομικοῦ καί θεσμικοῦ πλαισίου τοῦ Μαθήματος τῶν Ὀρησκευτικῶν, καθῶς καί τῆς ὀνομασίας Ὀρησκευτικά.

Ἐπῆρξαν ρητές διαβεβαιώσεις τόσον τοῦ κ. Ἐπιτροπῆ, ὅσον καί τοῦ Προέδρου τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς (ΙΕΠ), σέ ὅλες τίς συναντήσεις, ὅτι δέν ὑφίσταται κανένα ζήτημα ὡς πρός τήν ὑποχρεωτικότητα τοῦ Μαθήματος τῶν Ὀρησκευτικῶν, τίς ὥρες διδασκαλίας του καί

τήν ὀνομασία του, καί ὅτι θά παραμείνει στόν κορμό τῶν μαθημάτων στήν Β΄ καί Γ΄ Λυκείου, χωρίς νά γίνῃ ἐπιλεγόμενο».

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος παρέθεσε ὅλες τίς τροποποιήσεις καί ἀλλαγές πού ἔγιναν δεκτές, καί σημείωσε ὅτι μέ ὅλες τίς παραπάνω ἀλλαγές συμφώνησε καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, ἡ ὁποία συμμετεῖχε στόν διάλογο διά τοῦ ἐκπροσώπου Αὐτῆς, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀρκαλοχωρίου κ. Ἀνδρέου.

Ἐν συνεχείᾳ τόν λόγο ἔλαβαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος καί Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Μέλη τῆς Τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς.

Μετά τό διάλειμμα ἀκολούθησε εὐρύτατος διάλογος ἐπί τῆς Εἰσηγήσεως, κατά τόν ὁποῖο ἔλαβαν τόν λόγο πολλοί Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς.

Ἐν κατακλείδι ὁ Μακαριώτατος ἐκφράζοντας τό σεπτό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας εὐχαρίστησε τά Ἀρχιερατικά Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν πλήρη ἐνημέρωσή πού παρεῖχαν στό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας ἐπί τοῦ θέματος.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἀφοῦ ἐνημερώθηκε περί τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαλόγου μεταξύ τῆς Τριμελοῦς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς καί τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐπιτροπῆ Παιδείας, ἀποφάσισε τήν συνέχιση τοῦ διαλόγου ὑπό τῆς ἰδίας Ἐπιτροπῆς γιά τήν παρακολούθησή τοῦ ὕψους τῶν νέων βιβλίων πρῖν αὐτά τυπωθῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

Εισήγηση στην Έκτακτη Σύγκληση της Ίεραρχίας

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνίου

(27.6.2017)

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς,

ὀφείλουμε εὐχαριστίες στόν Πανάγαθο Θεό και Πατέρα μας Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, πού μᾶς ἀξιώνει και πάλι μέσα σέ λίγο χρόνο νά συνέλθουμε πρὸς λήψιν ζωτικῶν ἀποφάσεων γιά τή ζωή και τή λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας.

Καί τοῦτο δέν ἦταν αὐτονόητον γιά τήν ἑλληνική πραγματικότητα ἀμέσως μετά τήν ἀνασύσταση τοῦ Κράτους μας. Ἀπό τό ἔτος 1833 ἕως και τό 1909 δέν ἠδύνατο ἡ Ίεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας νά συνέρχεται αὐτοβούλως.

Ἀλλά και τίς δεκαετίες πού ἀκολούθησαν οἱ διάφορες πολιτικές ἀναταραχές και ἀνωμαλίες εἶχαν ἐπιπτώσεις καταστροφικές στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας.

Δέν πρέπει νά λησμονοῦμε τήν τόλμη Ἀρχιερέως μας στή δεκαετία τοῦ 1960 νά σχίσει τό Β. Διάταγμα, θυροκολλημένο στόν Μητροπολιτικό Ναό, πού ἀπηγόρευε τήν σύναξη τῆς Ίεραρχίας μας.

Ἐπομένως ἔχει σημειωθεῖ πρόοδος στό κεφάλαιο αὐτό. Τό ἐρώτημα ὅμως πού πλανᾶται στήν αἴθουσα αὐτή εἶναι πόσο ἀξιοποιήθηκε ἡ ἀξιοποιεῖται τό ἀγαθό αὐτό πρὸς ὠφέλεια τῆς Ἐκκλησίας και τοῦ πιστοῦ λαοῦ μας.

Τό θέμα πού θά μᾶς ἀπασχολήσει πάλι σήμερα εἶναι ἐκεῖνο τῆς διδασκαλίας εἰς τά σχολεῖα μας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν και εἰδικότερα τῶν ἀναλυτικῶν λεγομένων προγραμμάτων.

Τό Σύνταγμα τῆς χώρας στήν παράγραφο 2 τοῦ ἄρθρου 16 προβλέπει τά ἑξῆς: «*Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βασική ἀποστολή τοῦ Κράτους και ἔχει σκοπό τήν ἠθική, πνευματική, ἐπαγγελματική και φυσική ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς και θρησκευτικῆς συνείδησης και τήν διάπλασή τους σέ ἐλεύθερους και ὑπεύθυνους πολίτες*».

Ὅμοίως ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζει στό ἄρθρο 9, παρ. Ε' τά ἑξῆς: «*Παρακολουθεῖ (ἡ Δ.Ι.Σ.) τό δογματικόν περιεχόμενον τῶν διά τά σχολεῖα τῆς Στοιχειώδους και Μέσης Ἐκπαιδύσεως προοριζομένων διδασκτικῶν βιβλίων τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν*».

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τό Ἐπιτελεῖον Παιδείας, Θρησκευμάτων και Ἐρεῦνης προέβη εἰς μεταρρύθμιση τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων εἰς τά θρησκευτικά μαθήματα τῆς στοιχειώδους και μέσης ἐκπαιδύσεως σέ τέτοιο βαθμό πού ἀναγκασθήκαμε νά ἀποστείλουμε τό ὑπ' ἀριθ. 4896/2016 ἔγγραφο μας πρὸς τόν κ. Πρωθυπουργό και τούς κ. Ἀρχηγούς τῶν εἰς τήν Βουλὴν κομμάτων και νά δηλώσουμε δημοσίως ὅτι «*τά προγράμματα αὐτά εἶναι και ἀπαράδεκτα και ἐπικίνδυνα*».

Ἀκολούθησε ταραχή και ἔντασις. Ὁ Πρωθυπουργός κ. Ἀλέξης Τσίπρας, παρά τίς δυσκολίες και τά πολυεύθυνα καθήκοντά του σέ ἐποχή δύσκολη, προσκάλεσε ὑπό τήν προεδρία του τήν 5ην Ὀκτωβρίου 2016 σύσκεψη γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν σχετικῶν μέ τά Θρησκευτικά προγραμμάτων.

Εἰς τήν σύσκεψη αὐτήν συμμετεῖχαν ἀπό πλευρᾶς Πολιτείας, πλὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ὁ κ. Πάνος Καμμένος, Κυβερνητικός Ἐπαῖρος, ὁ κ. Νικόλαος Φίλης, Ἐπιτελεῖον Παιδείας, Θρησκευμάτων και Ἐρεῦνης, ἡ κ. Ὑλγα Γεροβασίλη και ἀπό πλευρᾶς Ἐκκλησίας ἡ ταπεινότης μου, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μονεμβασίας κ. Εὐστάθιος, Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, Μεσογαίας και Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος και ὁ Νομικός Σύμβουλος τῆς Δ.Ι.Σ. κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου.

Ἡ κατάληξις τῶν συζητήσεων τῆς συσκέψεως αὐτῆς ἦταν ἡ ἑξῆς:

1. Νά ὀρισθεῖ ἀπό τίς δύο πλευρές εἰδική Ἐπιτροπή γιά ἕναν δημιουργικό διάλογο.

2. Ἡ συζήτηση θά ἀρχίσει ἀπό μηδενική βάση.
  3. Τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν θά ἔχει ὀρθόδοξον χαρακτήρα.
  4. Ἡ διδασκαλία θά εἶναι ὑποχρεωτική.
  5. Ἡ Ἐπιτροπή τῆς Ἐκκλησίας θά καταθέσει τίς ἀπόψεις της στήν Ἐπιτροπή τῆς Πολιτείας, πού θά εἶναι ἐγκρίσεις, προσθέσεις, ἀφαιρέσεις, διορθώσεις στίς ἀπόψεις τῆς Πολιτείας. Ἐπ' αὐτῶν θά γίνη ὁ διάλογος.
  6. Τό ὑλικόν τῆς διδασκαλίας γιά τά σχολικά βιβλία τῶν Θρησκευτικῶν πού θά εἶναι ἔτοιμα καί θά ἰσχύουν γιά τό σχολικό ἔτος 2018, πρὶν δοθεῖ πρὸς ἐκτύπωση, θά δοθῇ εἰς τήν Ἐκκλησία γιά «δογματική παρακολούθηση».
- Δυστυχῶς ὅμως ἡ σύσκεψη αὐτή ἦταν φαλκιδευμένη, διότι λίγες μέρες πρὶν, στίς 13 Σεπτεμβρίου 2016, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἐδημοσίευσε, τά κατά τήν ἀποψή του, Φ.Ε.Κ. (Β', 2920, 2906) μέ τά ἀναλυτικά προγράμματα χωρίς πληροφόρηση τῆς Ἐκκλησίας, διότι πίστευε καί ἴσως πιστεύει ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν πρέπει νά ἔχει ἀποψη στό δογματικό κυρίως περιεχόμενον τῶν διδασκομένων βιβλίων τῶν Θρησκευτικῶν.
- Ἔτσι μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ ἡ διχογνωμία τῶν ἀνακοινώσεων τῆς συσχέψεως Μαξίμου.
- Ἄλλα ἀνεκοίνωσε ἡ ἐπίσημη σύσκεψις καί ἄλλα ὑπεστήριξε καί ὑποστηρίζει ὁ τότε Ὑπουργός μέχρι σήμερα (ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 11.6.2017) λέγοντας «Ἐγώ μπορεῖ νά ἔφυγα, τά νέα Θρησκευτικά ἔμειναν».
- Ἡ ὀρισθεῖσα ὑπό τῆς Ἱεραρχίας τριμελής ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπή ἀποτελούμενη ἐκ τῶν Σεβασμιω-

τάτων ἀγίων ἀδελφῶν Ὑδρας κ. Ἐφραίμ, Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου καί Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, ἐργάσθηκε ἐντατικά καί μέ ἐπιμέλεια καί μᾶς ἔφερε τά ἐξῆς στοιχεῖα:

1. Ἡ συζήτηση ἄρχισε ἀπό μηδενική βάση. Τί ἄλλο συμβαίνει μετά τήν «κατάργηση» τῶν Φ.Ε.Κ. Β' 2906 καί Β' 2920 τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 2016 τοῦ τ. Ὑπουργοῦ κ. Φίλη καί ἰσχύ τῶν Φ.Ε.Κ. Β' 2104 καί Β' 2105 τῆς 19ης Ἰουνίου 2017 τοῦ νῦν Ὑπουργοῦ κ. Γαβρόγλου;

2. Ὁρθόδοξος χαρακτήρας τοῦ μαθήματος.

3. Ἐγιναν δεκτές παρεμβάσεις, διορθώσεις, προσθήκες, ἀφαιρέσεις, προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τό ὑλικό διδασκαλίας.

4. Τό ὑλικό μαθητείας πού θά ἀποτελέσει τά βιβλία, τά ὁποῖα θά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τό σχολικό ἔτος 2018-2019, πρὶν τυπωθεῖ θά τεθεῖ εἰς τήν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀπαιτούμενη δογματική παρακολούθηση.

Ἐδῶ ὀφείλω νά καταθέσω δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κωνσταντίνου Γαβρόγλου πρὸς ἐμέ προσωπικῶς: ἂν κάτι προκύψει προβληματικό εἴμαστε ἔτοιμοι οἱ δύο πλευρές νά τό ἀντιμετωπίσουμε.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐνημέρωση τῆς Δ.Ι.Σ. ἔγινε κατά τήν συνεδρίαν τῆς Δ.Ι.Σ. (20.6.2017). Ἐνιοι ἀδελφοί ἐξ ἡμῶν ἔκαναν τήν πρότασιν νά ἐνημερωθοῦν ὄλα τά Μέλη τῆς Ἱεραρχίας.

Αὐτό εἶναι καί τό μοναδικό θέμα ἀπασχολήσεως τῆς ἐκτάκτου σημερινῆς συνάξεως τῆς Ι.Σ.Ι.

Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἀντιφώνηση στήν Ἱεραρχία

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,
Ἀντιπροέδρου τῆς Ι.Σ.Ι.

(Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
27.6.2017)

Μακαριώτατε,

ἡ σύγκλησις τῆς Ι.Σ.Ι. εἰς Τακτικήν καί Ἑκτακτον συνεδρίασιν εἶναι ἐπιταγή τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί ὑποχρέωσις ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπί τούτοις εἶναι ὑποχρέωσις καί ἐπιθυμία ὄλων μας, διό καί τό «παρών» ὄλων μας εἰς τήν ὑμετέραν πρόσκλησιν.

Καί οἱ λόγοι πού ἐξηγοῦν καί δικαιολογοῦν τήν ἐπιθυμία καί παρουσία ἐν αὐτῷ, τῷ τόπῳ καί ἐν Αὐτῷ τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅτι ἐξασφαλίζομε τήν παρουσία τοῦ Ἰησοῦ ὅστις εἶπεν: «ὅπου δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν» (Ματθ. ΙΗ΄ 20).

Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Μ. Βασίλειος παρατηρεῖ:

«Οἱ εἰς τὸ ὄνομά τινος συναχθέντες, πάντως ὀφείλουσιν εἰδέναι τὸν σκοπὸν τοῦ συναγαγόντος, καί πρὸς αὐτὸν ἑαυτοὺς καταρτίζουσιν, ἵνα εὐαρεστήσεως χάριν εὕρωσι, καὶ μὴ κακίας ἢ ἀμελείας κρίματι ὑποπέσωσιν. [...] Οἱ δὲ ἀξίως τῆς κλήσεως, μηδὲ πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου συνηγμένοι, κἂν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνῆχθαι ἐν ὀνόματι Κυρίου δοκῶσιν, ἀκούουσι· Τί μέ καλεῖτε, Κύριε, Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;».

Ἀλλά ταυτοχρόνως ἔχομε καί τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὥστε διὰ τῶν δύο αὐτῶν προσώπων νά ἔχομε τήν βεβαιότητα τῆς ἀληθείας τῶν ἀποφάσεών μας καί νά ἔχομε τήν συνειδησιν τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος». Μὲ τήν σύναξιν ὅμως πραγματοποιοῦμε τήν ἀδελφοσύνη, ἀσπαζόμεθα ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ, χαιρόμεθα ἐπὶ τῇ θέᾳ

τῶν ἀδελφῶν, ἀνταλλάσομε σκέψεις καί γνώμες πού μᾶς ἐνδιαφέρουν καί γενικῶς συμπνευματιζόμεθα καί ἔτσι διατηροῦμε καί ἰσχυροποιοῦμε τήν ἀδελφοσύνη.

Πέραν αὐτῶν ὑπάρχει καί ὁ βασικὸς σκοπὸς τῆς συγκλήσεως τῆς Ι.Σ.Ι. μὲ τὸ συγκεκριμένο θέμα πού ἐν προκειμένῳ εἶναι: «Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν» καί ἡ Ἱεραρχία ἔχει τὸ δικαίωμα καί τήν ὑποχρέωσις νά ἀσχολῆται μὲ τὸ δόγμα, τήν λατρεία, τήν διοίκησιν καί τάξιν ἀλλὰ καί μὲ τήν διδασκαλίαν σύμφωνα μὲ τήν ἐντολήν τοῦ Κυρίου «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη», ἀλλὰ καί ὑπάρχει καί ἡ σχετικὴ ἀναφορὰ τοῦ Συντάγματος.

Καί εἶναι γνωστὸν ὅτι μὲ τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει ἀσχοληθεῖ κατὰ τὸ παρελθόν καί ἔχει διατυπώσει τίς θέσεις τῆς ἡ ΙΣΙ πού εἶναι ἀμετάθετες καί ἀμετάκλητες.

Ἡ ἔκτακτη σύγκλησις δημιουργεῖ ἀνησυχία καί ἀπορία. Εὐχόμεθα νά ἔχομε καλὰ νέα. Ἐν ἐναντία περιπτώσει στῶμεν καλῶς καί πρόσχωμεν. Οἱ γονεῖς, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ καί ὁ εὐσεβὴς λαὸς ἔχουν ἐστραμμένη τήν προσοχὴν τους σήμερον στήν Ἰω. Γεναδίου 14 καί ἀναμένουν ὀρθήν καί πειστικὴν ἀπόφασιν πού θά ἱκανοποιήσει τὸ θρησκευτικὸ τους συναίσθημα καί θά ἐνισχύσει τοὺς ἐκπαιδευτικούς εἰς τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Ἔτσι θά βεβαιώσωμε ὅτι ἀγρυπνοῦμε ὑπὲρ αὐτῶν καί θά δικαιούμεθα νά ἀπαιτοῦμε καί νά παρακαλοῦμε: «Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν».

Ἐνημέρωση γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαλόγου
τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Ι.Ε.Π.
γιὰ τὴν βελτίωση τῶν νέων προγραμμάτων σπουδῶν
τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ

(Εἰσήγηση στὴν Ἑκτακτὴ Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι., 27.6.2017)

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί,

σύμφωνα μὲ τὴν ἡμερήσια διάταξη καλοῦμαι νὰ σᾶς ἐνημερώσω περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαλόγου τῆς ἐπιτροπῆς μας μετὰ τοῦ Ι.Ε.Π. σχετικῶς μὲ τὴν βελτίωση τῶν Νέων Προγραμμάτων Σπουδῶν Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου.

Στόν διάλογο προσήλθαμε ἔχοντας ὁδηγὸ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς ἐκτάκτου Ἱεραρχίας τῆς 09.03.2017.

Πρέπει ἐδῶ ἐξ ἀρχῆς νὰ δεχθοῦμε ὅτι διάλογος μετὰ τὴν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας γιὰ τὴν διδασκείαν τῶν θρησκευτικῶν στὴν ἐκπαίδευση ἔγινε γιὰ πρώτη φορά. Καὶ μάλιστα ἐτονίσθη ὅτι ἡ Ἐκκλησία συναποφασίζει μὲ τὴν Πολιτεία διὰ θέματα ἀφορῶντα εἰς αὐτήν, ὡς τοῦτο ἀπορρέει ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς Χάρτου (Ν. 590/1977). Τοῦτο πλέον ἀποτελεῖ ἕνα κεκτημένο γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας.

Ἐγιναν ἐν συνόλῳ ἕξι (6) πολὺωρες συναντήσεις. Διεξήλθομεν γραμμὴ-γραμμὴ ὅλο τὸ Πρόγραμμα Σπουδῶν. Εἰς ὅλας τὰς συναντήσεις κρατήθηκαν πρακτικά, τὰ ὁποῖα καταθέσαμε εἰς τὴν Δ.Ι.Σ. πρὸς ἐνημέρωσιν ὄλων τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν.

Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Διαλόγου, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέμεινε εἰς τὴν βάσιν τῶν τριῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν, ἧτοι: α) τῆς ὑποχρεωτικότητος τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, β) τῆς διατηρήσεως τῶν ὡρῶν διδασκαλίας αὐτοῦ καὶ γ) τῆς διασφαλίσεως τοῦ Ὁρθόδοξου Προσανατολισμοῦ αὐτοῦ, ὅπως καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ὑφισταμένου νομικοῦ καὶ θεσμικοῦ πλαισίου τοῦ Μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, καθὼς καὶ τῆς ὀνομασίας «Θρησκευτικά».

Ἐπὶ πλέον ρητὴς διαβεβαιώσεις τόσο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅσον καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ ΙΕΠ, σὲ ὅλες τὶς συναντήσεις, ὅτι δὲν ὑφίσταται κανένα ζήτημα ὡς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικότητα τοῦ ΜτΘ, τὶς ὥρες διδασκαλίας του καὶ τὴν ὀνομασία του, ἐνῶ θὰ παραμείνει στὸν κορμὸ τῶν μαθημάτων στὴν Β' καὶ Γ' Λυκείου, χωρὶς νὰ γίνῃ ἐπιλεγόμενο.

Ὁ Ὁρθόδοξος Προσανατολισμὸς αὐτοῦ καταδεικνύεται, κατὰ τὴν γνώμην μας, καὶ μετὰ τὶς γενόμενες ἀλλαγές καὶ τροποποιήσεις τόσο στοῦ Προγράμματος Σπουδῶν ὅσον καὶ κυρίως στοὺς Φακέλους Μαθητοῦ, τοὺς ὁποίους ἐξετάσαμε ἅμα τῇ δημοσιεύσει αὐτῶν καὶ διεπιστώσαμεν ὅτι ἡ διαμόρφωσις των ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὸν διάλογον (παραδείγματα παρουσιάζονται ἐν συνεχείᾳ), ἀφοῦ, πλέον, σὲ ὅλα τὰ κεφάλαια τίθεται μὲ σαφήνεια ἡ σωτηριολογικὴ διάστασις τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ παρουσιάζεται ἡ ὀρθόδοξος κοσμολογία καὶ ἀνθρωπολογία καὶ καταδεικνύεται ἡ τεραστία συμβολὴ τῆς ὀρθόδοξου πίστεως στὴν Τέχνη καὶ τὸν Πολιτισμὸν.

Συμφώνως πρὸς τὴν Ἀπόφασιν τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας, ἀπεφύγαμε «οἰανδήποτε ἐμπλοκὴ εἰς ἰδεολογικὰς ἔριδας εἴτε μεταξὺ θεολόγων εἴτε μεταξὺ πολιτικῶν ὁμάδων εἴτε μεταξὺ ὁμάδων πολιτῶν», παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι προεκλήθημεν καὶ ἐκατηγορήθημεν, καὶ μάλιστα ἐντόνως ὑπὸ τινων, δι' αὐτὴν τὴν προσήλωσίν μας εἰς τὴν Ἀπόφασιν τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας.

Ἄν καὶ «ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐποχὴ τῶν ἀμιγῶς θρησκευτικῶν κοινωνιῶν καὶ ἐθνῶν ἤδη παρέρχεται», ὅπως μὲ σαφήνεια διετύπωσε εἰς τὶς θέσεις Τῆς ἢ Σεπτῆς Ἱεραρχίας, ἐν τούτοις, ἐζητήσαμε τὰ θρησκευτικὰ στοιχεῖα νὰ ἐλαχιστοποιηθοῦν στὴν Πρωτοβάθμια Ἐκπαίδευση, ὥστε νὰ ἀποκλεισθῇ ὁ

κίνδυνος της θρησκευτικής συγχύσεως και του συγκρητισμοῦ, τονίζοντας ταυτοχρόνως ὅτι δέν εἶναι τόσο ἡ ποσοστωση (πόσο τοῖς ἑκατό ὀρθόδοξα εἶναι τά νέα ΠΣ, διότι ἂν τά μετρούσαμε μέ ἕνα τόσο ἀπλοϊκό τρόπο δέν θά ὑπῆρχε ζήτημα, ἀφοῦ στό μέν Δημοτικό τά Βασικά Θέματα μέ ὁμολογιακό περιεχόμενο φθάνουν τό 82,4% -μέ 10,1% διομολογιακές ἀναφορές- (στούς Φακέλους το ποσοστό φθάνει τό 90%, κατά τήν ἀποψη τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μας) καί τά Βασικά Θέματα μέ θρησκευτολογικό περιεχόμενο μόλις τό 17,6%, στό δέ Γυμνάσιο τά Βασικά Θέματα μέ ἀμυγῶς ὁμολογιακό περιεχόμενο τό 74,2% -μέ 19,5 διομολογιακές ἀναφορές- καί τά Βασικά Θέματα μέ θρησκευτολογικό περιεχόμενο τό 25,8%), ἀλλά κυρίως ἡ ἔκφραση, ὡς τρόπος χρήσεως μιᾶς συγκεκριμένης ὀρολογίας στά Προγράμματα Σπουδῶν (π.χ. ὁ μετανάστης Χριστός) καί ὁ ὑπάρχων θρησκευτικός συγκρητισμός σέ κάποια κείμενα (π.χ. Θεός, Ἀλλάχ, Βούδας κ.ο.κ. σέ ἴση βάση), μέ τόν ὁποῖον δέν ξεκαθαρίζεται ἡ διαφοροποίηση μεταξὺ τῶν θρησκειῶν καί δέν ἐπιτρέπεται σ' ἕνα παιδί νά ξεκαθαρίσει αὐτά τά ζητήματα, ἀπεναντίας ἐπιτείνεται ἡ σύγχυσή του.

Ἐπίσης, παρεκαλέσαμε νά ὑπάρξει ἰδιαίτερη προσοχή ὡς πρός τό διαθρησκιακό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος, ἀλλά καί τοῦ ὕλικου (φωτογραφίες συναντήσεων, συμπροσευχῶν κ.λπ.), τά ὁποῖα μποροῦν νά προκαλέσουν σύγχυση στούς μαθητές, ἐάν δέν δοθοῦν καί δέν ἐξηγηθοῦν μέ τόν κατάλληλο τρόπο ἀπό τοὺς διδάσκοντες. Θεωροῦμε ὅτι, μέσῳ τοῦ διεξαχθέντος Διαλόγου, τά περισσότερα ἀπό αὐτά διορθώθηκαν, ἰδίως στό Δημοτικό καί Γυμνάσιο, ὅπως φαίνεται καί στίς συνημμένες παρατηρήσεις, πλήν μιᾶς ἢ δύο φωτογραφιῶν στήν ΣΤ' Δημοτικοῦ, οἱ ὁποῖες δέν ἀφοροῦν σέ «συμπροσευχή», ἀλλά σέ δεήσεις στή Μυτιλήνη ὑπέρ τῶν ἀπολεσθέντων προσφύγων, οἱ ὁποῖες δέν ἔγιναν ἀπό κοινοῦ, ἀλλά διεδέχθησαν ἡ μία τήν ἄλλη (βλ. Φ.Μ. σελ. 123).

Ἐπίσης, μετά ἀπό σχετική ἐπιστολή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου πρός τήν Ἱεράν Σύνοδον, μόλις τήν προηγούμενην ἑβδομάδα, περί τῆς ὑπάρξεως φωτογραφιῶν καθηρημένου τέως κληρικοῦ σέ λειτουργικές στιγμές, ἐπικοινωνήσαμε ἀμέσως μέ τοὺς ὑπευθύνους καί οἱ φωτογραφίες ἀντικατεστάθησαν.

Ὡς πρός τίς γενικές παρατηρήσεις τῆς Ἱ. Συνόδου ἐπί τῶν νέων Προγραμμάτων καί τῆς «φιλοσοφίας» αὐτῶν, καταθέτομεν, ἐν συνεχείᾳ πρός τήν Σεπτῆν Ἱεραρχίαν, τό σχετικόν κείμενον - ἀπάντησιν τῶν Συντακτῶν τῶν νέων ΠΣ, τά ὁποῖα παρέχουν κατάλληλες ἐξηγήσεις καί διευκρινίσεις καί «ἐκάλυψαν» τίς θέσεις μας.

Δέν παραλείπουμε νά τονίσουμε ὅτι τόν οὐσιαστικότερο ρόλο γιά τήν ἐπιτυχία ἢ μή τῶν ὅποιων Προγραμμάτων Σπουδῶν καί τοῦ ὅποιου μαθήματος, ἔχει ὁ ἐμπνευσμένος διδάσκων. Γι' αὐτό καί χρειάζεται ἡ Πολιτεία νά βοηθήσει μέ κάθε τρόπο τό ἔργο τῶν διδασκάλων καί τῶν θεολόγων καθηγητῶν στά σχολεῖα, μέ ἐπιμορφωτικά σεμινάρια καί ὑλικοτεχνική ὑποδομή. Ἔτσι θά ἀξιοποιηθοῦν καταλλήλως τά παιδαγωγικά καί μεθοδολογικά στοιχεῖα τῶν νέων ΠΣ, τά ὁποῖα καθιστοῦν ἐλκυστικότερο τό μάθημα, διά τῆς ἐνεργοῦ δημιουργικῆς ἐμπλοκῆς ὄλων τῶν μαθητῶν στή διδακτική διαδικασία, μέσῳ νέων διδακτικῶν μεθόδων, ἢ ἐπιτυχία τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἀνάπτυξη καί παρουσίαση ἐκ μέρους τοῦ διδάσκοντος.

* * *

Καθ' ὄλην τήν διάρκεια τοῦ διαλόγου ἐπιμόνως ζητήσαμε οἱ ὁποῖες διορθώσεις καί ἀλλαγές γίνον, νά ἀποτυπωθοῦν σέ καινούργια Ἐπιτροπική Ἀπόφαση, καταργουμένων τῶν Ἐπιτροπικῶν Ἀποφάσεων τοῦ προηγούμενου Ἐπιτροπικοῦ Παιδείας.

Ὅλοι πλέον γνωρίζομεν ὅτι ἤδη δημοσιεύτηκαν τά νέα Φ.Ε.Κ. (Φ.Ε.Κ. 2104 τ. Β' /19.06.2017) διά τό Πρόγραμμα Σπουδῶν Δημοτικοῦ-Γυμνασίου καί τό (Φ.Ε.Κ. 2105 τ. Β' /19.06.2017) διά τό Πρόγραμμα Σπουδῶν τοῦ Γενικοῦ καί Ἐπαγγελματικοῦ Λυκείου μέ τήν ρητή ἀναγραφή ὅτι ἡ προηγούμενη Ἐπιτροπική Ἀπόφασις (Φ.Ε.Κ. 2906 τ. Β' /13.09.2016 καί Φ.Ε.Κ. 2920 τ. Β' /13.09.2016) καταργεῖται.

Θά ἠθελα ἐδῶ νά σημειώσω τό καλό κλίμα, τό προσηνές καί εὐγενές τοῦ κ. Ἐπιτροπικοῦ, τῶν μελῶν τοῦ Ι.Ε.Π., ἀλλά καί τήν συμβολήν τοῦ Γ. Γ. Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλαντζῆ.

Ἐν συνεχείᾳ σᾶς παρουσιάζω ὅλες τίς τροποποιήσεις καί ἀλλαγές, οἱ ὁποῖες ἔγιναν δεκτές, ἐνῶ ἔχει ἐξετασθεῖ ἐάν αὐτές ἔχουν ἐνσωματωθεῖ καί στούς Φακέλους Μαθητοῦ, οἱ ὁποῖοι ἤδη ἀναρτήθηκαν καί εἶναι γνωστοί σέ ὅλους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Α' Κύκλος
(Γ' και Δ' τάξη Δημοτικού)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Ι. ΣΥΝΟΛΟΥ

Γ' Δημοτικού

Θεματική ενότητα 2

α) Η απόπειρα αναφορᾶς κοινῶν στοιχείων ἀπὸ διάφορες θρησκευτικές παραδόσεις εἶναι ἀρκετά συσσωρευτική καὶ μὴ δομική, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργεῖ σύγχυση.

Ἀφαιρέθηκαν ὅσα ἀφοροῦσαν σὲ ἄλλες Θρησκείες καὶ παρέμειναν μαζί μὲ τὸν Χριστιανισμό καὶ οἱ ἄλλες δύο μονοθεϊστικές ἀβρααμικές θρησκείες (Ἰουδαϊσμός καὶ Ἰσλάμ), καὶ ὅπως θὰ φανεῖ καὶ στίς διορθώσεις, στό ἐπισυναπτόμενο Παράρτημα, ἔγιναν καὶ περαιτέρω τροποποιήσεις.

β) Ἡ προβολή τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς μὲ σκοπὸ τὴν ἀνάδειξη σεβασμοῦ πρὸς τὰ παιδιά, μαζί μὲ μία μεγάλη καὶ διευρυμένη θεματολογία, εἶναι ἀνεπιτυχής.

Διορθώθηκε ἡ σχετική ἀναφορά σύμφωνα μὲ τίς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς μας.

γ) Ἡ ἔννοια τοῦ «συμβόλου» εἶναι ἀρκετά δύσκολη ὡς πρὸς τὴν κατανόησή του ἀπὸ τὸν μαθητὴ τῆς Γ' Δημοτικού.

Τὰ Σύμβολα τῶν ἄλλων θρησκειῶν μεταφέρθηκαν στὴν ΣΤ' Δημοτικού καί, μάλιστα, ἀναφέρονται ἐπιγραμματικά. Δέν ἔχουμε εἰς βάθος ἐξέταση, ἀλλὰ ἐπιφανειακή ἀναφορά συμβόλων.

Στὴν Γ' καὶ Δ' Δημοτικού μὲ ποσοστὸ 8% ἔχουμε ἀναφορά σὲ ἀβρααμικές παραδόσεις, στὴν Ε' καὶ ΣΤ' Δημοτικού παρέχονται στοιχειώδεις πληροφορίες ἀπὸ Ἀνατολικές παραδόσεις (Ἰνδουισμό - Βουδισμό), ἡ διαχείριση τοῦ ζητήματος τῶν θρησκειῶν στό Δημοτικό γίνεται στὴ βάση τῆς ἀπλῆς πληροφόρησης ἐνῶ ἡ εἰς βάθος ἐξέταση γίνεται σὲ μεγαλύτερες τάξεις, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τοὺς Φακέλους Μαθητοῦ.

Δ' Δημοτικού

Θεματικές ἐνότητες 1, 4, 5, 6, 7

Οἱ ἐνότητες αὐτές εἶναι ἀρκετά δύσκολες πρὸς κατανόηση ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῆς Δ' τάξης τοῦ Δημοτι-

κοῦ γιατί περιέχουν παράλληλες ἀναφορές καὶ θεωρήσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάλυση καὶ προσέγγιση, ἀπαιτοῦν ἀρκετὴ ὀριμότητα τόσο ἀπὸ τὸν διδάσκοντα ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν διδασκόμενο.

Ἐπιπλέον οἱ παράλληλες «ἔννοιες», οἱ «κοινές ἔννοιες», οἱ «ἱερές τελετές», οἱ «ἱερές πορεῖες», οἱ «ἱεροὶ τόποι», τὰ «ἱερά βιβλία» καὶ ἡ γενικὴ ἔννοια «ἄγιος», ὁδηγοῦν σὲ μία φαινομενολογικὴ ταύτιση, σύγκλιση ἢ θεματικὴ σύγκριση ἐνῶ ἡ θρησκευολογικὴ τους διάκριση ἀπαιτεῖ ἀρκετές προϋποθέσεις καὶ ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὸν διδάσκοντα, προκειμένου νὰ μὴν ὁδηγηθοῦν οἱ μαθητὲς σὲ μία ἰσοπεδωτικὴ καὶ συγκρητιστικὴ θεώρηση ὄλων αὐτῶν τῶν «κοινῶν ἐνοιῶν».

Θεματικὴ ἐνότητα 3

Μὲ τὴν παρούσα ἐνότητα θὰ μπορούσε νὰ συνεχιστεῖ τὸ ἐκπαιδευτικὸ ὕλικό τῆς θεματικῆς ἐνότητας 2, τῆς Γ' Δημοτικού καὶ ὀπωσδήποτε ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς.

Θεματικές ἐνότητες 4, 6, 7

Παρουσιάζουν μία διαθρησκειακὴ προσέγγιση τοῦ βαπτίσματος, τῶν ἱερῶν προσώπων καὶ τῶν ἱερῶν βιβλίων. Καὶ γι' αὐτὲς τίς θεματικὲς ἐνότητες, ἀφ' ἐνός ἀπαιτεῖται ἕνας κατηρητισμένος παιδαγωγικὰ διδάσκων, ὁ ὁποῖος θὰ βρεῖ τὸ μέσο νὰ παρουσιάσει στοὺς μαθητὲς τὸν τρόπο τῆς διάκρισης, χωρὶς νὰ ἀναχθοῦν σὲ πιθανές ὁμοιότητες, παραλληλισμοὺς ἢ ἰσοδύναμα.

Ἀφ' ἑτέρου δέν δίνουν τὴ δυνατότητα στοὺς μαθητὲς νὰ κατανόησουν τὴ σημασία, τὴ θέση καὶ τὴν ἀξία τους, καὶ νὰ ἀναδείξουν μέσα ἀπὸ τὴν παράλληλη μελέτη τους τίς διαφορὲς καὶ διακρίσεις. Ὁ μαθητὴς ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὅλα τὰ παράλληλα εἶναι ἴδια καὶ μόνο ὡς πρὸς τὸ λειτουργικὸ ἢ φαινομενολογικὸ φαίνεσθαι διαφέρουν.

* * *

Ἔγιναν οἱ κατάλληλες διορθώσεις καὶ τροποποιήσεις καί, κατ' οὐσίαν, ὅπως φαίνεται καὶ στό Παράρτημα, στὴν ἀναλυτικὴ παρουσίαση τῶν ἀλλαγῶν καὶ διορθώσεων στίς Θεματικὲς Ἐνότητες, ἰδίως στὰ Προσδοκώμενα Μαθησιακὰ Αποτελέσματα τῶν ΘΕ 4 καὶ 5, ὅσα ἐζητήσαμε ἔγιναν ἀποδεκτά.

Β' Κύκλος
(Ε' και ΣΤ' τάξη Δημοτικού)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Ι. ΣΥΝΟΛΟΥ

Ε' Δημοτικού

Θεματικές ενότητες 1, 2, 3

Άρκετά δύσκολες έννοιολογικά ως προς τό θεματικό τους περιεχόμενο. Δύσκολα ο διδάσκων θά ανάδειξει τή διάκριση, εάν μπορέσει. Μέ αντίστοιχη ευκολία ο μαθητής θά οδηγηθεί στη συγκρητιστική ταύτιση.

Ίσως οί θεματικές ενότητες αυτές μετακινηθούν στην ύλη του Λυκείου μέ αρκετή έπεξεργασία άκόμη.

Όπως φαίνεται και στό Παράρτημα, έγιναν οί ανάλογες τροποποιήσεις προς τόν σκοπό τής άποφυγής του θρησκευτικού συγκρητισμού (βλ. τά Προσδοκώμενα Μαθησιακά Άποτελέσματα τής ΘΕ1), ενώ και στόν Φάκελο Μαθητού φαίνεται ότι οί όποιες θρησκευσιολογικές αναφορές είναι έπιγραμματικές.

Θεματική ενότητα 5

Θά μπορούσε νά αποτελέσει εισαγωγική ενότητα στην ΣΤ' Δημοτικού, έπειδή είναι μετέωρη θεματικά ως προς τό όλο περιεχόμενό τής.

Οί Συντάκτες τών νέων ΠΣ θεωρούν ότι αποτελεί συνέχεια τής προηγούμενης Ένότητας, ή όποία όμιλεί περί τών Προφητών και τουτο για νά καταδειχθεί ότι τό κήρυγμα τών Προφητών και ή ΠΔ όλόκληρη είναι όχι κτήματα του Ιουδαϊσμού, αλλά τής Έκκλησίας, για τήν ένταξη στην Όποία προετοιμάζουν τούς ανθρώπους, αλλά έξακολουθούν νά έχουν επικαιρότητα και διαχρονικότητα.

ΣΤ' Δημοτικού

Θεματική ενότητα 5

Η θεματική μέ τίτλο: «Διαφορετικές παραδόσεις, κοινή συνείδηση» θέλει αρκετή γνώση και δουλειά από μέρους του διδάσκοντος, γιατί δημιουργείται από τήν ανάγνωση του περιεχόμενου ή έντύπωση ότι άν και ύφίσταται, και μπορεί νά ύφίσταται συνεχώς μία διαφορετική θρησκευτική παράδοση, αυτή ή δια-

φορετικότητα δέν συνεπάγεται διαφοροποίηση, αλλά αντίθετα δημιουργεί κοινή έκκλησιαστική ή θρησκευτική (αδιάφορο αυτό) συνείδηση!!! Μία τέτοιου είδους σύγκλιση είναι αρκετά δύσκολη και για τόν διδάσκοντα, ώστε νά τήν έκθέσει και νά τήν αναλύσει, και για τόν διδασκόμενο ώστε νά τήν κατανοήσει.

Ίσως ή ενότητα αυτή μετακινηθεί στό Γυμνάσιο και μάλιστα υπό τήν όπτική προσέγγιση τής «ένότητας και τής έτερότητας - διαφορετικότητας», στό έπίπεδο τής «συνείδησης» (άλλος ένας όρος αρκετά δύσκολος και δυσερμήνευτος), μέ αρκετή άνάλυση και έπεξεργασία.

Η παρατήρηση τής Ί. Συνόδου έγινε άποδεκτή και, έτσι, τροποποιήθηκε ή ΘΕ σε «Διαφορετικές παραδόσεις, αναζήτηση τής κοινής πίστης», ώστε νά μήν δημιουργείται σύγχυση στόν μαθητή και στόν διδάσκοντα, περί «κοινής θρησκευτικής συνείδησης».

Παράλληλα, στόν Φάκελο Μαθητού (σελ. 100-102), έγινε ή προαναφερθείσα τροποποίηση και έτσι παρουσιάζονται έπιγραμματικά κάποιες διαφορές τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μέ άλλες θρησκευτικές παραδόσεις ως προς τό Βάπτισμα, τήν Θεία Ευχαριστία κ.λπ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Α' Γυμνασίου

ΑΠΟΦΑΣΗ Ι.Σ.Ι. Η θεματική ενότητα: «Ιουδαϊσμός - Ισλάμ - Θρησκευτικές αναζητήσεις και έμπειρίες τής μακρινής Άνατολής» θεωρούμε ότι πρέπει νά ένταχθεί στην ύλη του Λυκείου έπειδή στίς τάξεις του Λυκείου οί μαθητές έχουν πλέον σχετική ώριμότητα κατανόησης τής πολυπλοκότητας του θρησκευτικού γεγονότος και τής θρησκευτικής φαινομενολογίας.

Στό Λύκειο δηλαδή είναι δυνατόν νά έπιτευχθεί μία γνωσιολογική κατανόηση του Ιουδαϊσμού σε σχέση προς τήν Παλαιά Διαθήκη, ως γενεσιουργός αίτία τής σχέσης Χριστιανισμού και Ιουδαϊσμού, και του Ισλάμ, υπό τήν προοπτική τής αξιολογικής θεώρησης και σε σχέση πάντοτε προς τό πολιτιστικό περιβάλλον συνάντησης του Χριστιανισμού μέ τό Ισλάμ.

Είναι ή μόνη από τίς παρατηρήσεις τής Ί. Συνόδου, ή όποία δέν έγινε δεκτή έξ ολοκλήρου, διότι,

ὅπως μᾶς ἐξηγήθηκε κατὰ τὴ διάρκειά τοῦ Διαλόγου, θρησκευολογικά στοιχεῖα δὲν μποροῦν νὰ παρέχονται μόνο στὴν Β΄ Λυκείου, γιατί πρέπει νὰ παρέχονται στό πλαίσιο τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης (ἕως Γ΄ Γυμνασίου) καί ἔτσι, ἔχουμε στοιχειώδη πληροφόρηση στό Δημοτικό καί πιό ἀναλυτική στό Γυμνάσιο.

Ἐπί πλέον, στόν προβληματισμό ὁ ὁποῖος ἐτέθη ὡς πρός τό ἄν οἱ συγκεκριμένες ἀναφορές μποροῦν νὰ δημιουργήσουν σύγχυση στά παιδιά αὐτῆς τῆς ἡλικίας, οἱ συντάκτες τῶν ΠΣ ἐπισημάναν ὅτι, ὡς πρός τόν Ἰουδαϊσμό, καί στά παλαιά ΠΣ ὑπῆρχε ἡ ἐν λόγω προσέγγιση, καί μάλιστα στό Δημοτικό, ἐνῶ τώρα ἔρχεται στό Γυμνάσιο καί, ἀκόμη, ὅτι μπροστά στόν λανθασμένο ἑλληνοκεντρισμό πού προβάλλεται ἀπό ἀντισημιτικό μένος, πρέπει νὰ τονισθεῖ ὅτι ἡ ΠΔ ἀποτελεῖ κείμενο καί παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅπως καταγράφεται, ὅμως, πιό κάτω, ἄλλαξαν λέξεις καί ὄροι, ὥστε τά ζητήματα νὰ γίνουν πιό σαφῆ στοὺς ἐκπαιδευτικούς καί μαθητές (π.χ. ὁ ὄρος «σπάργανα» στή σχέση χριστιανισμοῦ-ιουδαϊσμοῦ).

Ὡς πρός τὴν «Μακρινή Ἀνατολή», ἐπισημάνθηκε ἀπό τοὺς Συντάκτες τῶν ΠΣ ὅτι τά παιδιά ἔχουν προσλαμβάνουσες μέσα στήν καθημερινότητά τους καί πρέπει νὰ θιγοῦν ἀπό τόν θεολόγο μέ σωστό τρόπο καί νὰ ξεκαθαρίσουν στόν χῶρο τοῦ Σχολείου καί ἀπό τό ἀρμόδιο μάθημα, πού εἶναι τὰ Θρησκευτικά (π.χ. ἡ γιόγκα, νὰ δηλωθεῖ μέ σαφήνεια ὅτι δὲν εἶναι γυμναστική, ἀλλὰ θρησκευτική πρακτική). Ἐπίσης, ἐπισημάνθηκε ὅτι δὲν ὑφίσταται καθόλου «θεολογία» τῶν ἄλλων θρησκευμάτων καί ὅτι, ἐπί πλέον, τό ζήτημα πρέπει νὰ ἐξετασθεῖ σέ σχέση καί μέ συναφεῖς πληροφορίες πού παρέχονται καί σέ ἄλλα μαθήματα αὐτῆς τῆς τάξης (π.χ. στή Γεωγραφία γίνεται λόγος γιὰ τὴν “Ἄπω Ἀνατολή”).

Β΄ Γυμνασίου

ΑΠΟΦΑΣΗ Ι.Σ.Ι. Ἀπαιτεῖται μιά προσεκτικότερη προσέγγιση τῆς Ὁργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας στόν ἱστορικό χρόνο, καί τῆς ἀνάλυσης λειτουργίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καί δομῶν, χωρίς τὴν παράλληλη ἱστορική ἀναφορά ἄλλων θρησκευτικῶν κοινοτήτων καί λειτουργίας τῶν θεμάτων καί δομῶν αὐτῶν.

Ἡ παρατήρηση ἔγινε δεκτὴ, ἀφοῦ ὅλα τὰ παραπάνω διορθώθηκαν, ἐνῶ στοὺς Φακέλους Μαθητοῦ τὰ

γεγονότα καί τὰ πρόσωπα ξεκαθαρίζονται, ὅπως καί τὰ τῆς σχέσεως δομῶν κ.λπ. ἄλλων θρησκευτῶν.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ, γιὰ τὴν περιγραφή τοῦ κλίματος στό ὁποῖο διεξήχθη ὁ διάλογος, ὅτι ὅταν μᾶς ἔδειξαν ἀτύπως στόν προβολέα κάποιες σελίδες ἀπό τοὺς προετοιμαζομένους τότε Φακέλους Μαθητοῦ, στήν *ΘΕ 5 Διάσπαση καί ἀντιπαλότητα στίς Θρησκείες, iv. Τό αἶτημα τῶν Θρησκείων γιὰ εἰρήνη καί καταλλαγῆ*, ὑπῆρχαν φωτογραφίες μέ συμπροσευχῆς θρησκευτικῶν ἡγετῶν, τίς ὁποῖες ἐπισημάναμε ὅτι μποροῦν νὰ δημιουργήσουν ζήτημα καί νὰ ἀποτελέσουν ἀφορμὴ ἐπικρίσεων ἐκ μέρους τινῶν. Οἱ συγκεκριμένες φωτογραφίες, ὅπως διαπιστώσαμε, μετὰ τὴν ἀνάρτηση τῶν Φακέλων στό Διαδίκτυο ἔχουν ἀντικατασταθεῖ μέ σχέδια ἢ ἀπλή ζωγραφική, ἀπόδειξη ὅτι ὁ διεξαχθεὶς διάλογος ἦταν ὄντως διάλογος καταλλαγῆς καί ὑπῆρχε καλὴ διάθεση ἐκ μέρους ὄλων.

Γ΄ Γυμνασίου

Θεματικὲς ἐνότητες 2, 3

Οἱ παρούσες δύο ἐνότητες ἀπαιτοῦν μεγάλη προσοχή τόσο ὡς πρός τὴ διατύπωση, ὅσο καί ὡς πρός τὴ δομὴ καί παρουσίαση τοῦ περιεχομένου τους. Τό διαθρησκειακὸ περιεχόμενο δὲν ἐπιτρέπει στόν μαθητὴ νὰ κάνει συγκρίσεις θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς, ἀπλῶς τὸν θέτει ἐμπρός στό «φαινόμενο» τῶν θρησκευτικῶν ἐορτῶν μέ προφανές ἀποτέλεσμα τῆς σύγχυσης.

Ἡ παρούσα πρόταση ἔγινε κατὰ βᾶσιν ἀποδεκτὴ ἀπό τοὺς Συντάκτες καί οἱ διευκρινίσεις πέρασαν στοὺς Φακέλους Μαθητοῦ (ΘΕ 2, σελ. 32 κ.ἑ. καί ΘΕ 3 σελ. 56 κ.ἑ.).

Θεματικὴ ἐνότητα 7

Ἐλλειμματικὴ ὡς πρός τό θέμα τῆς νηστείας, ὅπου ἐμφανίζεται ὡς μιά διαδικασία ἀποχῆς ἀπό τίς τροφές, χωρίς καμμία ἄλλη ἀναφορά συγκεκριμένη γιὰ τὸν ὀλιστικὸ σκοπὸ τῆς νηστείας, ὡς ἀσκησης καί στέρησης.

Προφανῶς ἔγινε ἀποδεκτὴ ἡ παρατήρηση τῆς Ἰ. Συνόδου, διότι τό ζήτημα τῆς Νηστείας δὲν ὑπάρχει στήν ΘΕ καί ἔχει μεταφερθεῖ ἄλλοῦ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ

Οἱ παρατηρήσεις καί οἱ θέσεις τῆς Ἰ. Συνόδου, ἐπὶ τοῦ ΠΣ Λυκείου, ἀφοροῦν κυρίως τὰ προτεινόμενα

ύλικά και τις δραστηριότητες (γι' αυτό και δέν παρουσιάζονται μεγάλες αλλαγές στη σύγκριση των δύο Προγραμμάτων Σπουδών) και, μάλιστα, τά περισσότερα, όπως μᾶς διαβεβαίωσαν οἱ Συντάκτες τοῦ νέου ΠΣ, ἀλλά και ἡμεῖς διεπιστώσαμε μετὰ τὴν ἀνάρτηση τῶν Φακέλων Μαθητοῦ στό διαδίκτυο, ἔχουν διορθωθεῖ, πολλά ἀπό αὐτά τά ὑλικά και τά κείμενα ἔχουν ἀφαιρεθεῖ και, μάλιστα, κατὰ τὴν μαρτυρία τῶν Συντακτῶν, ἀρκετά νωρίς, ἀμέσως σχεδόν μετὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς ἀπὸ 28.9.2016 ἐπιστολῆς τοῦ Μακαριωπάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρὸς τὸν Πρωθυπουργό, στὴν ὁποία ἀναφέρονται.

Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τῆς Ἱ. Συνόδου ὅτι «στό ΠΣ τοῦ Λυκείου πρέπει νά εἶναι περισσότερο ἐμφανῆ τά στοιχεῖα πού ἀφοροῦν στό πρόσωπο τῆς Θεοτόκου και τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας, στή σημασία τῆς Θείας Λατρείας, στόν χαρακτήρα τῆς προσευχῆς, τῆς ὀρθόδοξης ἀνθρωπολογίας, ὥστε νά ἀποφευχθεῖ ἡ κατανόηση τοῦ μαθήματος ὡς Κοινωνικῶν Σπουδῶν ἢ Ἀγωγῆς τοῦ Πολίτη», ἐπισημαίνουμε ὅτι φαίνεται νά ἔγινε ἀποδεκτὴ, καθὼς οἱ ἀναρτηθέντες στό διαδίκτυο Φάκελοι τοῦ Μαθητοῦ περιέχουν πλούσιο ὑλικό κειμένων και φωτογραφιῶν ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη παράδοση.

Α' Λυκείου

Θ.Ε. 1 ΑΝΘΡΩΠΟΣ / ΠΡΟΣΩΠΟ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Δίδεται στοὺς μαθητὲς τὸ τραγούδι “Ὁ Προσκυνητῆς” τοῦ Ἀλκίνοου Ἰωαννίδη με κενά σέ ὀρισμένους στίχους και ὁ μαθητὴς καλεῖται νά βρεῖ ἀπὸ πού λείπουν και νά συμπληρώσει τίς λέξεις: “ταξίδι-ψυχὴ μου-κάποιος-τάματα (2) - προσευχὴ - ἔρωτας - ἀγάπη”.

Τὸ τραγούδι αὐτό, πού γράφτηκε με ἀφορμὴ τὸ βιβλίο «ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ», δρᾷ ὡς ἐρέθισμα γιὰ τὴν διαπραγμάτευση τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖο ἐξελίσσεται σταδιακά και καταλήγει στὴν ἀναζήτηση τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀποφασίστηκε ἀπὸ τὸν Διάλογο τὸ τραγούδι νά παραμείνει (βλ. και τὸν Φ.Μ., σελ. 10-11).

1.3 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (3ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ:

1. Ἐπικοινωνία με τοὺς ἀνθρώπους; με τὸν Θεό; Καί με τὸν Θεό και τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως δηλώ-

νεται ξεκάθαρα, τόσο στά Προσδοκώμενα Μαθησιακά Ἀποτελέσματα, ὅσο και στὴν Ἀξιολόγηση.

2. Τὸ ἐκπαιδευτικὸ ὑλικὸ παραθέτει πρὸς διδασκαλία και μελέτη:

α) ἓνα ἰνδιάνικο παραδοσιακὸ παραμῦθι (Ὁ Ἄνεμος) γιὰ τὸν “Ἄνεμο” πού ἀπήγαγε τὴν ὄμορφη κόρη ἑνὸς ἰνδιάνου φύλαρχου (ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ),

β) τοὺς στίχους ἀπὸ τὸ τραγούδι “Ὁ Μπαγάσας” τοῦ Νικόλα Ἀσιμου (1997, “Ρέ μπαγάσα! Περνᾷς καλά ἐκεῖ πάνω...” (ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ),

γ) τοὺς στίχους ἀπὸ τὸ “Περιβόλι” (1966) (ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ - στόν Φ.Μ. ὑπάρχει στὴν ὑποενότητα «Πέρασμα ἀπὸ τὴ φιλία και τὴ λαχτᾶρα συναναστροφῆς στή θρησκεία ὡς ἐπικοινωνία με τὸ ἱερό», σ. 29) και τὴ “Συννεφοῦλα” (1966) τοῦ Διον. Σαββόπουλου (ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ),

δ) τὸν 61ο Ψαλμὸ (ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ - στόν Φ.Μ. ὑπάρχει στὴν ὑποενότητα «Πέρασμα ἀπὸ τὴ φιλία και τὴ λαχτᾶρα συναναστροφῆς στή θρησκεία ὡς ἐπικοινωνία με τὸ ἱερό», σ. 30),

ε) στίχους ἀπὸ τὸ τραγούδι “Umbrella” (2007) τῆς Rihanna (ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ),

στ) κείμενα γιὰ τὸν “Θεῖο Ἐρωτα” και τὴν “Προσευχὴ” (ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΟΜΟΦΩΝΩΣ - στόν Φ.Μ. ὑπάρχει στὴν ὑποενότητα «Ἡ προσευχὴ, ἡ λατρεία, ἡ θεογνωσία και ἡ θεολογία ὡς ἐπικοινωνία στίς χριστιανικὲς θρησκευτικὲς παραδόσεις», σ. 31),

ζ) κείμενο τοῦ Ἰσπανοῦ Ἁγίου τῆς Ρ/καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Σταυροῦ (ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ - στόν Φ.Μ. ὑπάρχει στὴν ὑποενότητα «Ἡ προσευχὴ, ἡ λατρεία, ἡ θεογνωσία και ἡ θεολογία ὡς ἐπικοινωνία στίς χριστιανικὲς θρησκευτικὲς παραδόσεις», σ. 32-33),

η) τοὺς στίχους ἀπὸ τὸ τραγούδι “Δίψα” (2003) τοῦ Νίκου Πορτοκάλογλου (“Δέν εἶν’ ἡ Κίρκη, ἡ μάγισσα, τοῦ σέξ ἡ θεά, ἡ Καλυψώ, ἡ Ναυσικᾶ με τοῦ μπαμπᾶ τά λεφτά...”) (ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ - στόν Φ.Μ. ὑπάρχει στὴν ὑποενότητα «Ἡ προσευχὴ, ἡ λατρεία, ἡ θεογνωσία και “ἡ θεολογία ὡς ἐπικοινωνία στίς χριστιανικὲς θρησκευτικὲς παραδόσεις», σ. 32-36) και

θ) ἀμέσως μετὰ ἀκολουθεῖ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν “Ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλία” (Ματθ. κεφ. 5-7) (ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ ἀφοῦ εἶναι σέ ἄλλη ἐνότητα με τίτλο «Τρόπος οὐσιαστικῆς ἐπικοινωνίας: ἀναζητών-

τας ένα πρότυπο» - στον Φ.Μ. παρουσιάζεται στις σελ. 37-38).

Προφανώς, μόνο εάν υποβαθμισθεί ή βαθεία θεολογική και ανθρωπολογική διάσταση της “Επί του Όρους Όμιλίας” μπορεί να συνδεθεί με τους σίχους των παραπάνω τραγουδιών. Τό εκπαιδευτικό υλικό δίνει τροφή για σκέψη πάνω σε έννοιες, όπως η “έπικοινωνία”, που έχουν, πλύν άλλων και θρησκευτική σημασία, προσπαθώντας όμως να προβληματίσει γι’ αυτές με τά εργαλεία της ψυχολογίας ή της μουσικής κ.λπ., αλλά πάντως όχι ως κύριο αντικείμενο θεολογικού προβληματισμού.

“Όλο τό παραπάνω υλικό δέν συνδέεται άμεσα με τήν «Επί του Όρους όμιλία», αλλά με σταδιακό τρόπο ό μαθητής όδηγείται στην ανάπτυξη της έπικοινωνίας με τόν Θεό, μέσα από τό πέρασμα από τή φιλία και τή λαχτάρα συναναστροφής στή θρησκεία ως έπικοινωνία με τό ιερό και, τελικά, σε ένα τρόπο ουσιαστικής έπικοινωνίας, μέσα από τήν αναζήτηση ενός προτύπου σάν αυτό της Έπί του Όρους Όμιλίας (σους Φ.Μ., σελ. 27-39).

4.1 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (1ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Τό κεντρικό ζήτημα της έλευθερίας και του αύτεξουσίου του ανθρώπου, στό όποιο έχει συνεισφέρει τόσες πολλές και κεφαλαιώδεις προτάσεις ή όρθόδοξη πατερική και έν γένει θεολογική γραμματεία περιορίζεται σε εκπαιδευτικό υλικό με πατερικά κείμενα μόλις μιās σελίδας και έμπλέκεται με άσχετα προς τήν όρθόδοξη όπτική δοκίμια για τούς φυλακισμένους, σίχους από έλληνικό παραδοσιακό τραγούδι για τήν φυλακή, σίχους για τήν “Έξοδο” των Έβραίων, από ξένα τραγούδια (spirituals, όπως τό “Go Down Moses” του Louis Armstrong κ.λπ.). Είναι σαφές και έδω που πέφτει τό κέντρο βάρους: ή βασική θέαση του ζητήματος της έλευθερίας με άφετηρία τήν κοσμική όπτική διαφόρων τεχνών και έπιστημών (πολιτική, κοινωνιολογία κ.λπ.), στην όποια άπλως συνεισφέρει και συμβάλλει ή θεολογική προσέγγιση.

Η πρότασις έγινε δεκτή και τό υλικό έχει τροποποιηθεί, σύμφωνα με τίς ύποδείξεις της έπιστολής του Μακαριωτάτου από 28.9.2016, ή όποια έλήφθη σοβαρότατα ύπ’ όψιν των συντακτών των ΠΣ, ένω και στον Φάκελο Μαθητού, στίς σ. 161-163, παρουσιάζονται πλούσια κείμενα από τήν Άγία Γραφή,

άλλά και από τήν εκκλησιαστική γραμματεία περί της έννοιας της έλευθερίας, του αύτεξουσίου κ.λπ.

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕ 1: ΘΕΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Αυτόαποκάλυψη του Θεού δέν αναφέρεται πουθενά.

Στήν παραπάνω στήλη Μέθοδος-Δραστηριότητες του ΠΣ φαίνεται ξεκάθαρα ότι δέν ύποτιμάται καθόλου ή αυτόαποκάλυψη του Θεού, ένω και στά παρατιθέμενα κείμενα και στίς Εικόνες που ύπάρχουν στον Φάκελο Μαθητού (σελ. 10-16) παρουσιάζεται ή αυτόαποκάλυψη του Θεού και, μάλιστα, φαίνεται και ή διαφορά με άλλες θρησκείες.

1.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (2ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Άντιλήψεις για τή Δημιουργία και τήν προέλευση του κόσμου στίς Θρησκείες (στον Χριστιανισμό και στίς Θρησκείες).

Στήν στήλη Άξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών παρουσιάζεται ξεκάθαρα ή όρθόδοξη χριστιανική διδασκαλία, αλλά και στον Φάκελο Μαθητού, στίς σελ. 17, 18 και 19 παρουσιάζεται ή σχετική βιβλική διήγηση της Γενέσεως και στίς σελ. 21, 22 και 23 ή όρθόδοξη χριστιανική αντίληψη περί της Δημιουργίας μέσα από τήν εκκλησιαστική γραμματεία.

2.3 ΠΑΡΑΔΟΣΗ (3ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Ποιά Παράδοση;

Η παράδοση όριοθετείται στή ζωή της Όρθόδοξης Έκκλησίας στον Τόπο μας και επί πλέον αναφέρεται στην σημασία αυτής της παράδοσης στην θεολογία και τήν εκκλησιαστική ζωή. Στον Φάκελο Μαθητού και στή σελ. 60 ύπάρχει έκπενής αναφορά στην Χριστιανική Παράδοση, τή Θεία Λατρεία κ.λπ.

3.2 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ (2ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ:

α) Ποιά είναι τά στερεότυπα και οί προκαταλήψεις;

π.χ. οί γυναίκες κατώτερες από τούς άνδρες, στερεότυπα φυλής, θρησκευματος κ.λπ. Σε όλα αυτά παρουσιάζεται ή θεολογική θέση της Όρθόδοξης Έκκλησίας (Φ.Μ. σελ. 87).

β) Δίνονται στον μαθητή ως άφορμές για προβληματισμό γύρω από τήν έννοια “Στερεότυπα” διάφο-

ρες φωτογραφίες, της μουσουλμάνας μαθήτριας με μανδήλα σέ έλληνική παρέλαση, από κατάσταση μουσουλμάνου ιδιοκτήτη με άραβική επιγραφή στο κέντρο της Αθήνας, ή φετινή φωτογραφία της αιγύπτιας αθλήτριας και της Γερμανίδας αθλήτριας από άγωνα μπίτς βόλει στους Όλυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. Είναι ένδεικτική και έδω ή έξαλλαγή του μαθήματος με επίκεντρο την κοινωνιολογία της θρησκείας, την έθνολογία, την πολιτική έπιστήμη και όχι τον θεολογικό προβληματισμό πάνω στις διαθρησκειακές ή έθνολογικές διαφορές.

Τά παραπάνω παραδείγματα έχουν καταργηθεί από τον Φάκελο Μαθητού, εκτός από αυτό της αιγύπτιας αθλήτριας, τό όποιο, όμως, έχει μεταφερθεί στην έπόμενη ενότητα (3.3) πού άφορᾶ στην πολυπολιτισμικότητα (Φ.Μ. σελ. 94).

3.4 ΔΙΑΛΟΓΟΣ (4ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ:

Α) Στο πλαίσιο νοηματοδότησεως της έννοιας «Διάλογος» δίδεται μιά γελοιογραφία του Economist για τούς θρησκευτικούς πολέμους: ένα πεδίο μάχης γεμάτο έρείπια και νεκρούς, ένας έπιζών αναφέρει: «Όλα ξεκίνησαν με μιά διαφωνία ποιανού ο θεός ήταν πιό ειρηνικός, καλοσυνάτος και συγχωρητικός». Πρόκειται για αντιθρησκευτικά έρεθίσματα πού υποβάλλουν στον μαθητή, στο πλαίσιο ενός μαθήματος θρησκευτικής άγωγής, την άποδοχή της ιδέας ότι οι θρησκείες είναι υπαίτιες για τή βία στον κόσμο και ότι ή ισχυρή πίστη οδηγεί σέ μισαλλοδοξία. Αυτή είναι ή θέση του έπίσημου σχολείου στο πλαίσιο του μαθήματος των Θρησκευτικών; Και εν πάση περιπτώσει, μήπως αυτό είναι τό αντικείμενο άνάλυσης της κοινωνιολογίας των θρησκειών ή του μαθήματος της άγωγής του πολίτη;

Η πρόταση έγινε άποδεκτή και ή γελοιογραφία έχει άφαιρεθεί.

Β) Κατά τή νοηματοδότηση της έννοιας «Διάλογος», παρατίθεται και ή έξιστόρηση του Σχίσματος Δυτικής Έκκλησίας και Ανατολικής Έκκλησίας του Χριστού. Η έξιστόρηση αυτή στο πλαίσιο της έννοιας «Διάλογος» βγάζει τό σύνθετο πρόβλημα του Σχίσματος από τήν άνάλυση της θεολογικής διαφορᾶς των δύο Έκκλησιών και τό αντιμετωπίζει άπλῶς ως ένα πρόβλημα έλλειψης «Διαλόγου» με κοσμικά κριτήρια κοινωνικής και ήθικης άνάλυσης.

Δέν υπάρχει καμία υποτίμηση των θεολογικών διαφορών, ούτε υποστηρίζεται ότι τό Σχίσμα υπήρξε συνέπεια έλλειψης διαλόγου. Τονίζεται όμως ή σημασία του θεολογικού διαλόγου για τήν υπέρβαση των θεολογικών διαφορών πού είναι δεδομένο ότι υπάρχουν (Φ.Μ., σελ. 101-106).

4.3 ΕΚΦΡΑΣΗ (3ο δίωρο)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ: Πώς θά αντιμετωπίσω ως χριστιανός τό Ίσλάμ; Κάνουμε κριτική Θρησκειών ή επί ίσοις όροις Θρησκειολογία;

Η παρατήρηση έγινε άποδεκτή, διότι δέν υπάρχει καμία αναφορά στο Ίσλάμ (Φ.Μ., σελ. 129-136).

Σημειώνω ότι με όλες τις παραπάνω άλλαγές συνειφώνησε και ή Έκκλησία της Κρήτης, ή όποία συμμετείχε εις τον διάλογο, διά του εκπροσώπου Αυτής, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Άρκαλοχωρίου κ. Άνδρέου, ο όποιος, μάλιστα, κατά τήν τελευταία συνάντηση του διαλόγου «τόνισε ότι όλοι και ο ίδιος ως εκπρόσωπος της Έκκλησίας Κρήτης προσήλθαν στον διάλογο με τις καλύτερες προθέσεις, με προτάσεις και με διάθεση καλοπροαίρετη και έποικοδομητική. Χαρακτήρισε σημαντική τή συνεργασία πού αναπτύχθηκε, κατά τήν όποία στην άρχή υπήρξε άρκετή θεωρητικολογία, όμως στην πράξη άποκαλύφθηκε, κατά τήν προσωπική του άποψη, ή άξία του νέου ΠΣ στους Φακέλους Υλικού του μαθήματος, πού ο ίδιος μόνος είδε. Συνέχισε λέγοντας ότι, αν και ήλθε με περίσκεψη, φεύγει πολύ άναπαυμένος και αισθάνεται τήν άνάγκη νά συγχαρεί τούς συντάκτες των νέων ΠΣ για τήν έξαιρετική εργασία πού έπετέλεσαν και τούς κάλεσε νά αξιοποιήσουν και τις κριτικές πού δέχθηκαν, άφου ή ώραιότητα φανερώνεται στην ποιμιλομορφία και στον σεβασμό στην άλλη άποψη. Κλείνοντας δέ τον διάλογο, εκ μέρους του, ανέφώνησε Δόξα τῷ Θεῷ».

Τώρα έπιθυμῶ καταληκτικά νά σημειώσω μερικές σκέψεις μου. Δεχθήτε παρακαλῶ αυτές με χριστιανική συγκαταβατικότητα.

- «Τό Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, από άποψη έπισημονική, δέν μπορεί νά υποστηριχθεί ότι είναι θρησκειολογικό, ούτε ότι άκολουθεί τήν λεγόμενη φαινομενολογική προσέγγιση. Με τήν Φ.Π. επιδιώκεται νά τονιστεί ή σημασία πού μπορεί νά έχει τό θρησκευτικό φαινόμενο γενικότερα (και όχι με

τή συγκεκριμένη θρησκεία) για τον πολιτισμό και τον άνθρωπο» (Στογιαννίδης).

Τόν ουσιαστικότερο ρόλο για την επιτυχία τόν έχει ο εμπνευσμένος διδάσκων. Εάν αυτό ισχύει, τότε τό οποιοδήποτε Πρόγραμμα Σπουδών μπορεί εύκολα νά αποδομηθεί ως πρός τήν φιλοσοφία του. Στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών δύναται νά ισχύσει αυτό.

Ο διδάσκων θά κάνει ὥστε τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν νά γίνει ἕνα ἐξαιρετικά σπουδαῖο μάθημα, πού μπορεί νά δώσει ἀπαντήσεις ἀπέναντι σέ κρίσιμα ὑπαρξιακά ζητήματα, ὅπως ὁ θάνατος, ἡ ζωή, ἡ εὐτυχία, ὁ πόνος, ἡ ὑπαρξη ἢ ἡ ἀνυπαρξία τοῦ Θεοῦ, ἡ κοινωνική ἀδικία, οἱ πάσης φύσεως ἀνισότητες, ἡ διατήρηση καί διάσωση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος κ.ἄ. καί νά καταδείξει τήν τεράστια συμβολή τῆς θρησκείας στό πνεῦμα, στήν τέχνη καί στόν πολιτισμό. Ἔτσι τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καλλιεργεῖ στούς μαθητές μιὰ κουλτούρα διαλόγου μέ τά ἐρωτήματα αὐτά. Ἡ πεμπουσία τῆς προσφορᾶς του βρῖσκεται στό ὅτι πραγματεύεται θέματα πού σχετίζονται μέ τό νόημα τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης.

- Ἐδοκίμασα βαθειά ἐκπληξη ὅταν στά ἀρχεῖα τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, βρήκαμε τά βιβλία τοῦ 2006, μέ τίς παρατηρήσεις τῆς τότε Συνόδου, οἱ ὁποῖες ἀποτυπώθηκαν καί σέ ἐπιστολή πρός τήν τότε Ὑπουργό Παιδείας καί σᾶς διαβεβαίω πῶς αἰσθάνομαι ἀπογοητευμένος ἀπό ἐκείνους πού τολμοῦν καί ἐπιμένουν στήν ἐπαναφορά των.
- Ὁ διάλογος μέ τό διαφορετικό δέν μπορεί νά ἀπουσιάζει ἀπό τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, σέ μιὰ κοινωνία πού βιώνει τόν πλουραλισμό μέσα ἀπό τόν κόσμο τῆς πληροφορικῆς. Ἔτσι τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, ἄν ἐπιδιώκει νά εἶναι ἕνα μάθημα ὑποχρεωτικό γιά ὅλους, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς θρησκευτικές τους πεποιθήσεις, τότε δέν ἔχει τήν πολυτέλεια νά πραγματεύεται θέματα μόνο μέσα ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία· κρίνεται ἀναγκαῖα ἡ ἀναφορά σέ σύγχρονα μεγάλα θρησκευτά, ὄχι ὅμως νά ἀξιοποιήσει τήν διδασκαλία τους ὡς ἐρμηνευτικό πλαίσιο, ἀλλά γιά νά δώσει στόν μαθητή τήν εὐκαιρία νά ἀντιληφθεῖ ὅτι τό θρησκευτικό φαινόμενο βιώνεται ποικιλοτρόπως καί ὅτι τό νόημα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς μπορεί νά ἐρμηνεύεται μέσα ἀπό πολλές

διαφορετικές καί ἀντικρουόμενες ὀπτικές γωνίες. Ἔτσι τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καθίσταται μάθημα πού καταφάσκει στόν διάλογο καί στήν ἀναγνώριση τῆς θρησκευτικῆς ἑτερότητας.

Ἐξ ἄλλου, σέ μιὰ κοινωνία ἑτερότητας καλεῖται νά ζήσει ὁ μελλοντικός πολίτης καί σέ μιὰ κοινωνία ἑτερότητας καλεῖται νά καλλιεργήσει τή θρησκευτική του συνείδηση (Ἐδῶ ἀποκλείονται οἱ φανατισμοί, φονταμενταλισμοί, μισαλλοδοξίες κ.τ.δ.).

- Τό πρόβλημά μας σήμερα εἶναι ὅτι ἔχουμε χάσει τή «διάνοση» (Πανεπιστήμια, Λογοτεχνία, Καλλιτεχνικός χώρος, Ἐκπαίδευση). Χρειαζόμαστε αὐτούς πού θά διαλεχθοῦν μέ τήν ἐποχή μας καί θά ἀναδείξουν τήν μαρτυρία τοῦ Εὐαγγελίου, καί τότε πολλοί ἄθεοι θά γίνουν ἔνθεοι. Ὅταν μιλάμε γιά ἕναν Θεό πού προσβάλλεται ἀπό τίς ἁμαρτίες μας σάν τούς θεούς τοῦ δωδεκαθέου, τότε αὐτόν τόν Θεόν σᾶς ὁμολογῶ δέν τόν θέλω, δέν τόν ἔχω ἀνάγκη.
- Σήμερα φτάσαμε σέ μιὰ κοινωνία ἢ ὁποία εἶναι πάρα πολύ διαφορετική. Ἔχει ἐντελῶς ἄλλη εἰκόνα. Ἔτσι, π.χ. ἔχει φύγει ἡ ὀνοματοδοσία ἀπό τό Βάπτισμα, ὁ ἐκκλησιαστικός Γάμος ἔχει ἐν πολλοῖς ἀντικατασταθεῖ ἀπό τίς ποικίλες συμβιώσεις. Ἡγέτες ἀρνοῦνται νά ὀρκισθοῦν στό Εὐαγγέλιο, ὁ ἠλεκτρονικός ἄνθρωπος εἶναι παρών, οἱ μεταναστεύσεις τρομακτικές, πραγματική μάχη καί ἀναμέτρηση μέ τήν Ἱστορία. Σᾶς παρακαλῶ, ἐδῶ πρέπει ἔνδακρες νά ἀναρωτηθοῦμε: τίς πταίει;
- Συγχωρέστε μου καί κάτι τελευταῖο. Νομίζω ὅτι ἀπό τό 1980 καί ἐντεῦθεν τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τελεῖ ὑπό διαρκή ἀμφισβήτηση. Καί διερωτῶμαι δύο τινά:
  - α) Πῶς εἶναι δυνατόν σέ μιὰ κοινωνία μέ τόσο πλούσια πολιτισμική καί θρησκευτική παράδοση νά προκύπτει κατά καιρούς ἔντονος προβληματισμός, ἐνστάσεις, ἐντάσεις, ἐρωτήματα, ἀμφισβητήσεις κ.λπ. σχετικά μέ τό Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν;
  - β) Ἡ ἀπάντηση δέν εἶναι εὐκολή. Ψάχνουμε νά βροῦμε τήν ταυτότητά μας. Ἐρίζουμε, συγκρουόμεθα καί ἀποτελεσματικά μηδέν.
- β) Μήπως τό πρόβλημα εἶναι ὅτι ὡς Ἐκκλησία καί Ἱεραρχία, ἐδῶ καί τόσες δεκαετίες δέν

έχουμε θεολογικόν λόγον; Ἡ θεολογία ἀπουσιάζει ἀπ' τὴν ποιμαντική μας, τὰ κηρύγματά μας, τὴν καθημερινή ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

- Δέν πείσαμε ἀκόμη γιὰ τὴν καθολικὴ μορφωτικὴ ἀξία τοῦ μαθήματος. Δέν ἀμφισβητεῖται μὲ ἄλλα λόγια ὁ τρόπος διδασκαλίας του, τὰ μοντέλα διδασκαλίας, τὰ ἐν χρήσει ἐγχειρίδια, τὸ Πρόγραμμα Σπουδῶν, ἢ ἄλλα ζητήματα, ἀλλὰ ἡ ἴδια ἡ δυνατότητά του νὰ ἐκπαιδεύσει τοὺς μαθητές.

Καὶ δέν θὰ μπορέσουμε ποτέ νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἀποτελεσματικὰ τὴν παρατεταμένη κρίση, ἂν δέν ξεκινήσουμε ἀπὸ τὴ διαπίστωση ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, στὴ συντριπτικὴ τῆς πλειοψηφία, δέν δέχεται τὴν πνευματικὴ ἀξία τοῦ μαθήματος, δηλαδή τὸν λόγο ὑπαρξῆς τοῦ μαθήματος στὰ Προγράμματα Σπουδῶν τοῦ Σχολείου, καὶ δέν τοὺς ἐνδιαφέρουν διόλου τεχνικὰ ζητήματα καὶ ἐπὶ πλεόν, ἡ κρίση αὐτὴ ἀντανაკλᾷ μιά βαθύτερη κρίση πού ἀφορᾷ στὴ θέση καὶ τὸν ρόλο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μέσα στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία.

- Τὸ ὅλο θέμα μὲ τὸ ΜτΘ, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐτάλανισε τόσα χρόνια, γιὰ δέν εἶναι σημερινό, πρέπει νὰ μᾶς προβληματίσει. Ἀναδείχθηκε σέ ἓνα «ἐμβληματικό» πρόβλημα πού ἀναδεικνύει πολλές ἀπὸ τίς παθογένειές μας καὶ σκεπτικισμό γύρω ἀπὸ τίς στρατηγικές μας.

Θὰ συνεχίσουμε μὲ ἓνα μοντέλο διοικήσεως τοῦ 1969 καὶ μὲ Κανονισμοὺς ἐργασιῶν τῶν δύο Σωμάτων (Δ.Ι.Σ. καὶ Ι.Σ.Ι.) τοῦ 1977;

Νομίζω τέτοια θέματα δοκιμάζουν τίς ἀντοχές μας, τὴν ἐνότητά μας, καὶ δέν εἶναι δυνατόν νὰ διαπραγματευόμεθα 80 ἄνθρωποι -ἔστω ἅγιοι- σέ κοινὴ συνεδρίαση, χωρὶς νὰ γνωρίζουμε σέ βάθος τὸ ἐπιστημονικὸ καὶ ἱστορικὸ τοῦ θέματος, καὶ νὰ γινόμαστε ὄργανα ὁμάδων καὶ συντεχνιακῶν συμφερόντων (ἀκολουθεῖ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση καὶ βλέπετε, γράφουν, σκέπτονται οἱ ἐκπαιδευτικοὶ πού διακονοῦν ἐκεῖ, σάν νὰ εἶναι δική τους ὑπόθεση καὶ ἀγνοοῦν παντελῶς τὴν Ἐκκλησία).

Χρειάζεται σέ κάθε θέμα μιά συγκεκριμένη ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ, μὲ τοὺς κορυφαίους ἐκ τῶν εἰδημόνων ἐκάστοτε χριστιανούς ἐπιστήμονες.

Ἐδῶ φαίνεται καθαρά πιά ὅτι οἱ Συνοδικές Ἐπιτροπές, ὅπως συγκροτοῦνται καὶ λειτουργοῦν, εἶναι πλεόν ξεπερασμένες.

- Ὡσαύτως πρέπει μὲ συντριβὴ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀκόμη καὶ τὸ «Κατηχητικό» τῆς ἐνορίας τὸ ἀπωθοῦν τὰ παιδιά, διότι διαιωνίζει πολλές φορές ἰδεολογήματα νεκρὰ προτεσταντικῆς ἠθικολογίας καὶ τῆς ὀρθολογικῆς «ἀπολογητικῆς». Ὅπως ἐπίσης ὅτι καὶ τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα μας χρόνια τώρα εἶναι μιά βαθμολογούμενη «πληροφόρηση» ἄσχετη μὲ τὴ δίψα τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ψηλαφητὴ ἀλήθεια καὶ ψηλαφητὴ χαρὰ ζωῆς.

- Καὶ μὴ ξεχνοῦμε ὅτι σχεδόν κανεὶς δέν γίνεται χριστιανός μέσα στὴν αἴθουσα διδασκαλίας. Ἡ χριστιανικὴ ζωὴ γεννιέται ἄλλοῦ καὶ ἄλλιῶς. Ὁ γενέθλιος τόπος εἶναι κατεξοχὴν τὸ πατρικὸ σπίτι καὶ ὁ τρόπος γέννησής τῆς δέν εἶναι βέβαια ἡ διδασκαλία, ἀλλὰ ἡ προσχώρηση ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, σέ ἓναν τρόπο ἢ σέ μιά στάση ζωῆς.

Βλέπει τὸ μικρὸ παιδί τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ του, πατέρα, μάνα γιαιγιά, παπποῦ νὰ κάνουν τὸν σταυρὸ τους πρὶν φᾶνε, νὰ νηστεύουν, νὰ ἀνάβουν τὸ καντήλι καὶ κυρίως τοὺς βλέπουν νὰ ἐκκλησιάζονται, διότι τελικὰ ὁ δρόμος πρὸς τὴν Ἐκκλησία περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησία, προχωρεῖ σ' αὐτὸν τὸν κόσμον διὰ τῆς μιμήσεως καὶ πάντως ἡ πίστη αὐτὴ δέν πρόκειται νὰ γεννηθεῖ μέσα ἀπὸ τὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια.

Μακαριώτατε,
Ἄγιοι Ἀδελφοί,

νομίζω ὅτι σκέπτεσθε σέ ποιά δεινὴ θέση εὐρισκόμεθα, καὶ ὅτι ἐξ ἅπαντος δέν πταῖουν μόνον οἱ ἄλλοι, καὶ ἴσως καθόλου οἱ ἄλλοι.

Ἐχομεν χρειαὴν δουλειᾶς πολλῆς καὶ μετανοίας καθημερινῆς.

Νὰ τελειώσω ὁμως μὲ τὸ ἐξῆς·

Μιά καὶ νηστεύουμε γιὰ νὰ ἐορτάσουμε τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, μάλιστα τοὺς κορυφαίους Πέτρον καὶ Παῦλον, ἅς θυμηθοῦμε τὸ συμβάν ἐν Κορίνθῳ: «ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν (τῶν Ἰουδαίων) καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ αἶμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ

πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος δι' ὄραματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης, διότι ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ κακῶσαι σε, διότι λαὸς ἐστὶ μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ» (Πράξ. 18,6-10). Γιατί ὄχι καὶ σήμερα;

Γιὰ νὰ πεῖ ὁ Ἄπ. Παῦλος κατόπιν πρὸς Ἐφεσίους (1,19-21): «...καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ». Πρόκειται γιὰ μία ἐνέργεια πού ἤδη ἔχει διαχυθεῖ καὶ δρᾷ στὴν παγκόσμια ἰστορία. Διότι ὁ Ἄναστας Χριστὸς εἶναι πλέον «ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι».

Στηριγμένος ἀκράδαντα σ' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια εὐρίζεται ὁ πυρήνας τῆς ἐλπίδος μας.

Ἡ χριστιανικὴ ἐλπίδα ἀποκαλύπτει συνεχῶς δυνατότητες ἀπρόσιτες στὴν ἀπλή λογικὴ καὶ ἐμπειρία. Μέσα στὰ ἀδιέξοδα, τίς δοκιμασίες καὶ τίς θλίψεις, οἱ πιστοὶ ὄχι μόνον τολμοῦμε νὰ ἐλπίζουμε, «ἀλλὰ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει (Ῥωμ. 5, 3-5)» (Ἀναστασίου, Ἐγρήγορη, σ. 191).

Εὐχαριστοῦμε τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, Ἀρχιερεῖς καὶ λαϊκοὺς καὶ διὰ τὴν τιμητικὴν, ἀλλὰ καὶ εὐθυνοφόρον, ἀνάθεσιν τοῦ διεξαχθέντος διαλόγου.

Τοῦτο ἀποτελεῖ πιά ἓνα κεκτημένο διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ἡ ὅλη στρατηγικὴ μας ἦταν ὄχι ἡ σύγκρουσις, ἀλλὰ ἡ κατάθεσις τῆς μαρτυρίας μας καὶ

τοῦ ποιμαντικοῦ πόνου μας πρὸς ὄφελος τῆς νεολαίας τῆς Πατρίδος μας. Μία προσπάθεια νὰ πείσουμε, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ Παύλειον· «Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἕξω... ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι» (Κολ. 4,5-6).

Χρειάζεται δὲ προσοχή, ὥστε νὰ μὴν παρασυρόμεθα ἀπὸ δημοσιογραφικὰ κείμενα, ἔντυπα καὶ ἠλεκτρονικὰ, ὑποκινούμενα ὑπὸ ἀμφιβόλου ποιότητος ἐλατήρια, συντεχνιακῶν καὶ κομματικῶν συμφερόντων, στερουμένων ἐπιστημονικῆς ἐπάρκειας. Ἄς μὴ λησμονοῦμε τὴ δυνατότητα πού μᾶς παρέχεται, πλέον, ὥστε νὰ παρέμβουμε εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν τελικῶν βιβλίων διὰ τοὺς μαθητάς.

Τέλος, θέλω νὰ κάνω τιμητικὴ καὶ εὐγνώμονα ἀναφορὰν εἰς τοὺς δύο ἀγαπητοὺς μου ἀδελφούς Ἀρχιερεῖς, Μεσογαίας κ. Νικόλαον καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, διὰ τὴν καθοριστικὴ συμβολὴν των καθὼς καὶ εἰς τοὺς εἰδήμονες-συμβούλους τῆς Ἐπιτροπῆς μας κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Διαλόγου· π. Βασίλειον Καλλιακμάνην - Καθηγητὴν τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ, κ. Κωνσταντῖνον Κορναράκη - Ἀναπληρωτὴν Καθηγητὴν τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΕΚΠΑ, κ. Ἀθανάσιον Στογιαννίδην - Ἐπίκουρον Καθηγητὴν τοῦ Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ, κ. Στυλιανόν Τσιπούρα - Σχολικόν Σύμβουλον Α' Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Θεσσαλονίκης καὶ κ. Κωνσταντῖνον Πρέντον - Διδάσκαλον Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Δρα Θεολογίας, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐκφρασθεῖ αὐτὴ ἡ εὐχαριστία ἐγγράφως ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ., ὅπως καὶ νὰ ὑπογραμμίσω τὴν ὀλοπρόθυμον ὑποστήριξιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Γραμματέως αὐτῆς π. Φιλοθέου Θεοχάρη.

Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἡ μωρία τοῦ κηρύγματος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ Δανιήλ

(Παναγυρικός Ἑσπερινός τῆς 28.6.2017 στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Κορίνθου χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου)

«Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεός διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας» (Πρὸς Κορινθίους α', 21).

1. Οἱ Κορίνθιοι καί ὄχι μόνο αὐτοί, ἀλλὰ καί γενικῶς οἱ Ἕλληνες. Καί πάλι ὄχι μόνο οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ καί οἱ Εὐρωπαῖοι Χριστιανοί. Καί τί λέγω, ὄχι μόνο αὐτοί ἀλλὰ καί τό πλῆθος τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Χριστιανῶν ἴσταται μέ εὐγνωμοσύνη καί σεβασμό ἐνώπιον τῆς σεβασμίας μορφῆς, τοῦ ἔργου, τῆς προσφορᾶς, τῶν ἀγώνων, τῶν θυσιῶν, τῶν κόπων, τῶν κινδύνων, τῶν φυλακίσεων, ὅλων τῶν ταλαιπωριῶν, ὅπως ὁ ἴδιος τίς ἀναφέρει (Πρὸς Κορινθίους Β', ια', 16-32), ὅταν συγκρίνει τὸν ἑαυτό του μέ τοὺς ψευδαποστόλους, καί τοῦ σεπτοῦ μαρτυρίου τοῦ πνευματικοῦ Πατέρα τους καί ἀκαμάτου ἐργάτου τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, ἀποδίδοντας του τὴν ὀφειλόμενη τιμή.

2. Πρὸς τοὺς Κορινθίους ἔγραψε ἀπὸ τὴν Ἔφεσο τό 57 τὴν πρώτη ἐπιστολή του, ὅταν πληροφορήθηκε ἀπὸ τὴν Κορινθία Χλόη (Πρὸς Κορινθίους Α', α', 11), πού ταξίδεψε ἀπὸ ἀνησυχία καί ἀγωνία μέχρι τὴν Ἔφεσο γιὰ νά συναντήσει καί νά ἐνημερώσει τὸν μέγα Ἀπόστολο καί νά τὸν πληροφορήσει γιὰ τὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου.

Ἐγραψε γιὰ νά διευθετήσει τὰ ζητήματα πού εἶχαν προκύψει μεταξύ τῶν πιστῶν στήν Ἐκκλησία πού ἐκεῖνος ἴδρυσε.

Ἐγραψε γιὰ νά διεκδικήσει τὴν πνευματική πατρότητά του καί τὴν κορυφαία σχέση του μαζί τους τονίζοντας μέ παράπονο ἴσως τό:

«Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰη-

σοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα» (Πρὸς Κορινθίους Α', δ', 15).

Ἐγραψε γιὰ νά ὑπερασπισθεῖ τὴν αὐθεντικότητα τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιωματός του καί τοὺς καρπούς τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας του μέ τοὺς λόγους:

«Ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ» (Πρὸς Κορινθίους Α', θ', 2).

3. Στὴ λεγόμενη αὐτὴ πρώτη ἐπιστολή του διακηρῦσσει τὴ δύναμη τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας, τὴ δύναμη τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴ δύναμη τῆς πίστεως στόν Ἰησοῦ Χριστό πού ὀδηγεῖ στήν σωτηρία, πρὸς ἐκείνους πού τότε καί σήμερα θεωροῦν ὅτι ἡ πίστη στόν θάνατο καί στήν ἀνάσταση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι μία ἀνοησία, πρὸς ἐκείνους πού ζητοῦν ἀποδείξεις γιὰ νά πιστέψουν, πρὸς ἐκείνους πού σαγηνεύονται ἀπὸ τίς ἰδεολογικές ἀντιλήψεις καί φιλοσοφικές «πτήσεις».

Ὁ Ἀπόστολος πού «ἤρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ ... εἰς τὸν παράδεισον καί ἤκουσεν ἄόρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι» (Πρὸς Κορινθίους Β', ιβ', 2, 3-4), ὁ Ἀπόστολος πού ἔλαβε ἀπὸ τὸν Θεό τὴν ὑπερφυσική ἀποκάλυψη καί γνώση διακηρῦσσει ὅτι:

Ὁ Θεός ἀπέδειξε ὅτι ἡ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι μωρία, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι δέν μπόρεσαν μέ τὴ σοφία τους ν' ἀναγνωρίσουν τὸν Θεό μέσα ἀπὸ τὰ δημιουργήματά Του πού φανερώνουν τὴ σοφία Του. Ἡ φυσική γνώση τους δέν τοὺς βοήθησε νά πιστέψουν στόν ἀληθινό Θεό καί Δημιουργό τοῦ κόσμου. Γι' αὐτό ὁ Θεός εὐδόκησε νά σώσει μέ τὴν μωρία τοῦ κηρύγματος ἀπὸ τὸν τελικό ὄλεθρο ἐκείνους πού θά πιστέψουν (Πρβλ. Πρὸς Κορινθίους Α', α', 21).

Σύμφωνα με αυτούς τους λόγους ο άνθρωπος έπρεπε μέσα από την παρατήρηση και έρευνα του φυσικού κόσμου να αναχθεί στον πάνσοφο και παντοδύναμο Θεό. Δεν τό έκαμε και συνεχίζει να εύρίσκειτα έγκλωβισμένος στα πεπερασμένα όριά του, προσπαθώντας να ανακαλύψει μέσα στα ύλικά συστατικά των όντων τό γονίδιο του Θεού. Δεν διερωτάται όμως πώς είναι δυνατόν ο άπειρος και υπερέτελιος Θεός τό απόλυτο πνεύμα, όπως τόνισε ο Κύριος Ίησοϋς Χριστός στη Σαμαρείτιδα (Ίωάννου δ΄, 24) να αποτελεί ένα μετρήσιμο και παραγόμενο σέ δοκιμαστικούς σωλήνες στοιχείο του φυσικού κόσμου; Ίδου λοιπόν πώς έπίκαιρα έπαληθεύεται ο άποστολικός λόγος.

Έπειδή οι Κορίνθιοι θαύμαζαν την σοφία των ανθρώπων ήλεγξε αυτή τή σοφία χαρακτηρίζοντας την μωρία, έπειδή αυτή ή σοφία δεν μπορεί να βρει τό κεφάλαιο των αγαθών και να άποκαλύψει τό κορυφαίο αγαθό, δηλαδή τον Θεό στους ανθρώπους, να τους χαρίσει τή σωτηρία, τήν έλευθερία, τον άγιασμό, τήν υίοθεσία. Γι΄ αυτό ο Θεός καλεί τον άνθρωπο με τήν πίστη στον Σταυρό και στην Άνάσταση του Ίησοϋ Χριστού να δει τό μεγαλειό της αγάπης, της δικαιοσύνης, της παντοδυναμίας και της πανσοφίας του Θεού, αλλά και τήν ύπαρξιακή του καταξίωση «έν τῷ Χριστῷ».

Ο άγιος Ίωάννης ο Δαμασκηνός σχολιάζει στην «*Έρμηνεία εις τήν Α΄ Προς Κορινθίους Έπιστολή*» τή δύναμη της έπιχειρηματολογίας του Άποστόλου Παύλου, λέγοντας:

«*Έπειδή οὖν διά της σοφίας ταύτης οὐκ ήθέλησεν ο κόσμος γνωρίζαι τον Θεόν, διά της δοκούσης μωρίας είναι του κηρύγματος, ηὐδόκησεν σώζειν αυτόν, οὐ διά λογισμῶν, αλλά διά πίστεως· λοιπόν όπου σοφίας οὐκ έστι χρεια άνθρωπίνης*» (Migne PG 95, 577B-580A).

Μέ τά έπιχειρήματά του ο μέγας Άπόστολος Παῦλος, ο Διδάσκαλος της Έκκλησίας μας και της Οίκουμένης, άποδεικνύει τό άνίσχυρο της ανθρώπινης σοφίας, γνώσεως, έπιστήμης και δυνάμεως, τήν άδυναμία των έγκοσμίων, αλλά και των υπεркоσμίων κτιστών δυνάμεων, να έλευθερώσει τον άνθρωπο από τά ύπαρξιακά δεσμά του, τους περιορισμούς δηλαδή που διέπουν τό άνθρωπινο γένος, από τους όποιους κορυφαία είναι άφ΄ ενός μέν ή φυσική φθορά που καταλήγει διά του

θανάτου στον άφανισμό του σώματος άφ΄ έτέρου δε ή πνευματική καταδίκη της τελικής άπορρίψεως του από τον Δημιουργό και Κριτή του Θεό και της όριστικής άποβολής του από τήν αιώνια κοινωνία μαζί Του και τή συμμετοχή του στην αιώνια ζωή. Ο Άπόστολος κηρύσσει τήν πίστη στον Σταυρωμένο και Άναστημένο Κύριο Ίησοϋ Χριστό για τήν υπέρβαση των όρίων, του μέν όντολογικού που είναι ότι ο άνθρωπος είναι κτιστός και συνεπώς θνητός και του ήθικου που είναι ή άμαρτία. Ο Χριστός χαρίζει στον άνθρωπο που θά πιστέψει τήν άθανασία και τήν αγιότητα.

Η σοφία των ανθρώπων και ή δύναμή τους δεν κατόρθωσε να έπιτύχει τους πανάρχαιους και συγχρόνως ύπαρξιακούς πόθους του ανθρώπινου γένους. Αντίθετα ο Θεός με τό μυστήριο της ένσάρκου οικονομίας του Υιού Του, του θανάτου και της Άναστάσεώς Του, άνύψωσε τον άνθρωπο μέχρι τον θρόνο της θεότητας.

4. Η σωτηρία σύμφωνα με τον Άπόστολο Παῦλο έχει συντελεσθεί από τον Υίο του Θεού και Κυρίο μας Ίησοϋ Χριστό σέ τέσσερα στάδια:

Πρώτο στάδιο: Η αυτοκένωση με τήν έκουσία παραίτησή Του από τή θεία δύναμη κατά τήν ενανθρώπησή Του: «*Έν μορφῇ Θεοῦ ύπάρχων έκένωσεν έαυτόν*» (Προς Φιλιπησίους β΄, 6).

Δεύτερο στάδιο: Η διάβαση του Θεανθρώπου μέσα άπ΄ όλη τήν άβυσσο της άθλιότητας της ζωής του ανθρώπου με δούλου μορφή: «*Λαβών δούλου μορφήν*» (Προς Φιλιπησίους β΄, 7).

Τρίτο στάδιο: Ο θάνατός Του ως κακούργου και ή έξιλαστήρια θυσία Του πάνω στον Σταυρό «*γινόμενος ύπήκοος μέχρι θανάτου θανάτου δε Σταυροῦ*» (Προς Φιλιπησίους β΄, 7).

Τέταρτο στάδιο: Η ολοκλήρωσή της και έπιβεβαίωσή της με τήν Άνάστασή Του που τήν κάνει και άποτελεσματική, «*Διό και ο Θεός αυτόν υπερύψωσε*» (Προς Φιλιπησίους β΄, 9).

Ίδου ή σοφία και ή δύναμη, ο τρόπος να φθάσει ο άνθρωπος στη δόξα και να ένωθεί με τον Θεό με τήν ύπακοή στο θέλημα του Θεού, τήν ταπεινώση, τήν έκούσια πτωχεία και τή θυσία.

Η σωτηρία σημασία του Σταυρικού θανάτου του Κυρίου Ίησοϋ Χριστού βρίσκεται στο μέγεθος της αγάπης του Ίησοϋ σύμφωνα με τους λόγους του Άποστόλου Παύλου:

«Περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας» (Πρὸς Ἐφεσίους ε', 2).

«Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. πολλῶ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς» (Πρὸς Ῥωμαίους ε', 6-9).

«Ὅς (δηλαδή ὁ Θεός) γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται;» (Πρὸς Ῥωμαίους η', 32).

«Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς» (Πρὸς Κορινθίους Β', ε', 14).

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ξεπερνᾷ ὅλους τοὺς ἥρωες τῆς ἱστορίας, γιατί δέν θυσιάσθηκε μόνο γιά τό καλό τοῦ λαοῦ Του ἀλλά γιά ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Πάνω σ' αὐτό τό σωτήριο γεγονός βασίζεται ἡ βασιλική Του ἐξουσία ὡς Κυρίου καὶ ἡ δύναμή Του νά σώξει, ὅπως προφητεύθηκε στίς Μεσσιανικές προφητείες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἐξαγγέλθηκε ἀπό τόν Ἄγγελο στήν Παρθένο Μαρία κατά τόν Εὐαγγελισμό (Λουκᾶ α', 33).

Ἀπ' αὐτό τό σωτήριο γεγονός πήγασε ἡ χάρη τῶν Μυστηρίων.

Αὐτό τό σωτήριο γεγονός ὑμνεῖ ἡ Χριστιανική λατρεία.

Τοὺς σταθμούς τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνσάρκου οικονομίας ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία ὄχι μία φορά τόν χρόνο, ἀλλά συνεχῶς ὅταν τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία.

Αὐτό τό σωτήριο γεγονός βιοῦται ἀπό τὴ Χριστιανική εὐσέβεια κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο ὡς μίμηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ἐπιθυ-

μοῦσε «τοῦ γνῶναι αὐτόν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ» (Πρὸς Φιλιππησίους γ', 10).

5. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν σωτηρία ὁ Θεὸς τὴν προσφέρει δωρεάν σ' ὅσους πιστέψουν στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὅπως μέ παρηγορία κήρυξαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰωάννης:

«Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομα ἐστὶν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πράξεων δ', 12).

6. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προβάλλει τὴ δύναμη τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦ Χριστό πού σταυρώθηκε καὶ ἀναστήθηκε ὡς φῶς. Ἡ πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό λυτρώνει τὸν ἄνθρωπο. Μέ τὴν πίστη του ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ τὰ αἰώνια πνευματικά δικαιώματα καὶ γνωρίσματα νά ἀποκληθεῖ «υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν» ἐξισούμενος μέ τὸν κατὰ φύσιν Υἱό Του Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστό.

Στὴν ἰδεολογική σύγχυση τοῦ σύγχρονου κόσμου, ὡς διέξοδο στὰ ὑπαρξιακά ἀδιέξοδα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐλευθερία τοῦ πνεύματός του ἀπὸ τὴ φυλακή τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ ἡδονισμοῦ κατὰ τόν Ἀπόστολο Παῦλο ἡ σοφία καὶ ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ καλεῖ τὸν ἄνθρωπο νά ζήσει διὰ τῆς πίστεως «ἐν Χριστῷ».

Ὁ Θεὸς μέ τὴ σταύρωση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεκάλυψε τό ἀσύλληπτο ὕψος τῆς σοφίας Του καὶ μέ τὴν ἀνάστασή Του, τὴν παντοδυναμία Του «ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων» (Πρὸς Φιλιππησίους β', 10).

Γι' αὐτό ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἀδιαμφισβήτητος Κύριος πάντων:

Κύριος τῆς Ἐκκλησίας,

Κύριος τῶν πιστῶν,

Κύριος τῆς Οἰκουμένης.

Σ' Αὐτόν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνηση, ὁ ἔπαινος καὶ ἡ εὐχαριστία αἰωνίως. Ἀμήν.

Ὁ Παῦλος ὡς Κῆρυξ τῆς μετανοίας.

Τοῦ Πανσο. Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Κάριμα,
Β' Γραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου

(Ὁμιλία στόν Συνοδικό Πανηγυρικό Ἑσπερινό, Ἱ. Ναός Ἁγίου Παύλου -
όδοῦ Ψαρῶν, 28.6.2017)

«Τοὺς μὲν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδῶν ὁ Θεός, τὰ νῦν παραγγέλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν» (Πράξ. ιζ' 30).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Φθιώτιδος κ. Νικόλαε, Ἀντιπρόεδρε τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σεβαστοὶ πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, εὐρισκόμενος στόν Ἱερό Βράχο τῶν Ἀθηνῶν ἐκήρυξε στοὺς προγόνους μας Τόν ἐνανθρωπήσαντα Υἱό καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ «καὶ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ», γενόμενος μέ τό κήρυγμά του αὐτό ἰδρυτῆς τῆς τῶν Ἀθηναίων Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐορτάζοντες λοιπόν τὴν ἱερά μνήμη του μέ ὕμνους καὶ ἐγκώμια, ὡς αὐτόν «ὀρῶντες παρόντα», εἶναι ἄξιον νά ἀκούσουμε τὴν δική του φωνή, μέ σκοπό νά ὠφεληθοῦμε πνευματικά. Τό κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐδῶ καὶ εἴκοσι αἰῶνες καὶ ἡ προτροπή πρὸς τοὺς τότε εἰδωλολάτρες Ἀθηναίους ἀλλά καὶ πρὸς ἐμᾶς σήμερα εἶναι «τοὺς χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδῶν ὁ Θεός, τὰ νῦν παραγγέλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν». Ὁμιλεῖ λοιπόν γιὰ τὴν μετάνοια καὶ τὴν ἐπιστροφή τῶν ἀνθρώπων στόν Ἀληθινό Θεό.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, Σαούλ πρῶτα, ἔφυγε ἀπὸ τὴν ἀγία πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ μ' ἓνα πάθος, μέ μία μαχητικότητα νά μὴν ἀφήσει Χριστιανό ζωντανό πάνω στή γῆ. Ἀλλά, ἐνῶ βιάδιζε στόν δρόμο πού ὀδηγοῦσε στή Δαμασκό, καὶ προχωροῦσε μέ τὰ σχέδια, τὰ ὅποια εἶχε κατὰ νοῦν, ἐκεῖ λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ ἀνέκοψε τὴν πορεία του καὶ ξαφνικά ἀκούει μιά φωνή ἀπὸ τόν οὐρανό νά τόν ρωτᾷ: «Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;». Ποιός εἶσαι σύ, Κύριε ἐρωτᾷ; Εἶμαι αὐτός ὁ Ἰησοῦς, τόν ὅποιο σύ διώκεις (Πράξ. 9, 45). Κι ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή μεταστρέφεται ὀλοκληρωτικά ἡ ζωὴ του. Γίνεται σκευὸς ἐκλογῆς καὶ βιώνει βαθειά τόν Χριστό. Τόσο πολὺ πού ὁ Χρι-

στός ἄλλαξε τὴ ζωὴ του, ὥστε ἔφτασε στό σημεῖο νά πεῖ: «Τώρα δὲν ζῶ πιά ἐγώ, δὲν ζεῖ μέσα μου ὁ Σαούλ. Μέσα μου ζεῖ ὁ Χριστός». «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ ὁ Χριστός» (Γαλ. 2, 20).

Αὐτός ἦταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἕνας ἄλλος Χριστός κάτω στή γῆ. Οἱ ἄξονες τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι δύο. Ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία χάρις τοῦ Θεοῦ ἐλευθερῶνει μέ τὴν μετάνοια τόν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ διαβόλου. Ἄν καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δὲν κάνει ρητὰ λόγο γιὰ τὴν πώση τοῦ ἀνθρώπου μέσα στόν Παράδεισο, φαίνεται ἀπὸ τὴ διδασκαλία του ὅτι ἡ λύτρωση τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτυγχάνεται μέ τὴν προσωπική του ἀπόφαση νά ἀποβάλλει «τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ...» (Κολ. 3, 9-10).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς προτρέπει σέ μιά ριζική ἀλλαγὴ, ὅταν μᾶς λέει νά ἀπεκδυθοῦμε τόν παλαιὸ ἄνθρωπο καὶ νά ἐνδυθοῦμε τόν νέο. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τόν Θεό, πρῶτα μέ τό προπατορικό ἁμάρτημα καὶ στή συνέχεια μέ τὴν πλήρη ἀποστασία τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τό θέλημα τοῦ Κτίστη του, τόν ὀδήγησε σέ σκοτεινά μονοπάτια, τοῦ ἀμαύρωσε τό «κατ' εἰκόνα», τοῦ διέστρεψε τόν νοῦ, τίς σκέψεις καὶ τίς ἐπιθυμίες, καὶ τόν ἔφερε τελικά στήν διάπραξη τῶν ἔργων τῆς ἀνομίας καὶ τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὴ τὴν κατάσταση ἦλθε στή γῆ νά ἀνατρέψει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός μας καὶ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία, σέ ὅποιον τό θελήσει, νά Τόν ἀκολουθήσει στήν ὁδὸ τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Σωτηρίας.

Μέ τὴ μετάνοια, μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, ὁ ἄνθρωπος γίνεται νέος ἄνθρωπος, μέτοχος τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Δέν ὑπόκειται στή φθορά, ὅπως δὲν ὑπόκειται στή φθορά τό ἀναστημένο σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας, ἔχει μάλιστα τὴν δύναμη καὶ τὴν προοπτική νά ἐπιδρᾷ.

Ἡ μετάνοια καί ἡ συγχή μας Θεία Κοινωνία ἀνακαινίζουν διαρκῶς καί ἀνανεώνουν τήν ἀνθρώπινη φύση. Οἱ ἀναγεννημένοι ἐν Χριστῷ ἄνθρωποι μεταμορφώνονται «ἀπό δόξης εἰς δόξαν» (Β΄ Κορ. 3,18) σέ εἰκόνα Χριστοῦ καί φθάνουν στήν πνευματική τελείωση μέ τή χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος τῆς χάριτος, ὅπως ἦταν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, πρῶτα ἀπ' ὅλα ἀγαπᾷ τόν ἀδελφό - συνάνθρωπο χωρίς διάκριση φύλου, φυλῆς ἢ θρησκείας. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ζεῖ μέ τόν Χριστό πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι ἐλεύθερος γιά νά ἐπιλέγει συνειδητά τή ζωή καί ὄχι τόν θάνατο, τήν ἀθανασία καί ὄχι τήν φθορά, νά καταστεῖ ἄνθρωπος τῆς χάριτος μέ τή μετάνοια καί ὄχι νά παραμένει δοῦλος τῆς ἁμαρτίας.

Πράγματι, μόνο ἡ μετάνοια προετοιμάζει τόν ἄνθρωπο, κατά τόν ἀπόστολο Παῦλο, νά ἀντιμετωπίσει τήν Κρίση τοῦ Θεοῦ (Πράξ. 17,30). Συνεπῶς ἡ ἀναγκαιότητα νά μετανοήσουμε γιά νά σωθοῦμε «ἀπό τῆς γενεᾶς τῆς σκολιάς ταύτης» (Πράξ. 2, 40) εἶναι ἀπαραίτητη.

Ὁ Θεός, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, μᾶς καλεῖ νά ἔχουμε κοινωνία μαζί Του. Ἡ ἀπάντησή μας σέ αὐτή τήν πρόσκληση τοῦ Θεοῦ μας γίνεται μέ τήν ἀπόφαση τῆς μεταστροφῆς μας ἀπό τήν ἁμαρτία, ὅπως ἔπραξε καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μετάνοια εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ζωῆς μας. Αὐτή ὡς τρόπο ζωῆς μᾶς προβάλλει καί διδάσκει ὁ ἀποψινός μας διδάσκαλος. Νά βγάζουμε ἀπό πάνω μας τόν παλαιό ἄνθρωπο καί τίς κακές του συνήθειες καί νά στρεφόμεστε πρός τόν Θεό Πατέρα μας. Μετάνοια σημαίνει νά γίνουμε ἡσυχιοί, εἰρηνικοί, ταπεινοί καί πρᾶοι. Ὁ ἄνθρωπος πού συνειδητοποιεῖ τήν ἁμαρτωλὴ του κατάσταση μπορεῖ νά στραφεῖ στόν Ἰησοῦ μέ ἐμπιστοσύνη, διότι «ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ...ἀφιέναι ἁμαρτίας».

Αὐτός εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας. Νά ἀγωνιζόμεστε γιά τήν ἀπόκτηση τῆς οὐράνιας Βασιλείας τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Ὁ σημερινός ἄνθρωπος δυσκολεύεται νά τό κατάλαβει. Ἀγωνίζεται γιά πράγματα ἐφήμερα, ἀνούσια, δευτερεύοντα πού δέν συνδέονται μέ καταστάσεις τῆς ψυχῆς καί ἐπομένως χάνονται μέ τήν ἐξοδὸ μᾶς ἀπὸ αὐτήν τήν ζωή. Ὁ Χριστός, κατά τόν Ἀπόστολο, εἶναι ἡ μοναδική ἐλπίδα τοῦ κόσμου «ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης» (Κολ. 1,27). Δέν πρέπει

νά συσχετιζόμεστε μέ τὰ σχήματα τοῦ κόσμου τούτου, ἀφοῦ ξέρομε ὅτι «παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου» (Α΄ Κορ. 7, 31). Δέν πρέπει νά μένουμε στὰ πλούτη καί στὶς ἀπολαύσεις τῆς παρούσης ζωῆς, ἀλλὰ νά ἀφήνομε τήν ἐλπίδα μας στόν Θεό τόν ζῶντα καί ἀληθινό. Αὐτὴ ἡ στάση στόν Χριστό ἔκανε τόν Ἀπόστολο νά παλεῦει «πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας» (Ἐφεσ. 6,12) καί νά νικᾷ μέ τή δύναμη τοῦ Χριστοῦ. Σκεπτόμαστε ἀκόμη, ἀκούγοντας αὐτὸ τόν φοβερό λόγο τοῦ Ἀποστόλου «Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθάνειν κέρδος», πόσο βαθειὰ ἐπηρεάστηκε ἡ ζωὴ του, ἀφοῦ ἔφτασε σέ τέτοιο σημεῖο πνευματικῆς ἐμπειρίας, ὥστε νά αισθάνεται ὡς οὐσιαστικό ὄφελος καί αὐτὸν τόν θάνατο.

Τί θά μπορούσε νά μᾶς πεῖ καί σήμερα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σέ αὐτές τίς δύσκολες στιγμές τίς ὁποῖες βιώνουμε καί καλούμεθα νά ὑπομεινομε; «Πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν» (Πράξ. 17, 31). Ἡ μετάνοια εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία προβάλλεται ὡς πρωταρχικὴ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν πρός ὄλους μας. Μέ αὐτὴν μπορούμε νά ἀλλάξουμε τήν ζωὴ μας καί ξανακερδίσουμε ὅ,τι χάσαμε. Μέ αὐτὴν μᾶς δίνεται ἡ δυνατότης νά ἐνωθοῦμε καί πάλι μέ τόν Θεό, τόν ὁποῖον ξεχάσαμε καί ἀρνηθήκαμε.

Κληρικοί καί λαϊκοί, ἄρχοντες καί ἀρχόμενοι, ὀφείλομε ἔμπρακτα νά μετανοήσουμε πικρὰντες τόν Θεό καί φυγαδεύσαντες τὴ χάρη Του. Αὐτὴ τὴν προσπάθειά μας ὁ τιμώμενος ἀπόψε οὐρανοβάμων Παῦλος ἐνισχύει μέ τόν παρακλητικὸν λόγο του: «Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Β΄ Κορ. 13,11).

Εὐχηθεῖτε, Σεβασμιώτατε ἅγιε Ἀντιπρόεδρε καί ἐκπρόσωπε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Παύλειας Ἐκκλησίας μας, ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης νά γίνεται ὁ ποθητὸς στόχος τῆς ζωῆς μας, ὥστε μέ τόν ἱερό ζῆλο καὶ τίς προτροπές Παύλου τοῦ Πρωτοκορυφαίου νά ἔλθομε εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἀμήν.

Παῦλος ὁ Χριστιανός
 Ἡ αὐτοσυνειδησία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:
 Ἰσραηλίτης - Ἑλληνας - Ρωμαῖος πολίτης - Δοῦλος (ὑπηρέτης) Θεοῦ -
 Ἀπόστολος καὶ Διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ

(Ὁμιλία στὴ Συνοδική Θεία Λειτουργία τῆς 29.6.2017,
 Ἰ. Ναός Ἁγίου Παύλου ὁδοῦ Ψαρῶν)

1. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ πρὸς Κορινθίους τοῦ τρίτου (μετὰ τὸν πρῶτο Λίνο καὶ τὸν δεύτερο Ἀνέγκλητο) Ἐπισκόπου Ρώμης Κλήμεντος (92-101) πού εἶδε τοὺς μακαρίους Ἀποστόλους καὶ ἔζησε μαζί τους («ἔωρακὼς τοὺς μακαρίους Ἀποστόλους καὶ συμβεβηκὼς αὐτοῖς») πού γράφτηκε τριάντα χρόνια ἀργότερα ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (67 ἢ 68), συμπεραίνουμε ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δὲν θανατώθηκε χωρὶς διατυπώσεις ὡς «ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ», ὅπως ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἀλλ' ὅτι ὡς Ρωμαῖος πολίτης, δηλαδή ἐλεύθερος, καταδικάσθηκε ὕστερα ἀπὸ κανονικὴ δίκη πού ἔγινε ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικό δικαστήριο τῆς Ρώμης στὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατο, πού δὲν ἦταν ἀτιμωτικός. Τὸ ἀπόσπασμα πού θὰ ἀναφέρουμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν Α' ἐπιστολὴ δείχνει ὅτι αὐτός πού γράφει εἶχε παρακολουθήσει τὰ γεγονότα ἀπὸ κοντὰ καὶ δύναται νὰ θεωρηθεῖ ὡς μνημειώδης περίληψη τῆς ζωῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

«Διὰ ζῆλον καὶ ἔριν Παῦλος ὑπομονῆς βραβεῖον ἔδειξεν ἐπάκις δεσμὰ φορέσας, φυγαδευθεὶς, λιθασθεὶς, κῆρυξ γενόμενος ἐν τε τῇ ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ δύσει τὸ γενναῖον τῆς πίστεως αὐτοῦ κλέος ἔλαβεν· δικαιοσύνην διδάξας ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἐπὶ τὸ τέρας τῆς δύσεως ἐλθὼν καὶ μαρτυρήσας ἐπὶ τῶν ἡγουμένων, οὕτως ἀπηλλάγη τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὸν ἅγιον τόπον ἐπορεύθη, ὑπομονῆς γενόμενος μέγιστος ὑπογραμμός».

(Πρὸς Κορινθίους Α', ἐν Βιβλιοθήκῃ Ἑλλήνων Πατέρων, τ. 1, σελ. 15, Ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 1955).

2. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα προεστῶτα τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰε-

ρώνυμο, πλαισιούμενο ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες, μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου, ἀποτείνει σήμερα τὴν ὀφειλομένη τιμὴ καὶ εὐγνωμοσύνη τῶν πιστῶν Ἑλλήνων στὸν μεγάλο Διδάσκαλό τους, τὸν ἀναμορφωτὴ τῆς ζωῆς τους πού τοὺς ἀνέσυρε ἀπὸ τὸν βυθὸ τῆς ἀγνοίας καὶ τοὺς ἐξήγαγε στό φῶς τῆς πίστεως στὸν ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ Θεό, στὸν πνευματικὸ Πατέρα τους καὶ ἰδρυτὴ τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας μας. Στὶς πόλεις πού ἐπισκέφθηκε κατὰ τίς ἱεραποστολικές περιόδους του ἵδρυσε τίς πρῶτες ὄχι μόνο στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στὴν Εὐρώπη, Χριστιανικές κοινότητες καὶ Ἐκκλησίες. Φίλιπποι, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Ἀθήνα, Νικόπολις, Κόρινθος σεμνύνονται καὶ καυχῶνται γιὰ τὸν βαρὺ χαρακτηρισμὸ τῶν Ἐκκλησιῶν τους νὰ ὀνομάζονται Ἀποστολικές.

Στοὺς ἔλληνες Χριστιανούς ἔστειλε τίς πέντε ἀπὸ σωζόμενες δεκατέσσερες ἐπιστολές του: Πρὸς Φιλιππησίους, δύο Πρὸς Θεσσαλονικεῖς, δύο Πρὸς Κορινθίους· ὁ ἴδιος λέγει πὼς ἔστειλε τρεῖς.

3. Ὅταν θέλουμε νὰ δώσουμε τὰ χαρακτηριστικά γνωρίσματα τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν αὐτοσυνειδησία πού ὁ ἴδιος ἔχει, ἀναφερόμενος στὸν ἑαυτό του.

Αὐτὰ τὰ γνωρίσματα μποροῦμε νὰ τὰ κατατάξουμε σὲ δύο ομάδες: α') στὰ ἐπίγεια καὶ ἐξωτερικά κοσμικά καὶ β') στὰ ἐσωτερικά πνευματικά.

Ἐπίγεια - Κοσμικά

α'. «Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος» (Πράξεων κβ', 3). «Ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου» (Πράξεων κγ', 6).

Γιά τήν Ιουδαϊκή καταγωγή του θά κανηθεῖ ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος ἀπό τήν φυλή Βενιαμίν καί Φαρισαῖος ἀπό γονεῖς καί οἰκογένεια Φαρισαίων.

Τό ἑλληνικό ὄνομά του ἦταν Παῦλος, τό ἑβραϊκό τό ὁποῖο χρησιμοποιοῦσε στήν οἰκογένειά του Σαούλ (δηλαδή «ἐξαίτηθεις») καί ἐξελληνισμένο Σαῦλος.

Ὁ πατέρας τοῦ Σαύλου, ὡς Φαρισαῖος, ἦταν ἄνθρωπος τῶν πῶ ἀσθηρῶν ἐθνικῶν καί θρησκευτικῶν κατευθύνσεων καί ἐμύησε τόν γιό του στή γλῶσσα τοῦ πρωτοτύπου τῆς Βίβλου στή Ἑβραϊκά. Στό σχολεῖο του εἶχε μελετήσει τήν Βίβλο καί ἀπό τήν ἑλληνική μετάφραση τῶν Ἑβδομήκοντα. Κατά τά ἄλλα στό σπίτι του μιλοῦσαν μεταξύ τους ἑλληνικά.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν ἓνα ἐπιτυχημένο ἐκπαιδευτικό σύστημα. Αὐτό ἦταν τό μυστικό τῆς δυνάμεως τους πού τούς διατηροῦσε ἐνωμένους καί συνδεδεμένους μέ τίς ρίζες τους, παρά τίς ἐθνικές περιπέτειές τους, ἐνῶ ζοῦσαν στήν διασπορά καί συχνά δοκίμαζαν τήν ἀπαρέσκεια, τήν ἀπόρριψη καί τόν διωγμό. Ὅταν τό παιδί ἦταν πέντε χρονῶν μάθαινε τά σπουδαιότερα ἀπό τά περιεχόμενα τοῦ Νόμου, μελετώντας: α') τό πέμπτο καί ἕκτο κεφάλαιο τοῦ Δευτερονομίου, β') τό μεγάλο Χαλλέλ (Ἀλληλούια) πού ἀποτελοῦνταν ἀπό τούς Ψαλμούς 113-118 καί τό ἔψελναν στίς μεγάλες ἑορτές. Μάθαινε ἐπίσης καί τή σημασία τῶν κυριωτέρων ἑορτῶν τοῦ ἱεροῦ ἔτους. Δέκα χρονῶν ἔπρεπε νά ἀρχίσει τήν ἀνάγνωση τῆς προφορικῆς παραδόσεως γιά τό νόημα τῶν λόγων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δεκαπέντε χρονῶν τήν ἀνάγνωση τῆς διδασκαλίας πού ἐρμήνευε τόν Νόμο καί δεκαοκτώ χρονῶν ἔπρεπε νά ὀδηγηθεῖ στό γαμήλιο δωμάτιο.

Σύμφωνα μέ αὐτή τήν πρακτική δεκαπέντε χρόνων ὁ Σαῦλος μετεκόμισε οἰκογενειακῶς στήν Ἱερουσαλήμ γιά νά ἐγγραφεῖ στό περίφημο Πανεπιστήμιο τοῦ Ναοῦ, ὅπως μπορούμε νά συμπεράνουμε ἀπό τό γεγονός ὅτι καί ἡ ἀδελφή του ζοῦσε στή Ἱερουσόλυμα (Πράξεων κγ', 16).

Ἐκεῖνη τήν ἐποχή οἱ Νομοδιδάσκαλοι, δηλαδή οἱ θεολόγοι τῆς Ἱερουσαλήμ, ἦσαν χωρισμένοι σέ δύο ρεύματα. Τό ἓνα τοῦ συγκαταβατικοῦ καί ἐλαστικοῦ Χιλλέλ πού ἤξερε νά βρῖσκει μία διέξοδο στήν σκληρότητα τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Νόμου καί τό ἄλλο τοῦ Σαμαῖ, πού ἐρμήνευε τόν Νόμο

κατά γράμμα. «Ὁ Γαμαλιήλ Νομοδιδάσκαλος τίμιος παντί τῶ λαῶ» (Πράξεων ε', 34) ἐγγονός τοῦ Χιλλέλ, ἦταν ἀντάξιος τοῦ μεγάλου προγόνου του. Ὁ Σαῦλος ἔγινε μαθητής καί θαυμαστής του καί ὁμολογεῖ ὅτι «καί προέκοπτον ἐν τῶ Ἰουδαίσιμῳ ὑπέρ πολλούς συνηλικιώτας» (Πρὸς Γαλάτας α', 14). Τό «παρὰ πόδας τοῦ Γαμαλιήλ» μαρτυρεῖ τόν τρόπο πού δίδασκταν οἱ Νομοδιδάσκαλοι πού ἐκάθηντο σέ μία ὑψηλή ἔδρα καί οἱ μαθητές τους ἐκάθηντο κατά γῆς σέ ἡμικύκλιο κυριολεκτικῶς παρὰ τούς πόδας τοῦ διδασκάλου τους.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπολογούμενος στόν Ἀγρίππα μέ παρηρησία καί καύχηση ἀναφέρεται στήν ἰουδαϊκή ἀνατροφή του:

«Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῶ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος» (Πράξεων κστ', 4-5).

«Καί φησιν· ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῶ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκριβείαν τοῦ πατρῶου νόμου, ζηλωτῆς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον» (Πράξεων κβ', 3).

«Λέγω οὖν, μὴ ἀπόσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν» (Πρὸς Ῥωμαίους ια', 1).

«Καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος» (Πρὸς Φιλιππησίους γ', 4-5).

Ὡς γνήσιος Νομοδιδάσκαλος ἀργότερα παροτρύνει τόν γνήσιο καί πολυαγαπητὸ πνευματικὸ υἱό του Ἐπίσκοπο Ἐφέσου Ἀπόστολο Τιμόθεο νά ζεῖ καί νά συμπεριφέρεται σύμφωνα μέ τήν εὐσεβῆ ἀνατροφή του:

«Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφῖσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ» (Πρὸς Τιμόθεον Β', γ', 14-15).

Μ' αυτές τις ιουδαϊκές θεολογικές ἀρχές ζυμώθηκε ὁ Σαῦλος πού τόν ἐπηρέασαν καθοριστικά στήν ἀνάπτυξη τῆς θεολογίας του, ὅπως ἐκτίθεται στίς ἐπιστολές του. Σ' αὐτή τή Σχολή διδάχθηκε τήν εὐρύτητα τῆς θείας ἀποκαλύψεως καί σωτηρίας, στήν ὁποία ὁ Θεός δέν θέτει ἀποκλεισμούς καί περιορισμούς.

«Ὁὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἶς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Πρὸς Γαλάτας γ', 28).

β'. «Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας» (Πράξεων κα', 39)

Αὐτά τὰ στοιχεῖα δίνει στόν ρωμαῖο διοικητή κατά τήν σύλληψή του. Δύο ρεύματα λοιπόν ἐνώνονται μέσα του: ἀφ' ἑνός ἡ ἰουδαϊκή καταγωγή καί ἀνατροφή του καί ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐλληνική ἐκπαίδευσή του στήν ἐπαρχιακή πανεπιστημιακὴ πόλη τῆς Ταρσοῦ.

Τί ἦταν ἡ Ταρσός, στόν κόλπο τῆς Μερσίνας τῆς σημερινῆς Τουρκίας; Ἕνας τόπος πανάρχαιας παγκόσμιας ἐπικοινωνίας, τό σύνορο δύο κόσμων, τοῦ ἐλληνορωμαϊκοῦ καί τοῦ σημιτικοβαβυλωνιακοῦ.

Σ' αὐτή τήν πόλη γεννήθηκε καί μεγάλωσε ὁ Παῦλος. Σ' αὐτή τήν πόλη μέ τις ἐπιρροές ἀπό τήν Ἀνατολή, τόν Βορρᾶ, τόν Νότο καί τή Δύση ἐκπαιδεύθηκε ὁ Παῦλος, ὡς Ἰουδαῖος μέ ἐλληνική παιδεία στήν Ταρσό. Σκεφτόταν, μιλοῦσε κι ἔγραφε ἐλληνικά, ὅπως στήν μητρική του γλῶσσα. Ἐνῶ ὁ Πέτρος μόλις ἔβγαινε σέ ἱεραποστολή ἔξω ἀπό τήν Παλαιστίνη χρειαζόταν μεταφραστή καί κυρίως ὅταν ἔγραφε ἐπιστολές τόν Σιλουανό καί τόν Μᾶρκο κατά τήν Α' Πέτρου ε', 12-13.

* * *

Οἱ ἐλληνικές πόλεις ξεχώριζαν ἀπό τις ρωμαϊκές τήν ἐποχή ἐκείνη τοῦ πρώτου μετὰ Χριστόν αἰῶνα, ἀπό τό ὅτι ἄφηναν εὐρύτερο πεδίο γιά τήν ἐξέλιξη τῆς ἐλεύθερης προσωπικότητος μέ τό ξάνοιγμα πρὸς τόν κόσμο καί μέ τήν μεγαλύτερη εὐκολία στό νά δέχονται τήν ἐπίδραση ξένων πολιτισμῶν. Σ' αὐτό τόν ἐλεύθερο ἀέρα ἔπρεπε νά ἀνατράφηκε ὁ μελλοντικός κήρυκας τῆς χριστιανικῆς ἐλευθερίας πού τήν πνοή της αἰσθάνεται κάθε ἀναγνώστης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

«Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῶ δουλείας ἐνέχεσθε» (Πρὸς Γαλάτας ε', 1).

Αὐτό τό πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας ἔδωσε στόν ἀπόστολο Παῦλο τό χαρακτηριστικό ἐκεῖνο γνώρισμα τῆς ὑπάρξεώς του πού τόν ἀνέδειξε κήρυκα θρησκείας πού στέκεται πάνω ἀπό ὅλες τις φυλές καί τις τάξεις, διακηρύσσοντας ὅτι ὅλοι μποροῦν νά σωθοῦν μέ τήν πίστη, ὅλοι τό δῶρο αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἐξ ἴσου Ἰουδαῖοι καί εἰδωλολάτρες, μποροῦν νά οἰκιοποιηθοῦν.

«Ὁὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομή καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός» (Πρὸς Κολοσσαεῖς γ', 11).

Ἄποσδήποτε ἦταν ἐξαιρετικά προετοιμασμένος γιά τό ἔργο ὀλόκληρης τῆς ζωῆς του νά καταρρίψει τό τεῖχος πού στεκόταν ἀνάμεσα στοὺς Ἰουδαίους καί τοὺς εἰδωλολάτρες. Γράφει στοχαστικά: «Στοὺς Ἰουδαίους ἐγενόμην ὡς Ἰουδαῖος, στοὺς εἰδωλολάτρες φέρομαι ὡς εἰδωλολάτρης σ' ὅλους ἔγινα τὰ πάντα γιά νά κερδίσω τοὺς πάντες γιά τόν Χριστό» (Πρὸς Κορινθίους θ', 2 καί ἐξῆς).

Στήν Ταρσό ἀπέκτησε τήν ἐλληνική παιδεία πού εἶναι ἐκδηλῆ σ' ὀλόκληρη τήν διακονία του.

Ὅταν μίλησε στόν Ἄρειο Πάγο στοὺς Ἀθηναίους ἀναφέρθηκε στοὺς ἀθηναίους ποιητές χρησιμοποιοῦντας τοὺς λόγους τους:

«Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν· τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν» (Πράξεων ιζ', 28) ἀπό τόν Ἄρατο τόν Σολέα, ἀλεξανδρινό ποιητή καί τό ἔργο του «Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα».

Στίς ἐπιστολές του χρησιμοποιοεῖ γνώμες διαφόρων σοφῶν τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ κόσμου: «Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἡθῆ χρηστὰ ὀμιλία κακαί» (Πρὸς Κορινθίους Α', ιε', 33) ἀπό τόν Μένανδρο καί ἀπό τό ἔργο του «Θαῖς».

«Εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κοῤῥητες ἀεὶ ψεύσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί» (Πρὸς Τίτον α', 12) ἀπό τόν Ἐπιμενίδη καί ἀπό τό ἔργο του «Περὶ Χρησμῶν» (*De oraculis*).

Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης στήν ἐπιστολή του πρὸς τόν ὁμώνυμό του Διάκονο Ἰσίδωρο σχολιάζει τήν ἐρμηνεία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ

Χρυσοστόμου στην Προς Ῥωμαίους ἐπιστολή τοῦ ἀποστόλου Παύλου, γράφοντας ὅτι: «ὁ Παῦλος ὁ θεσπέσιος Ἰταλικὴν εἴληφε γλῶσσαν» (Ἐπιστολή λβ', (32α) Migne P.G. 78 στ. 1348).

γ'. «Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι» (Πράξεων κε', 16)
καί «Ῥωμαῖος γεγέννημαι» (Πράξεων κβ', 25-29)

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Παύλου εἶχε πάρει τὴν ρωμαϊκὴ ἰθαγένεια. Αὐστηρὸς χωρισμὸς μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Εἰδωλολατρῶν στὴν πόλη τῆς Ταρσοῦ δὲν ὑπῆρχε, τοὺς συνέδεαν τὰ κοινὰ κρατικά καὶ δημοτικά συμφέροντα καὶ προσεύχονταν, ἂν καὶ χωριστὰ γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς πόλεως καὶ τοῦ αὐτοκράτορα. Αὐτὸ μᾶς ἐξηγεῖ τὴν εὐρύτητα τοῦ πνεύματός του, τὴ φιλικὴ συμπεριφορὰ ἀπέναντι στοὺς εἰδωλολάτρεις, καὶ τὴν πειθαρχημένη στάση του ἀπέναντι στό Κράτος πού τόν βοηθεῖ νά βρεῖ τίς φιλικές λέξεις καὶ προτροπές γιὰ προσευχή «ὑπὲρ τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων» (Πρὸς Τιμόθεον Α', β', 2 καὶ Πρὸς Ῥωμαίους ιγ', 1).

Αὐτὴ ἡ συγκαταβατικὴ νοοτροπία του ἀπέναντι στοὺς εἰδωλολάτρεις καὶ στὴν ἀξίωση τῶν αὐστηρῶν ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανῶν νά περιτέμνονται πρὶν βαπτισθοῦν, ὅσοι πιστεύσουν στὸν Ἰησοῦ Χριστό εἰδωλολάτρεις, ἐπηρέασε τὴν ἀπόφαση στὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο τῶν Ἱεροσολύμων μὲ τὴν κοινὴ στάση καὶ τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Ἰακώβου, ὅπως ἀναφέρουν οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

«Ἐξανέστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωυσέως. Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀπ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δούς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, καὶ οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῆ πίστει καθαρίας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος

τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι» (Πράξεων ιε', 5-11).

Ὁ Ἰακώβος: «Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν» (Πράξεων ιε', 19).

Οἱ δύο Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰακώβος ἐγνώριζαν τὸν ταλανισμό τοῦ Κυρίου περὶ τῶν Γραμματέων (δηλαδὴ Νομοδιδασκάλων - Ραββίνων) καὶ Φαρισαίων ὅτι: «Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ἄμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινήσαι αὐτά» (Ματθαίου κγ', 4).

Ὡς ρωμαῖος πολίτης μποροῦσε νά ταξιδεῦει καὶ νά μετακινεῖται μὲ ἄνεση, νά ἐπισκέπτεται ἀκόμη καὶ τὴ Ρώμη πού ἀπαγορευόταν στοὺς Ἰουδαίους νά μένουν σ' αὐτή. Ὁ Νέρωνας εἶχε ἐκδιώξει ἀπὸ τὴ Ρώμη τοὺς Ἰουδαίους. Ἔτσι ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα βρέθηκαν νά ἐργάζονται στὴν Κόρινθο.

Τὴν ιδιότητά του αὐτὴ ἐπικαλέσθηκε, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία οἱ ρωμαῖοι πολῖτες ἐδικάζοντο μόνο ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικό Δικαστήριο. Οἱ Ρωμαῖοι πολῖτες δὲν ἐφυλακίζοντο στίς φυλακές καὶ δὲν ἐβασανίζοντο. Ἦταν δηλαδὴ ἐλεύθερος. Ὅλα αὐτὰ τὰ χρησιμοποίησε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὴν διάδοση τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πνευματικά - Ἐσωτερικά

Στὰ πνευματικά ἐσωτερικά γνωρίσματα μποροῦμε νά κατατάξουμε καὶ τοὺς αὐτοχαρακτηρισμούς του.

α'. Δοῦλος, δηλαδὴ ὑπηρετῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Κατὰ τρεῖς τρόπους ὁ Παῦλος δύναται νά θεωρηθεῖ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐρμηνεύει ὁ πρύτανης τῶν θεολόγων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας Ἰωάννης Δαμασκηνός: «Τρεῖς εἰσι δουλείας τρόποι· εἷς μὲν ὁ κατὰ τὴν δημιουργίαν, καθ' ὃ φησιν, ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά (Ψαλμοῦ ριη' (ριθ') 118, (119), 94). Ἔτερος δὲ ὁ ἀπὸ πίστεως, κατὰ τὸ εἰρημένον· Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ (Πρὸς Ῥωμαίους στ', 18). Ὁ τρίτος ὁ ἀπὸ τῆς πολιτείας κατὰ τὸ εἰρημένον· Μωυσῆς ὁ θεράπων μου ἐτετελεύτηκεν (Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, (α', 2) θ', 2).

Ἐπειδὴ τοίνυν κατὰ πάντας τοὺς τρόπους, τὸ τῆς δουλείας ἀξίωμα ἐδέδεικτο, εἰκότως ἐν καυχίμα-

τος τάξει προτάττει τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς» (Migne PG τ. 95, στ. 441).

Πρός ἐκείνους πού δέν εἶχαν κατανοήσει τόν χαρακτήρα τῆς ἀποστολικῆς διακονίας θά τονίσει ὅτι: «*Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρετάς Χριστοῦ καί οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ*» (Πρός Κορινθίους Α', δ', 1).

Μέ τούς αὐτοχαρακτηρισμούς του αὐτούς φανερώνει τήν ταπεινώσή του παρὰ τό γεγονός ὅτι γιά πολλά μπορούσε νά καυχήθῃ καί νά ἐπαρθεῖ, ἀλλά καί τήν ὀλοκληρωτική ἀφοσίωσή του στό ἔργο πού τοῦ εἶχε ἀναθέσει ὁ Κύριός μας. Γι' αὐτό καί τό ἔργο του εὐλογήθηκε ἀπό τόν Θεό καί καρποφόρησε πλούσια.

β'. Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ

Σέ κάθε εὐκαιρία καί ἐπιστολή δηλώνει τήν ἀποστολή του, τήν ὑπηρεσία του, τή διακονία του μεταξύ τῶν Ἐθνῶν, τῶν λαῶν τῆς οἰκουμένης διαχρονικῶς, ὅπως δηλώνει ὁ συγγραφεύς τῶν Πράξεων Ἀπόστολος Λουκᾶς ὅτι: «*εἶπε δέ πρὸς αὐτόν ὁ Κύριος· πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστίν οὗτος τοῦ βασιάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καί βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γάρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτόν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν*» (Πράξεων θ', 15-16).

«*Καί εἶπε πρὸς με· πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακράν ἐξαποστελῶ σε*» (Πράξεων κβ', 21).

Ἀπό Αὐτόν (δηλαδή τόν Ἰησοῦ Χριστό) ὑποστηρίζει ὅτι ἔλαβε τή χάρη καί τήν ἀποστολή νά ὀδηγήσει ὅλα τὰ Ἔθνη στήν πίστη καί τήν ἀποδοχή τοῦ εὐαγγελίου γιά νά δοξασθεῖ τό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Πρός Ῥωμαίους α', 5).

* * *

Καί στό τέλος τῆς διακονίας του, πρό τοῦ ἐπικειμένου θανάτου του, θά γράφει στόν πολυαγαπημένο μαθητή του ἐπίσκοπο Ἐφέσου Τιμόθεο: «*Ἐγὼ ἤρθε ἡ ὥρα νά χύσω τό αἷμα μου σπονδή στόν Θεό, ἔφτασε ὁ καιρός νά φύγω ἀπό τόν κόσμο. Ἀγωνίστηκα τόν ὥραϊο ἀγῶνα, ἔτρεξα τό δρόμο ὡς τό τέλος, φύλαξα τήν πίστη. Τώρα πιά μέ περιμένει τό στεφάνι τῆς δικαιοσύνης, πού μ' αὐτό θά μέ ἀνταμείψει ὁ Κύριος ἐκείνη τήν ἡμέρα ὁ δίκαιος κριτής. Κι ὄχι μόνο ἐμένα, ἀλλά κι ὅλους ἐκείνους πού περιμένουν μέ ἀγάπη τόν ἐρχομό του*» (Πρός Τιμόθεον Β', δ', 7-8).

Τόν Παῦλο, ἄν καί καυχόταν γιά τήν ἰουδαϊκή καταγωγή του καί ἀνατροφή του, δέν μπορείς νά τόν χαρακτηρίσεις Ἰουδαῖο.

Ἄν καί διακρίθηκε γιά τήν ἑλληνική μόρφωσή του καί ἐκπαίδευσή του δέν μπορείς νά τόν ἀποκαλέσεις Ἕλληνα.

Ἄν καί ἦταν ρωμαῖος πολίτης δηλαδή ἀπολάμβανε πολιτική καί κοινωνική ἐλευθερία καί δικαιώματα δέν ἀνήκει στούς Ρωμαίους.

Ὅλα αὐτά χρησίμευαν γιά νά ἀνέβῃ ψηλότερα, ἀνώτερα ἀπό τά ἐφήμερα καί παροδικά ὅσο λαμπερά καί θελκτικά καί ἄν εἶναι.

Ποῦ τελικά ἀνήκει ὁ Παῦλος;

Στήν Ἐκκλησία καί στούς Χριστιανούς.

Εἶναι ὁ Παῦλος ὁ Χριστιανός πού καυχήθηκε γιά τήν πίστη του στόν Ἰησοῦ Χριστό, πού κήρυξε τόν Ἰησοῦ Χριστό σ' ὀλόκληρη τή ζωή του, πού καυχήθηκε γιά τόν Σταυρό τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καί γιά τὰ παθήματα καί τίς ἀσθενεῖές του, πού θυσιάστηκε καί μαρτύρησε γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό.

Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος ἔτρεφε ἀπεριορίστο θαυμασμό, τιμή καί ἀγάπη πρὸς τόν Ἀπόστολο Παῦλο. Τοῦτο ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος λέγων: «*Ἄπαντας μὲν φιλῶ τοὺς ἁγίους, μάλιστα δὲ τόν μακάριον Παῦλον, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, τὴν σάλπιγγα τὴν οὐράνιον τὸν νυμφαγωγὸν τοῦ Χριστοῦ*» (Ὁμιλία εἰς τό Ὁφελον ἀνέχεσθαι μου μικρόν τῆ ἀφροσύνη, § α', Migne PG, τ. 51 σ. 301).

«*Ἐκκαίομαι εἰς τὸν τοῦ ἀνδρὸς πόθον καί διὰ τοῦτο συνεχῶς αὐτόν περιστρέφων οὐ παύομαι, καί ὡσπερ εἰς ἀρχέτυπον εἰκόνα τινὰ εἰς τὴν τούτου ψυχὴν ἐνορῶν ἐκπλήττομαι*» (Ὁμιλία ια', Εἰς τὴν Γένεσιν, Migne PG, τ. 53 σ. 95).

Τούτου ἕνεκα εἰς πᾶσαν ὁμιλίαν ἐκσπᾶ εἰς ἐγκώμιον περὶ Αὐτοῦ καί παρομοιάζει τοῦτον πρὸς ἀθλητήν, στρατηγόν, λαμπάδα φαιδρᾶν, στόμα τῆς οἰκουμένης, οὐρανῶν ὑψηλότερον, ὃν ὑπόπτρον, ἥλιον, πῦρ, πέλαγος ἀδάμαντα, χρυσόν κ.ἄ.

Σέ κάποια ὁμιλία του ἐπιλέγει «*οὐκ ἔχω τι εἶπω, ὅσα γάρ ἄν εἶπω ἐλάττω τῆς ἀξίας τοῦ Παύλου ἐρῶ*» (Ὁμιλία κε', Εἰς τὰς Πράξεις § α', Migne PG, τ. 60 σ. 192).

Ἡ ζωή του ὀλόκληρη συμπυκνοῦται καί συνοψίζεται μέ τόν λόγο του: «*Ἐμοὶ γάρ τὸ ζῆν Χριστός καί τὸ ἀποθανεῖν κέρδος*» (Πρός Φιλιππησίους α', 21).

Ἡ Χριστοκεντρικότητα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Κ. Παπαθανασίου,
Ἱεροκήρυκος τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν,
Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Μακαριωτάτου

(Ὁμιλία στόν μεθέορτο Ἑσπερινό, Ἱερὸν Βῆμα Ἀποστόλου Παύλου, 29.6.2017)

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

τήν παροῦσαν ἐσπέραν εὐρισκόμεθα παρά τόν ἀρχαῖον Ἄρειον Πάγον, μεταξύ τοῦ Παρθενῶνος καί τῆς Πνυκός, τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν καί τῆς Ἀγορᾶς, καί ἰδοῦ, ἀκούγεται ἀπό τά βάθη τῶν αἰώνων ἡ φωνή τοῦ Πρωτοκορυφαίου, τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, νά διακηρύττει: «Ἄνδρες Ἀθηναῖοι» καί κατ' ἐπέκτασιν Πανέλληνες, Εὐρωπαῖοι, ἄνθρωποι τῆς Οἰκουμένης, «τοὺς μὲν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἧ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν» (Πράξ. 17, 30-32). Ὁ «παμμέγιστος» Παῦλος, τὸ «σκεῦος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Θεοῦ», ὁ θεωρητῶν, ὁ οὐρανοβάμων, ὁ μακάριος Παῦλος ἀποκαλύπτει ἐν μικρῷ τὸ μέγα μυστήριον τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας: Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁμιλεῖ γιὰ τὸν ἀληθινὸν Δημιουργὸ τοῦ κόσμου, ἀφ' ἑτέρου δέ φέρει τὸν Ἐσταυρωμένον καί Ἀναστάντα Χριστὸ καί τὸ Εὐαγγέλιόν Του στοὺς ἀκροατές Του. Εἶναι ἡ μεγάλη ὥρα, ἐδῶ στήν Ἀκρόπολη, στὰς κλεινάς καί ἰσοτεφεῖς Ἀθήνας καί σ' ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ὥρα τῆς ἀνατολῆς ἑνὸς νέου κόσμου, μέ τῆς δημιουργία αὐτῆ τοῦ θεσπέσιου Διδασκάλου τῆς Οἰκουμένης, τοῦ μεγαλυτέρου ἀναστήματος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Ἄπ. Παῦλος σφράγισε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ἱστορία καί τὴν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν ἐξαιρετικὴ προσωπικότης. Δέν ἦταν μόνον τὰ φυσικά προσόντα, ἡ παιδεία τοῦ ἡουδαϊκῆ «παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ» (Πράξ. 22,3), ἡ ἑλληνικὴ του κατάρτιση, ἡ κοσμοπολίτικη νοοτροπία του, οἱ ὁποῖες τὸν καθιέρωσαν στὴ συνείδηση

τῆς Ἐκκλησίας, ὡς «ἐθνῶν κήρυκα ... καὶ οἰκουμένης ἀγλάισμα». Ἦταν πρωτίστως ἡ θεμιτοφυγία ἀγάπη τοῦ πρὸς τὸν Χριστό. Ἦταν ἡ ἀγαπῶσα τὸν Κύριον καρδιά του, πού ἔφθανε μέχρι τῆς διακήρυξης: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 20).

Ἀρχὴ αὐτῆ ἡ ἀγάπη τοῦ Ἀποστόλου πρὸς τὸν Χριστό, ἔχει τὴ θαυμαστὴ μεταστροφή του, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Δαμασκοῦ, ὅπως βεβαιώνει ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος, λέγοντας δηλαδὴ ὅτι παρέλαβε τὸ Εὐαγγέλιον ἀπ' εὐθείας «δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ». Τὸ καταλυτικὸ αὐτὸ στοιχεῖο τῆς πορείας τῆς ζωῆς του τὸν ἔκαμνε νά ἔχει πάντοτε τὴν βαθεία συνείδηση ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ «οὐκ ἔστι κατ' ἄνθρωπον, οὐδὲ παρὰ ἀνθρώπου» (Γαλ. 1, 12), ἀλλὰ τυγχάνει Εὐαγγέλιον γιὰ τὴν «ὑπὲρ τῶν ἐθνῶν καὶ οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ» (Ἐφ. 3, 1-2), γιὰ «τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας» (Ἐφ. 1, 13).

Κέντρο τῆς θεολογίας τοῦ Παύλου εἶναι τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Παῦλος ἦταν ἀπόλυτα βεβαιωμένος ὅτι ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ ἔφερε τὴν «καινὴ διδαχὴ», τὴν νέα κατάσταση στήν ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ὁ «παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν» Νόμος, δέν ἔχει πλέον τὴν παλαιά του ἰσχὺ, ἐφ' ὅσον ἡ προαιώνια εὐδοκία καί βουλή τοῦ Θεοῦ ἔγινε ἀπὸ προσδοκία πραγματικότητα. Ὁ Θεὸς «ἐφανερώθη ἐν σαρκί» καί «τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον» προσφέρεται ὡς κήρυγμα καί ζωὴ σ' ὅλα τὰ ἔθνη. Ἔτσι στόν νοῦ, στό κήρυγμα καί στήν προσωπικὴ ζωὴ τοῦ Ἀποστόλου κυριαρχεῖ ἡ χριστοκεντρικὴ θέωρηση ὅλων τῶν δεδομένων τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς. Σημεῖο προσανατολισμοῦ εἶναι ἡ θεία μορφή τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὴν ὁποία ὀφείλει συνεχῶς νά κατευθύνει τὸ βλέμμα του ὁ πιστός.

Γι' αυτό και η αποστολή του Άποστόλου είναι ταυτισμένη με τό πρόσωπο του Χριστού. Σχεδόν όλες οι επιστολές του αρχίζουν με τή φράση «*Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ*». Ὁ ἴδιος μάλιστα ὁ Ἄποστολος ἔχει τήν ἐσωτερική πληροφορία καί βεβαιότητα ὅτι εἶναι «διάκονος» τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, με τή μοναδική αποστολή νά μεταδώσει αὐτό τό μήνυμα σ' ὅλη τήν οἰκουμένη καί ἰδιαίτερα στόν ἐθνικό κόσμο, ἦτοι: «*εὐαγγελίσασθαι τόν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ καί φωτίσαι πάντας*». Αὐτή ἡ αἴσθηση τόν ἔκαμε ἄλλωστε ν' ἀναφωνεῖ «*οὐαί δέ μοί ἐστιν ἐάν μὴ εὐαγγελίζωμαι*» (Α' Κορ. 9, 16).

Εἰδικότερα, προσδιορίζεται ἡ σκέψη τοῦ Παύλου ὡς χριστοκεντρική διότι: Πρῶτον, ὁ Χριστός εἶναι ὁ θεῖος Νομοθέτης. Ὁ Ἄποστολος ἔχει τόν Χριστόν σπό εἶναι του, ὡς τόν ὕψιστο Νομοθέτη καί ὑποτάσσεται στή λειτουργία καί ἱεραρχία τοῦ θεοῦ λόγου (Ρωμ. 15,16), θεωρεῖ δέ τόν ἑαυτόν του «*διάκονον καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλά πνεύματος*» (Β' Κορ. 3,6). Ἡ κατά Χριστόν ζωή, κατά τόν θεῖον Παῦλον, κυβερνᾶται ἀποκλειστικῶς ἔχοντας ὡς βάση τίς ἀποθησαυρισμένες στήν Ἁγία Γραφή ἐντολές τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὅτι τό μόνο θέμα σ' ὅλη τήν Ἱερά Βίβλο εἶναι ὁ Χριστός καί ἡ Ἐκκλησία Του. Ἡ χριστοκεντρικότητα εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐνσάρκωση τῆς εὐαγγελικῆς τελειότητας. Γι' αὐτό καί ὁ Ἄποστολος παραγγέλλει: «*Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως*»

(Κολ. 3, 16) καί «*ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε*» (Φιλ. 1,27). Δέν εἶναι ἔτσι ἀπλῶς τό Εὐαγγέλιο ἕνα βιβλίον γνώσεων ἀλλά ὁ κανόνας καί τό κριτήριο τῆς ζωῆς μας.

Ὅσον βαθύτερα ἐντρυφούμε στά ἱερά κείμενα καί τά ἐξερευνοῦμε, τόσο περισσότερο βρίσκουμε σαφεῖς ἀπαντήσεις στά πλέον φλέγοντα προβλήματα καί στίς πλέον ἀγωνιώδεις ἀναζητήσεις τοῦ αἰῶνα μας. Τό περιεχόμενο τῆς Ἁγ. Γραφῆς εἶναι πνεῦμα Θεοῦ, «*πηγή ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον*» (Ἰω. 4, 14). Εἶναι φῶς ὁδηγητικόν «*ταῖς τρίβοις*» ἡμῶν (Ψ. 118, 105). Εἶναι λόγος «*ζῶν καί ἐνεργῆς καί τομιώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καί δικνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καί πνεύματος, ἀρῶν τε καί μυελῶν, καί κριτικός ἐνθυμήσεων καί ἐννοιῶν καρδίας*» (Ἐβρ. 4, 12) κατά τόν Παῦλον.

Ὁ θεῖος Νομοθέτης, ὁ Χριστός, συνελόντι εἰπεῖν, εἶναι τό πρῶτο σημεῖο τῆς χριστοκεντρικότητος τοῦ Ἄποστόλου. «*Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς. Ἡ μαρτυρία Κυρίου πιστή, σοφίζουσα νήπια· τὰ δικαιώματα Κυρίου εὐθέα, εὐφραίνοντα καρδίαν· ἡ ἐντολή Κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς*» (Ψ. 18, 8-9-10).

Δεύτερον, ὁ Χριστός εἶναι ὁ θεῖος Μυσταγωγός. Γνωρίζει ἄριστα ὁ πρωτοκορυφαῖος, «*τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ*», ὅπως τόν χαρακτηρίζει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, ὅτι ὁ Χριστός εἶναι «*κεφαλὴ ὑπὲρ πάντα τῆ Ἐκκλησία ἧτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ*»

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος χοροστάτησε στόν Μεθέορτο Ἑσπερινό τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἄποστόλου Παύλου.

(Έφ. 1, 23) και στην Έκκλησία, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὡς ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς, εἶναι ὁ θεῖος Μυσταγωγός. Αὐτός μᾶς μυσταγωγεῖ. Αὐτός εἶναι ὁ συνεκτικός δεσμός πού ἐνώνει γῆ καὶ οὐρανό, τόν ἄνθρωπο μέ τόν Θεό. Ὅταν ὁ Ἄπ. Παῦλος δηλώνει ὅτι ἡ Έκκλησία εἶναι «σῶμα τοῦ Χριστοῦ», σαφῶς μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἡ ὁποία εἶναι «κοινωνία τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Κορ. 10,16). «*Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν*» (Α΄ Κορ. 11,23). Καὶ ἐρωτᾷ καὶ ἀπαντᾷ: «*Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστί; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστί; ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν*» (Α΄ Κορ. 10, 16-17). Συνδέονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον στενότερα Έκκλησία καὶ Εὐχαριστία. Γι' αὐτὸ καὶ δέν ὑπάρχει Εὐχαριστία ἐκτὸς τῆς Έκκλησίας καὶ ἐκτὸς τῆς Εὐχαριστίας δέν ὑπάρχει Έκκλησία. Μυσταγωγός ὁ Χριστός, στή δική μας ιδιαίτερα πρόγευση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ στήν ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ διὰ τοῦ κορυφαίου τούτου Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ὡς κέντρο τῆς Έκκλησίας, ὅπου ὁ Χριστός εἶναι ὁ «προσφέρων» ἐκουσίως τὸν Ἐαυτό Του, ὁ «προσφερόμενος» Ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ «διαδιδόμενος», Αὐτός πού μεταδίδεται στους πιστούς, ὡς οὐράνια τροφή, ὡς «φάρμακον ἀθανασίας» κατὰ τὸν θεοφόρον Ἰγνάτιον. Ἡ Εὐχαριστιακὴ σύναξις ἦταν καὶ εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου καὶ τῆς Πεντηκοστῆς. Μόνο δέ ὅποιος βιώνει τὴν Εὐχαριστία ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ ψηλαφήσει τὸ θαῦμα καὶ ν' ἀποκτήσει γεύση τῆς πνευματικῆς εὐφροσύνης τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου. Τότε καθίσταται, τῷ ὄντι, «εὐχαριστιακὸς ἄνθρωπος», αὐτός, πού κατ' ἐξοχὴν χρειάζεται ἡ ἐποχὴ μας.

Ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι τὸ μεγάλο θαῦμα πού βιώνει ἡ Έκκλησία καὶ τὸ διαιωνίζει μέχρι τῆ συντέλεια τοῦ κόσμου. Οὐδέν τόσον φέρει τὸν πιστὸν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν Χριστὸν πρὸς τὸν πιστὸν, ὅσον ἡ θεία Εὐχαριστία. Ἡ Χριστοκεντρικότητα αὐτῆ, ἡ μυστικὴ δηλ. ἐνσωμάτωση τοῦ πιστοῦ μέ τὴν κεφαλὴ τῆς Έκκλησίας στηρίζεται ἀκριβῶς στους λόγους τοῦ Παύλου, ὅταν ὁμιλῶν ὁ θεηγόρος Ἀπόστολος περὶ τοῦ «μυστηρίου τοῦ Χριστοῦ»

καὶ ἀποκαλύπτοντας σέ τί συνίσταται τοῦτο, λέγει: «*Εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμετόχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ*» (Έφ. 3,6). Θέλει δέ τὸ «σύσσωμοι Χριστοῦ» νὰ συντελεῖται διηνεκῶς «*ἄχρισ οὐ μορφωθῆ Χριστός ἐν ὑμῖν*» (Γαλ. 4, 19). Δέν θά ἦταν πολὺ τολμηρὸ, ἂν λέγαμε ὅτι, σέ ἀντικατάσταση τοῦ ἀπολεσθέντος Παραδείσου, ὁ Θεὸς χάρισε στὸν ἄνθρωπο τὴν Θεία Λειτουργία. Καθ' ὅτι «εἰς τὸν βίον, κατὰ τὸν ὁμολογητὴν Μάξιμον, ἡ ἐνασχόλησις μέ τὴν φθορὰν ἐστί καλάμη, ἡ ἀλογία χόρτος, ἡ περὶ τὰ αἰσθητὰ προσπάθεια ξύλα, ἐνῶ οἱ εὐσεβεῖς λογισμοὶ τίμοι λίθοι, ὁ καθαρὸς βίος ἄργυρος, ἡ δέ θεία μυσταγωγία χρυσός». Συνεπῶς ὁ Χριστός δέν εἶναι μόνον θεῖος Νομοθέτης, ἀλλὰ καὶ θεῖος Μυσταγωγός, ὅλος παρὼν στὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, καθ' ὅτι «*συμπάσης τῆς Έκκλησίας στέφανος ὁ Χριστός*» (Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς), Θύτης καὶ Θῦμα, ὁ «Ἄμνος τοῦ Θεοῦ», ὁ «Ἄρτος τῆς ζωῆς».

Τρίτο χαρακτηριστικὸ τῆς χριστοκεντρικότητος τοῦ μεγάλου ὄραματιστοῦ, τοῦ θεσπέσιου Ἀποστόλου, εἶναι ὅτι ὁ Χριστός εἶναι τὸ τέλειον Πρότυπον. Ὅταν λέγει ὁ Παῦλος «*μιμηταὶ μου γίνεσθε, καθὼς καὶ γὰρ Χριστοῦ*» (Α΄ Κορ. 11, 1) δέν ἐπισημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν πεμπουσία τῆς χριστοκεντρικότητός του. Ἀκριβῶς ἡ μίμησις τοῦ Χριστοῦ ὡς τελείου Προτύπου στή ζωὴ μας, συνιστᾷ τὴν ἀπόλυτα ἀπαραίτητη προϋπόθεση τῆς πνευματικῆς τελειώσεως καὶ θεώσεως. Ὡς δέ ἐν προκειμένῳ διδάσκει καὶ ὁ οὐρανοφάντωρ πατήρ τῆς Έκκλησίας Μέγας Βασίλειος, «ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον οἰκονομία ἀνάκλησις ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἐκπτώσεως καὶ ἐπάνοδος εἰς οἰκείωσιν Θεοῦ ἀπὸ τῆς διὰ τὴν παρακοὴν γενομένης ἀλλοτριώσεως. Διὰ τοῦτο, ἡ μετὰ σαρκὸς ἐπιδημία Χριστοῦ, αἱ τῶν εὐαγγελικῶν πολιτευμάτων ὑποτυπώσεις, τὰ πάθη, ὁ σταυρός, ἡ ταφή, ἡ ἀνάστασις· ὥστε τὸν σωζόμενον ἄνθρωπον διὰ μιμήσεως Χριστοῦ, τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην υἰοθεσίαν ἀπολαβεῖν. Ἀναγκαία τοίνυν ἐστὶ πρὸς τελείωσιν ἡ Χριστοῦ μίμησις» (Μεγ. Βασιλείου, Περὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καὶ 35 Μ.Ρ.Γ. 32, 128H ἔξ.). «Μίμησις τοῦ Χριστοῦ» θά μᾶς πεῖ ὁ Ἄπ. Παῦλος εἶναι ἡ ἀπέκδυσις τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἐνδυσις τοῦ νέου ἐν Χριστῷ. Ὑπέροχα τὸ διατυπώνει: «*Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος*

διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα τῆ ἡμέρα» (Β' Κορ. 4, 16) καὶ συμπληρώνει: «Ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν» (Κολ. 3, 9-10). Μίμηση Χριστοῦ εἶναι συμμόρφωση καὶ συμπόρευση με τὸν Χριστὸ καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἢ ἀδιάλειπτη συμμόρφωση καὶ συμπόρευση, ἄλλως βίωση ἐν Χριστῷ, τὸ «ζῶ δὲ σὺν ἐπι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. 2, 20) εἶναι τὸ κέντρο καὶ τὸ κριτήριο τῆς ὀρθόδοξης πνευματικότητας.

Πνευματικότητα δὲν νοεῖται χωρὶς «τὸν Χριστὸν ἔχειν ἐν στέροισι» (Ἰγνατ. Θεοφ. ΒΕΠΕΣ 2, σελ. 338, 271). Ὁρος τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι «ἡ μίμησις Χριστοῦ ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἐνανθρωπήσεως κατὰ τὸ ἐπιβάλλον τῆ ἐκάστου κλήσει» (Μεγ. Βασίλειος, ΡΓ 31, 128 Ε) καὶ περιεχόμενο τῆς ὀρθόδοξης πνευματικότητας εἶναι ὅλο τὸ θεανθρώπινο μυστήριο τοῦ Χριστοῦ, ὅπως λειτουργεῖται καὶ παρατείνεται στὴν Ἐκκλησία. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀληθὴς μίμηση τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔχει καμμία σχέση με ἠθικισμούς, σχολαστικότητες, τυπικισμούς, φαρισαϊσμούς, ἢ κάποια ἀόριστη θρησκευτικότητα ἢ ψυχολογικὴ περιπλάνηση. Ὁ Παῦλος δὲν εἶναι Θωμᾶς ὁ Κεμπήσιος, εἶναι ὁ ὑψηλότες «δοῦλος Χριστοῦ», ὁ ἀρπαγὴς ἕως τρίτου οὐρανοῦ, ὅπου «ἤκουσε ἄρρήτα ῥήματα» (Β' Κορ. 12,4), «ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἐνα», ὡς ὀρθῶς διευκλύνθη.

Τέταρτον, φανεροῦται ἡ χριστοκεντρικότητα τοῦ Παύλου στὴ δυναμικὴ καὶ προοπτικὴ: ὁ Χριστὸς ὡς ἐλπίδα τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ ὑψηλότερα κατηγορία τῆς παύλειας θεολογίας, γιατί με τὸν Χριστὸ ὡς ἐλπίδα μας θὰ ἐπιτύχουμε τὴν αἰώνια δόξα. Θὰ γράψει ὁ Ἀπόστολος: «Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν» (Ῥωμ. 8, 24) καὶ «ὁ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης» (Κολ. 1, 27).

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη εἶχαμε τὸν Νόμο καὶ τὴν Προφητεία. Στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔχουμε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ στὴ συνέχεια τὴν Πεντηκοστή. Εἶναι ἡ πνευματικὴ αὐτὴ προόδος πού ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος χαρακτηρίζει «μεταθέσεις βίων». Αὐτὴ ἡ τελευταία μετάθεση καὶ κίνηση, τὸ τελευταῖο στάδιο, πού ἀρχίζει με τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καὶ συνεχίζεται ἤδη στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι «ἐλπίδος συμπλήρωσις» (Γρ. Θεολ. ΡΓ 36, 456

ΑΕ), διότι ἀκριβῶς «θαυματουργεῖ καὶ τὴν τελείαν εἰσάγει γινῶσιν» (Ἰω. Χρυσοστόμου, ΡΓ 59, 424). Ὁ ἄνθρωπος, ἔχοντας ὡς βασικὴ ἀρχὴ τὸ «ὁ Χριστός, ἐλπίδα τοῦ κόσμου», δὲν ἐγκλείεται στὸν φόβο, στὴν ἀπελπισία, στὸν πόνο, στὴν πίκρα, στὸν θάνατο. Γι' αὐτὸ καὶ προστρέχει ὁ Παῦλος καὶ παραγορεῖ, παραμυθεῖ, «νουθετεῖ ἕνα ἕκαστον» (Πράξ. 20, 31), νύκτα καὶ ἡμέρα ἀπελευθερώνει τὸν ἄνθρωπο, θέτει τὴν ἐλπίδα του στὸν Σωτῆρα Χριστὸ γιὰ νὰ νοηματοδοτήσει τὴν ὑπαρξὴ Του. Ὅταν γράφει ὅτι «τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου παράγει» (Α' Κορ. 7, 31), ὅτι «ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυσται σὺν τῷ Χριστῷ «ἐν τῷ Θεῷ» (Κολ. 3,3) καὶ πρωτίστως ὅταν μᾶς λέγει ὅτι «καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν» (Ῥωμ. 5, 2-4), ἀκριβῶς ἔρχεται ὁ θεὸς Ἀπόστολος καὶ καταθέτει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἐλπίς μου. Δηλαδή ὡς νὰ λέγει: Ἐμπιστεύομαι ἀπόλυτα στὴν Πρόνοιά Του καὶ παραδίδω τὴν ὑπαρξὴ μου σὲ Ἐκεῖνον.

Στὶς δύσκολες ὥρες πού φέρνει ἡ ζωὴ, τὸ σωτήριο φάρμακο εἶναι ἡ ἐλπίδα στὸν Κύριο. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τὸ διατυπώνει λίαν ἐπιγραμματικά: «Τὸ ἐν στενοῖς φάρμακον, ἡ ἐλπίς», καθ' ὅτι ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἀπόγνωσις εἶναι ὄπλο τοῦ πονηροῦ γιὰ νὰ ἀποκόψει τὴν ἐλπίδα μας στὸν Κύριο.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶναι σαφής: Συμβουλεύει ἐν προκειμένῳ: «Κρατῆσαι τῆς ἀποκειμένης ἐλπίδος, ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς» (Ἐβρ. 6, 18-20). Πρόκειται γιὰ τὴν ὑψηλὴ ἔννοια τῆς ἐλπίδος πού μᾶς ἀναβιβάζει στὸν οὐρανό. Γι' αὐτὸ θὰ μᾶς πεῖ ὁ οὐρανοβάμων «Τῇ ἐλπίδι χαίροντες» (Ῥωμ. 12, 12).

Τὰ προαναφερθέντα χαρακτηριστικὰ ὁ Χριστὸς ὡς θεὸς Νομοθέτης, ὡς Μυσταγωγός, ὡς τὸ τέλειον Πρότυπον, ὡς ἐλπίδα τοῦ κόσμου συνιστοῦν τὸ «ἐν τῷ Χριστῷ» τοῦ Παύλου, τὴν χριστοκεντρικότητά του, ὅπου ὁ Χριστὸς εἶναι «τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι», κατὰ τὴν ὑψηλὴ ῥῆση του καὶ τὸ χριστοκεντρικὸ ἀκριβῶς αὐτὸ ἦθος κάμνει τὸν θεοκῆρυκα

Ἀπόστολο σ' ἓνα ἀποκορύφωμα πνευματικοῦ καί ψυχικοῦ ξεσπάσματος νά λέγει τόν θερμοουρόν λόγον: «Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμός ἢ λιμός ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα καί πέπεισμαι ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωή οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαί οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστώτα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὑψώματα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ῥωμ. 8, 35, 38, 39).

Ἄλλά τό μεῖζον ἐρώτημα πού τίθεται σήμερα εἶναι: Ἔχουμε τήν δυναμική νά ὁμιλοῦμε γιά χριστοκεντρικότητα, ὡς τή βίωνε ὁ μέγας Ἀπόστολος; Καί συνωδά τά ἀμείλικτα ἐρωτήματα:

Ποῦ εἶναι ὁ Χριστός σήμερα; Βρίσκεται στό κέντρο τῆς ζωῆς μας, τῆς οἰκογένειάς μας, τῆς κοινωνίας μας, τοῦ δημόσιου βίου ἢ ἔχει ἀπεμποληθεῖ ἀπ' ὅλα αὐτά ἢ ἔχει ἀπωθηθεῖ στό περιθώριο τῆς ἱστορίας; Ὁ λόγος Του ἀκούγεται; Λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ θεία Νομοθεσία Του; Ἐμπνέει ἡ διδασκαλία Του τίς ἀνθρώπινες ψυχές; Ἀφήνουμε τό εἶναι μας στή μυσταγωγική καθοδήγησή Του; Ἀποτελεῖ πρότυπο τελειότητος στή χοάνη τῶν ἀτελειῶν μας καί ἐλπίδα στό ἀνέλπιστο τοῦ κόσμου;

Ἐνώπιον τῶν μεγάλων προκλήσεων, τῶν νέων ἐπαναστατικῶν τεχνολογιῶν, οἱ ὁποῖες ραγδαίως ἀλλάσσουν (νανοεπιστήμη - ἀστροφυσική - βιοϊατρική), τῶν ποικίλων διχαστικῶν λόγων, τοῦ χαμη-

λοῦ ἐπιπέδου ἠθικῆς ποιότητας ὑπό τήν εὐρύτερα ἔννοια τοῦ ὄρου «ἠθική», μέσα σ' αὐτή τή δύσκολη ἐποχή τῶν μεγαλυτέρων ἐλευθεριῶν ἀλλά καί τῶν μεγαλυτέρων ὑποδουλώσεων, ἔχει ἔλθει ἡ ὥρα καί πάλιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Σήμερα εἶναι ἡ μεγάλη στιγμή νά ἀνοιξοῦν καί πάλιν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό παρουσίασε ὁ μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος καί ὅπως τό ἐρμήνευσαν οἱ σοφοί καί θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Χριστοκεντρικότητα, ἔχοντας ὡς πηγὴ τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καί τήν Ἱερά Παράδοση, ἐκφράζει τό τελειότερο ἦθος γιά τόν ἄνθρωπο. Ὅντως σοφίζει καί ἐκπολιτίζει. Γιατί στόν αὐθεντικό Χριστιανισμό δέν ὑπάρχει σκοταδισμός καί ὀπισθοδρόμηση. Μόνον ἀληθῆς πρόοδος, κατάφαση στά ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα καί ὁδός ὅλη φῶς. Ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου στόν Χριστιανισμό εἶναι μέγιστο ἀγαθό, τοῦ Θεοῦ δῶρον. Στόν Χριστιανισμό θεμελιώνονται τά ἀνθρώπινα καί ἀτομικά δικαιώματα. Ἦδη τόν 1ο αἰῶνα, ὁ Ἀπόστολος, «τό στόμα τῆς Οἰκουμένης» (Ἰ. Χρυσόστομος), πού ἐορτάζουμε ἀπόψε, τό διετύπωσε: «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην (βάρβαρος, Σκύθης), οὐκ ἔνι δοῦλος, οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καί θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. 3, 28-29). Ἡ γυναῖκα δέν ὑποτιμᾶται, ἐξυψώνεται. Ὁ γάμος εἶναι ἱερό μυστήριο καί ὄχι τυπική δικαιοπραξία. Τά παιδιά δέν εἶναι βῆρος εἰς περιφρόνησιν, ἀλλά εὐλογία Θεοῦ καί ἡ οἰκογένεια ἱε-

Ὁ ὁμιλητής
Πανοσιολογιώτατος
Ἀρχιμανδρίτης
Χρυσόστομος
Παπαθανασίου.

ρός θεσμός και ευθύνη. Στόν αυθεντικό Χριστιανισμό δέν ἀτιμάζεται ἡ πίσση καί ὁ ὕλικός κόσμος. Ἀγιάζεται καί ἀνακαινίζεται. Τό ἀνθρώπινο σῶμα δέν εὐτελίζεται, ἀλλ' εἶναι νας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ ἀσθένεια, ὁ πόνος, ἡ θλίψη, ἡ δοκιμασία δέν καθίσταται γογγυσμός, ἀπελπισία καί ἀπόγνωση, ἀλλά ὑπομονή, παραμυθία, ἐλπίδα καί παιδαγωγία. Ὁ θάνατος δέν εἶναι ἀφανισμός, ἀλλά ἀνάσταση ζωῆς. Ὁ πλησίον δέν εἶναι ξένος καί ἐχθρός. Εἶναι οἰκείος, φίλος καί ἀδελφός. Δέν υἱοθετεῖται ἡ βία, ἀλλά ἡ συμπόνια, ἡ καταλλαγή καί ὁ ἀλληλοσεβασμός. Δέν ὑπάρχει χῶρος γιά μῖσος, ἔχθρα καί τιμωρία, ἀλλά γιά ἀγάπη. Τό χρῆμα ὡς οἰκονομικό μέσον, δέν εἶναι κακόν. Ἡ παράχρηση καί ἡ ἐκμετάλλευσή του εἶναι ἡ ἁμαρτία. Στόν Χριστιανισμό δέν ἐπικρατεῖ θεωρία κατά τῆς κάθε εἴδους κοσμικῆς ἐξουσίας, ἀλλά ἡ συνεχῆς προσευχή γι' αὐτήν. Τελικά στόν αυθεντικό Χριστιανισμό ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἄτομο, εἶναι πρόσωπο.

Προεχόντως δέ, στό εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι, ὅπου ὁ πολιτισμός σήμερα δοκιμάζεται καί ἡ ὀρθολογική καί ἀτομοκρατική θεώρηση τοῦ κόσμου ἔχει ὀδηγήσει σέ μία συνεχῶς ἀξαναόμνη ἀποχριστιανοποίηση καί ἀποϊεροποίηση τῆς κοινωνίας, μέ ποικίλα ἀδιέξοδα καί τραγικές συνέπειες, σά ὄρια τῆς μελαγχολίας, τῆς ἀπανθρωπίας, τοῦ φόβου, τῆς ἀνασφάλειας, τοῦ θανάτου, ὁ αυθεντικός χριστιανισμός εἶναι τό ζητούμενο γιά τήν μεταστοιχείωση τῆς εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας στήν Πηγὴ ὅπου τό «Ἰδωρ τὸ ζῶν», στή Λυχνία ὅπου τό Φῶς τό Ἀληθινό, στό «Ἰπερῶν» ὅπου ὁ «Ἄρτος τῆς ζωῆς».

Ἡ σημερινή πνευματική ἀναταραχὴ στήν Εὐρώπη, γιὰ αὐτὴν πρόκειται, μ' ὅσα συμβαίνουν, βρίσκει τοὺς περισσότερους σέ σύγχυση. Ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ δέν εἶναι ἡ ἀπουσία δημοκρατικῶν ιδεωδῶν ἀλλά ἡ περιφρόνηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου καί ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τους μέ διάφορα προσήματα. Ἡ ὑπέρμετρη ἐμπιστοσύνη στή μηχανή, ἡ ὁποία οὕτως ἢ ἄλλως δέν καταλαβαίνει ἀπὸ αἰσθήματα ἀγάπης καί ἀλληλεγγύης, ἡ στόχευση στόν ὕλικό εὐδαιμονισμό καί ὁ ἀμοραλισμός στό ὄνομα τοῦ Διαφωτισμοῦ, πού δέν προσθέτουν οὔτε ἓνα βῆμα ἠθικοῦ μεγαλείου στήν Εὐρώπη, ἔχουν φθάσει τελικά τόν εὐρωπαϊό ἄνθρωπο νά δοκιμάζεται καί νά ἀναζητεῖ τήν λησμονημένη ἀληθινὴ ταυτότητά του.

Ἐπέστη ὁ καιρός τό φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ νά ἀνέλθει «ἐπὶ τὴν λυχνίαν». Ἡ Εὐρώπη χρειάζεται σήμερα τό ἦθος τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὅσο ποτέ ἄλλοτε. Ὅφείλει νά ἀνακαλύψει ἐκ νέου τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως σώζουσα τὴν κοινωνία τῆς ἀληθείας, τόν αυθεντικό Χριστιανισμό. Καί στό σημεῖο αὐτό ὁ λόγος τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς «φῶς τό πᾶσιν γλυκύτατον καί ὡς ἄλας τό πᾶσιν ἐράσιμον», ὡς φιλοκαλία, ἔχει πρωτεύοντα καί εὐεργετικό ρόλο.

Ἡ χριστοκεντρικότητα τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, γιά τὴν ὁποία ὀμιλοῦμε, καί ἀποτελοῦσε τόν πνευματικό πυρῆνα τῆς ὑπάρξεως καί τό μυστικό τοῦ μεγαλείου του, εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νά πνεύσει ὡς «αὔρα λεπτή» στό εὐρωπαϊκό γίγνεσθαι. Χωρὶς θρησκευτικούς φανατισμούς, χωρὶς ἐξουσιαστικὴ δύναμη, χωρὶς ἐγωισμούς, ἀλλά «ἐν μετανοία, ἐν ταπεινώσει, ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι Θεοῦ ζῶντος».

Ὅταν ὁ Διογένης ὁ Κυνικός, ὁ φιλόσοφος, περιδιάβαινε τὰς ρύμας τὴν μεσημβριανὴν κρατῶν φανόν ἀνημμένον καί στίς εὐλογες ἐρωτήσεις τῶν συγχρόνων του ἔδιδε τὴν σοφὴ ἀπάντησιν «ἄνθρωπον ζητῶ», καί ὅταν ὁ ἄλλος ἀρχαῖος συγγραφεὺς, ὁ Μένανδρος, διετύπωνε τό: «Ὡς χαριέν ἐστ' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ἦ», ὁ μέγας Παῦλος, σ' αὐτόν ἐδῶ τόν τόπο καί στό μεταίχμιον τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, τόν ἄνθρωπο ἐξύψωνε καί ἐδόξαζε ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου, καθ' ὅτι ὁ Θεός εἶναι παρὼν σέ κάθε ἄνθρωπο μέσω τοῦ Πνεύματός του, γι' αὐτό καί μέ ἔμφαση διεκήρυξε: «ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν» (Ῥωμ. 13, 12).

Μακαριώτατε,

ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, στόν βράχο τοῦτο, ὀμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, ὁ Πρωτοκορυφαῖος Παῦλος γιά τόν Αἰώνιο.

Οἱ ἄγγελοι ἐορτάζουν τριγύρω μας.

Ὁ Περικλῆς, ὁ Πλάτων, ὁ Σωκράτης, οἱ Ἐπικούρειοι σιγοῦν γιά ν' ἀκούσουν.

Ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος, ἡ Δάμαρις ἡ ἀρχόντισσα ἀσπάζονται τόν λόγο.

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ διασκελίζουν τὰ μάρμαρα μέ μυστικά ὄραματα.

Ἐμεῖς, οἱ σύγχρονοι χριστιανοί, μιμητές τοῦ Παύλου, θά γράψουμε «τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα», τόν Χριστό, ἀνεξίτηλα στίς καρδιές μας;

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Κριτικές παρατηρήσεις στο Σχέδιο Νόμου
για τή νομική αναγνώριση τής ταυτότητας φύλου

(Αθήναι, 5 Ιουνίου 2017)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

Γενικές παρατηρήσεις

Κατά τό ισχύον σύστημα, τό φύλο καθορίζεται μέ βάση τά έξωτερικά γεννητικά ὄργανα καί στή συνέχεια, ἡ κατάταξη σέ ἀνδρικό ἢ γυναικεῖο φύλο ἀναγράφεται στή ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τοῦ νεογνοῦ. Τό φύλο, ὡς σημαντικό στοιχεῖο ἐξατομικεύσεως τοῦ ἀνθρώπου, διέπεται ἀπό τήν ἀρχή τής μή ἐλεύθερης ἐπιλογῆς, τής σταθερότητας καί τής μή μεταβλητότητας. Γιά παράδειγμα, ἡ ἐπιλογή φύλου στήν ἐξωσωματική γονιμοποίηση δέν ἐπιτρέπεται παρά μόνον γιά νά ἀποφευχθεῖ κληρονομική ἀσθένεια πού συνδέεται μέ τό φύλο (ΑΚ 1455 § 2). *Ἔτσι τό φύλο οὔτε ἐπιλέγεται ἐλεύθερα, οὔτε καί μεταβάλλεται ἐλεύθερα.* Κατ' ἐξαίρεση, τό ἑλληνικό δίκαιο μνημονεύει τόν ὄρο ἀλλαγῆ φύλου στό ν. 344/1976, ἄρθρ. 14 (Μεταβολαί στοιχείων ληξιαρχικῶν πράξεων) καί στό ἄρθρ. 11 § 3 (ἐνημέρωση ἀσθενοῦς) ν. 3418/2005 πού εἶναι ὁ Κώδικας Ἰατρικῆς Δεοντολογίας. Γιά τήν ἀλλαγῆ δέν χρειαζόταν ποτέ κάποια δικαστική ἀδεια, ἀλλά τό δικαστήριό ἐκαλεῖτο νά κρίνει ἂν δικαιολογεῖται γιά πολύ σοβαροῦς λόγους ἢ μεταβολή τής ληξιαρχικῆς πράξης γεννήσεως. Οὔτε ἐπιβάλλεται ὅπωςδήποτε νά προηγηθεῖ κάποια χειρουργική ἐπέμβαση ἢ ἰατρική θεραπεία. Ἐπομένως δέν φαίνεται ἀπαραίτητο ἕνα νέο νομοθέτημα.

Εἰδικές παρατηρήσεις

Τό ἄρθρο 1 τοῦ Σχεδίου Νόμου (στό ἐξῆς: ΣχΝ) ἀναγορεύει τήν ἀναγνώριση τής *ταυτότητας φύ-*

λου σέ στοιχεῖο τής προσωπικότητας τοῦ προσώπου καί προβλέπει ὅτι τό πρόσωπο ἔχει δικαίωμα στόν σεβασμό τής προσωπικότητάς του *μέ βάση τά χαρακτηριστικά τοῦ φύλου του.* Τό ἄρθρο 2 περιέχει στήν § 1 ὄρισμό τής ταυτότητας φύλου καί τονίζει ὅτι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο τό ἄτομο βιώνει τό φύλο του μπορεῖ νά εἶναι διαφορετικός ἀπό τό βιολογικό (καταχωρισμένο) φύλο. Στήν § 2 τοῦ ἴδιου ἄρθρου περιγράφονται τά χαρακτηριστικά τοῦ φύλου μέ βάση *σωματικά* χαρακτηριστικά. Δηλαδή τό ἄτομο πού ἔχει δικαίωμα στήν ἀναγνώριση τής ταυτότητας φύλου, ὅπως τήν αἰσθάνεται καί εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπό τό βιολογικό φύλο, ἔχει δικαίωμα σεβασμοῦ τής προσωπικότητάς του μέ βάση *χαρακτηριστικά* φύλου πού συνδέονται μέ *πρωτογενῆ καί δευτερογενῆ σωματικά χαρακτηριστικά.* Αυτό προξενεῖ σύγχυση, διότι ἀναφέρεται καί πάλι στό βιολογικό φύλο. Ἄφ' ἑνός ὑπάρχει δικαίωμα ἀναγνώρισης μίας ταυτότητας κατά βούληση καί ἄφ' ἑτέρου τά χαρακτηριστικά φύλου πού δικαιολογοῦν τόν σεβασμό εἶναι μόνον βιολογικά. Εἶναι φανερό ὅτι φύλο χωρίς ἀναφορά σέ βιολογικά γνωρίσματα δέν ὑπάρχει.

Ἄπό τό ἄρθρο 3 προκύπτει ὅτι στήν οὐσία δέν *ὑπάρχουν προϋποθέσεις* γιά τήν ἀλλαγῆ ἢ διόρθωση τοῦ φύλου, ἐκτός ἀπό τό νά εἶναι τό ἄτομο ἐνήλικο (ὀρθῶς) καί ἄγαμο. Πρέπει βεβαίως νά συντρέχει *ἀσυμφωνία* ταυτότητας καί καταχωρισμένου φύλου, ὥστε αὐτό νά συμφωνεῖ στή βούληση, στήν προσωπική αἴσθηση τοῦ σώματος καί στήν ἐξωτερική εἰκόνα, πού δέν ἀποκλείεται ὁμως νά βρίσκονται σέ διάσταση καί μεταξύ τους. Δέν ἀπαιτεῖται οὔτε ψυχιατρική ἐξέταση οὔτε πάροδος ὀρισμένου χρόνου ἀσυμφωνίας. Ἄπό τό ἕνα ἄκρο, νά ἀπαιτεῖται ὅπωςδήποτε νά ἔχει προηγηθεῖ ἰατρική ἐπέμβαση, φθάνουμε στό ἄλλο ἄκρο, νά μήν ἀπαιτεῖται τίποτε. Ἔς σημειωθεῖ ὅτι καί τό

ΕΔΔΑ δέχεται ως νόμιμη τήν προϋπόθεση ιατρικής διάγνωσης.

Ός προς τόν γάμο, όρθως άπαιτείται νά μήν ύφίσταται, διότι καί άν ύφίστατο, θά έθεωρείτο άνυπόστατος μετά τήν μεταβολή, άφοϋ θά έπρόκειτο για γάμο μεταξύ προσώπων τοϋ ίδιου φύλου. Έγγαμος δέν μπορεί νά ζητήσει διόρθωση φύλου. Δέν άπαγορεύεται όμως νά συνάψει γάμο ό άγαμος, έάν διορθώσει τό φύλο του. Αυτό όδηγεί στην οϋσία στή σύναψη γάμου μεταξύ προσώπων τοϋ ίδιου φύλου, δηλ. στην καταστρατήγηση τών προϋποθέσεων τοϋ γάμου. Έκτός τών άλλων δημιουργεί δισεπίλυτα προβλήματα ως προς τήν άπόκτηση τέκνων.

Στό άρθρο 4 ΣχΝ, προβλέπεται ότι ή διόρθωση γίνεται μέ δικαστική άπόφαση κατά τήν έκούσια δικαιοδοσία. Είται θετικό ότι ακολουθείται ή δικαστική όδός, αυτό όμως άναιρείται στην οϋσία, έπειδή ό δικαστής περιορίζεται στό νά δέχεται τή δήλωση τοϋ άνθρώπου πού έπιθυμεί νά μεταβάλει φύλο, χωρίς νά έλέγχει άν είται δικαιολογημένη ή άλλαγή ή έστω σοβαρή ή άπόφαση τοϋ αίτοϋντος. Μέ τή δικαστική άπόφαση, ή όποία έχει άμεση ισχύ, θά διορθωθεί ή ληξιαρχική πράξη γεννήσεως, χωρίς νά μνημονεύεται ή δικαστική άπόφαση καί θά συμμορφώνονται οι ύπηρεσίες στις όποιες θά χρησιμοποιείται, χωρίς άντιρρήσεις. Αυτό είται έπικίνδυνο, διότι πλήττεται ή ασφάλεια δικαίου καί ή βεβαιότητα ότι πρόκειται για τό ίδιο πρόσωπο. Είται άντονόητο ότι μία ύπηρεσία πρέπει νά έλέγχει μήπως έχει γίνει κάποιον λάθος ή πρόκειται για άλλο πρόσωπο.

Στό άρθρο 4 § 4, προβλέπεται ή μεταβολή μόνον μία φορά. Δηλαδή τό ίδιο δικαστήριο θά έλθει καί θά άποφανθεί ότι τό πρόσωπο αισθάνεται πάλι όπως τό φύλο πού έγκατέλειψε καί στό όποιο θέλει νά επανέλθει. Αυτό πλήττει τήν άξιοπιστία τοϋ προσώπου, αλλά καί τό κϋρος τοϋ δικαστηρίου. Άφοϋ όμως στή νέα ληξιαρχική πράξη δέν έπιτρέπεται νά καταγραφεί ή μεταβολή, τό δικαστήριο δέν θά μπορεί νά έλέγχει ότι έχει γίνει ήδη μεταβολή καί πιθανόν νά πιστεύει ότι ή αίτούμενη μεταβολή είται ή μεταβολή για πρώτη φορά.

Κατά τό άρθρο 5, ή διόρθωση τοϋ φύλου ισχύει έναντι όλων άπό τήν καταχώριση στό ληξιαρχείο.

Έξακολουθοϋν νά ύφίστανται τά δικαιώματα καί οι ύποχρεώσεις πού είχαν δημιουργηθεί πριν άπό τήν άλλαγή. Επίσης κατά τό έπόμενο άρθρο 6, καταβάλλεται κάθε προσπάθεια νά τηρηθεί ή μυστικότητα. Η μυστικότητα όμως αυτή δέν είται δυνατή, διότι θά χρειασθεί νά έπιβεβαιώνεται κάθε φορά ή ταυτοπροσωπία τοϋ προσώπου. Έκτός τών άλλων θά δημιουργοϋνται κίνδυνοι άποφυγής εκπληρώσεως τών ύποχρεώσεων ή διαφυγής καί τραυματίζεται πάλι ή ασφάλεια τών συναλλαγών.

Κατά τό άρθρο 5 § 2, άν ό φορέας έχει τέκνα, δέν έπηρεάζονται τά δικαιώματα καί οι ύποχρεώσεις άπό τή γονική μέριμνα καί δέν έπέρχεται μεταβολή στή ληξιαρχική πράξη γέννησης τών τέκνων. Δηλαδή θά εξακολουθεί νά γράφεται τό ίδιο πρόσωπο ως πατέρας ή ως μητέρα. Άρα τό πρόσωπο θά έγγραφεται άλλως στή δική του ληξιαρχική πράξη, δηλ. μέ τό διορθωμένο φύλο, καί άλλως στή ληξιαρχική πράξη τοϋ τέκνου, όπου θά διατηρείται τό καταχωρισμένο φύλο. Αυτό θά δημιουργεί σύγχυση καί φανερώνει ένα άπό τά πολλά άδιέξοδα στά όποια όδηγεί τό ΣχΝ, διότι οϋτε καί τό αντίθετο ένδεικνυται, δηλ. νά μεταβληθεί καί ή ληξιαρχική πράξη τοϋ τέκνου. Άκόμη, ή μη μεταβολή στή γονική μέριμνα σημαίνει ότι τό τέκνο θά εξακολουθεί νά διαβιώνει ή νά επικοινωνεί μέ πρόσωπο τό όποιο μετέβαλε φύλο, αλλά εξακολουθεί άπέναντι στό τέκνο νά έπιτελεί τό πριν άπό τή μεταβολή γονεϊκό πρότυπο. Καί τά δύο παραδείγματα δέν συνάδουν προς τό συμφέρον τοϋ τέκνου.

Κατά τό άρθρο 7 § 1 ΣχΝ, ή άπόφαση διορθώσεως φύλου άρκει νά είται όριστική καί τροποποιείται ό νόμος τών ληξιαρχικών πράξεων, κατά τόν όποιο (ν. 344/1976, άρθρ. 13 § 1) άπαιτείται τελεσίδικη δικαστική άπόφαση για μία μεταβολή. Έάν τό φύλο μεταβάλλεται μέ άπλως όριστική άπόφαση, στην οϋσία άκυρώνονται τά ένδικα μέσα έναντιον μίας τόσο σοβαρής άποφάσεως.

Συγκριτικό Δίκαιο

Στήν Άγγλία ό Νόμος τοϋ 2004 προβλέπει ότι ένας ειδικός γιατρός ή ένας ειδικός ψυχολόγος, όπως επίσης καί ένας δεύτερος γιατρός, όφείλουν νά βεβαιώσουν τήν ύπαρξη μίας “έπίμονης δυσφορίας φύλου”. Έν συνεχεία Έπιτροπή Ειδικών,

αποτελούμενη από γιατρούς και νομικούς, αποφασίζει αν θα επιτρέψει την αλλαγή της προσωπικής καταστάσεως μετά από μελέτη του φακέλου.

Στήν Ισπανία ο Νόμος του 2007 προβλέπει ότι ο γιατρός πρέπει να βεβαιώσει ότι ο αιτών/ή αιτούσα έχει ψυχιατρική παρακολούθηση για δύο έτη και έχει υποβληθεί σε ορμονολογική θεραπεία.

Σχετικοί Νόμοι υπάρχουν στην Πορτογαλία, στο Καντόνι της Ζυρίχης και στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από το 2011. Ο προηγούμενος Γερμανικός Νόμος του 1980 προϋπέθετε

έγκριση για τη διαδικασία αλλαγής φύλου. Η σχετική διάταξη κρίθηκε ως αντισυνταγματική, δηλαδή ως αντικείμενη στην αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και στην αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης προσωπικότητας.

Συμπέρασμα

Τό ΣχΝ αναγνωρίζει τη μεταβολή φύλου με βάση τη βούληση του προσώπου και ανεξάρτητα από το βιολογικό του φύλο, στην ουσία χωρίς προϋποθέσεις. Με βάση τις γενικές και ειδικές παρατηρήσεις που προηγήθηκαν, δέν μπορεί να γίνει δεκτό.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ἀποφασίς περί Ἀνακατανομῆς ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων
εἰς τοὺς Ἐνοριακοὺς Ναοὺς
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καὶ Ἰθάκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 894

Ἐν Λευκάδι τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2017

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν παρ. 1 καὶ 67 τοῦ 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 146)

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1398/1973 Ν.Δ. «περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῆ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 112)

3) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 25 τοῦ Ν. 817/1978 (ΦΕΚ Α' 170)

4) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ Ν. 1476/1984 (ΦΕΚ Α' 136)

5) Τὰς διατάξεις τῆς παρ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 19 τοῦ Ν. 2819/2000 (ΦΕΚ Α' 84)

6) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» (ΦΕΚ Α' 73)

7) Τὰς ὑφισταμένους ἐφημεριακὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει

Ἀποφασίζομεν

καὶ ἀνακατανέμομεν τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν Διακόνων εἰς τοὺς Ἐνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας ἡμῶν, ὡς ἀκολουθῶν:

1. Μία (1) θέσις εἰς τὸν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Εὐαγγελιστρίας Λευκάδος.

2. Μία (1) θέσις εἰς τὸν Ἱερόν Ἐνοριακόν Ναόν Ἀγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου Λευκάδος.

3. Μία (1) θέσις εἰς τὸν Ἱερόν Ἐνοριακόν Ναόν Ἀγίου Νικολάου.

4. Μία (1) θέσις εἰς τὸν Ἱερόν Ἐνοριακόν Ναόν Γενεσίου Θεοτόκου (Παναγίας τῶν Ξένων) Λευκάδος.

† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 10.7.2017

Άριθμ. 718/1191/9.6.2017

Ἐσωτερικός Κανονισμός
τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 29 παρ. 2 καί 46 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146), καί τό ἄρθρο 68 παρ. 1, ὑποπαρ. 3 καί 6 τοῦ Ν. 4235/2014,

2. τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμον πλήρωμα, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπό τὰς Εὐαγγελικὰς ἐπιταγὰς, τοὺς ἱεροὺς Κανόνες καί τοὺς νόμους τοῦ Κράτους,

3. τὰς ὑφισταμένους κοινωνικὰς, ποιμαντικὰς καί πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου,

4. τὴν ὑπ' ἀριθ. 25/7.2.2017 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Γεωργίου,

5. τὴν ὑπ' ἀριθ. 495/30.5.2017 Γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί

6. τὴν ἀπὸ 8.6.2017 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

Ἀποφασίζει

ἐγκρίνει τὸν Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, ἔχοντα οὕτω:

«Ἐσωτερικός Κανονισμός
τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου»

Περιεχόμενον

Ὁ Ἐσωτερικός Κανονισμὸς Λειτουργίας τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου διαλαμβάνει καί ρυθμίζει τὴν ὀργάνωσιν, τὴν σύνθεσιν, τὰς ἀρμοδιότητας καί τὴν λειτουργίαν τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἔδραν τό Καρπενήσιον καί στεγάζονται εἰς τό ἰδιόκτητον κτίριον αὐτῆς, ἐν Καρπενησίῳ καί ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δημοκρατίας ἀριθ. 1, Τ.Κ. 36100.

Ἡ διοίκησις ἀπασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀσκεῖται κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, τό Σύσταγμα, τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καί τοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

α) ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου καί

β) ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 1

Διάρθρωσις Ὑπηρεσιῶν - Διοικήσις

Αἱ Κεντρικαὶ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου διαρθροῦνται ὡς ἑξῆς:

1. Πρωτοσυγκελήλια

Ὁ Πρωτοσύγκελλῆλος εἶναι ὁ κατὰ τὸν Νόμον ἀναπληρωτὴς τοῦ Μητροπολίτου καί προϊστάται πασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν καί τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἐξουσιοδοτήσεις, πού παραχωροῦνται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου.

Εἰς τὴν Πρωτοσυγκελήλιαν ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί τῶν πάσης φύσεως ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ παρακολούθησις τῆς μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν Κληρικῶν καί τῶν λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἡ τήρησις τῶν ὑπηρεσιακῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν Κληρικῶν καί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων.

δ) Ἡ θεώρησις τῶν τηρουμένων βιβλίων τῶν Ἐνοριῶν καί τῶν Ἱερῶν Μονῶν.

ε) Ἡ ἐποπτεία καί ὁ συντονισμὸς λειτουργίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί πασῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, καθὼς ἐπίσης καί ἡ ἐποπτεία τῶν Κληρικῶν καί Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Γενικός Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος

Εἰς τὸν Γενικὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον ἀνήκουν αἱ κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Ἡ κάλυψις τῶν ἀναγκῶν τῆς θείας λατρείας εἰς τὰς Ἐνορίας, Ἱερᾶς Μονᾶς καί τὰ Παρεκκλήσια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Ἡ προώθησις τῶν θεμάτων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν Ἑγουμενοσυμβουλίων δι' ἔγκρισιν ἀρμοδίως.

γ) Ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ συντονισμὸς λειτουργίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ὄλων τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἐποπτεία τῶν Κληρικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν λαϊκῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Μητροπόλεως.

Ἐλλείποντος τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω κληρικῶν, αἱ ἀρμοδιότητες αὐτοῦ μεταφέρονται εἰς τὸν ἕτερον ἢ μὲ ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου δύνανται νὰ ἐκχωρηθοῦν εἰς ἕτερον Κληρικόν ἢ νὰ ἀνακατανεμηθοῦν μεταξύ τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων.

3. Ἰδιαίτερον Γραφεῖον Μητροπολίτου

Τὴν εὐθύνην τοῦ Γραφείου ἔχει ὁ ὀριζόμενος ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Ἰδιαίτερου Γραφείου ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου, συνεπικουρούμενος ἀπὸ λοιποῦς Κληρικούς καὶ Λαϊκοὺς ὑπαλλήλους μὲ τίς κάτωθι ἀρμοδιότητες:

α) Νὰ διεκπεραιώη τὰ θέματα τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ Μητροπολίτου, δηλαδή συναντήσεις, ἀλληλογραφία, δημόσιες σχέσεις, κ.λπ., ὡς καὶ τὰ συναφῆ μὲ τὸ Πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων του εἰς τὰς Ἐνορίας, Ἱερᾶς Μονᾶς, Ἰδρύματα, Ὄργανισμοὺς καὶ Πολιτικούς - Πολιτειακοὺς καὶ Κοινωνικοὺς φορεῖς κάθε ἐπιπέδου.

β) Νὰ τηρῆ τὸ Βιβλίον τῶν Ἀποφάσεων, τοὺς φακέλους τῆς ἀλληλογραφίας του καὶ τὸ προσωπικὸν Ἀρχεῖον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου.

4. Γραφεῖον Τύπου καὶ Ἐπικοινωνίας

Τὸ ὡς ἄνω γραφεῖον ἔχει τὰς ἑξῆς ἀρμοδιότητας:

α) Τὴν καθημερινὴν καὶ ἀνελλιπῆ παρακολούθησιν τῶν Μ.Μ.Ε. (ἐντυπον, δικτυακὴν ἢ ἠλεκτρονικὴν μορφήν), ἰδιαίτερος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ στὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην καὶ εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Καρπενησίου, ὡς καὶ εἰς ἄλλα θέματα ἐκκλησιαστικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

β) Τὴν ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης μέσῳ τῆς ἐκδόσεως Δελτίων Τύπου καὶ τῆς καθημερινῆς παρεμβάσεως, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου εἰς τὰ Μ.Μ.Ε., διὰ τὸ ἔργον καὶ τὰς δραστηριότητας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Ἐπίσης, τὸ ἐν λόγῳ Γραφεῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὰς διϋπηρεσιακὰς σχέσεις καὶ ἐπικοινωνίας.

5. Γραμματεία

Ἡ Γραμματεία εἶναι ὑπεύθυνος διὰ:

α) Τὴν ἐγγραφήν τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν διαφύλαξιν των μὲ ἀσφάλειαν εἰς ἠλεκτρονικὴν ἢ ἐντυπον μορφήν.

β) Τὴν παραλαβὴν, πρωτοκόλλησιν καὶ διανομὴν τῶν πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν εἰσερχομένων ἐγγράφων πρὸς ἐνέργειαν.

γ) Τὴν παραλαβὴν ὄλων τῶν ἀρμοδίως ὑπογεγραμμένων ἐγγράφων καὶ τὴν ἐπιμέλειαν διὰ διεκπεραίωσιν καὶ ἀποστολῆν των εἰς τοὺς τελικοὺς παραλήπτας τους.

δ) Τὴν τήρησιν τοῦ Γενικοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς ἐντυπον καὶ ἠλεκτρονικὴν μορφήν.

ε) Θέματα ὑγειονομικῆς ἀσφαλίσεως Κληρικῶν.

στ) Τὴν ἔκδοσιν Βεβαιώσεων καὶ ἐπικυρώσεως ἐγγράφων.

ζ) Τὴν τήρησιν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχείου εἰς φακέλους ὄλων τῶν ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, δηλαδή τῶν Ἐνοριῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν, τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν διαφόρων Ἀρχῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν.

η) Τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καὶ τὴν προετοιμασίαν τῶν θεμάτων τῶν συνεδριάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου. Αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παρέχουν ἐγκαίρως ἐντὸς τῶν τιθεμένων καὶ προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων εἰς τὴν γραμματεῖαν τὰ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ ἔγγραφα.

θ) Τὴν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν καταχώρισιν τῶν Ἀποφάσεων του εἰς ἠλεκτρονικὴν μορφήν καὶ εἰς εἰδικὸν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀριθμεῖται, μονογράφεται καὶ θεωρεῖται ἀπὸ τὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην Καρπενησίου καὶ Πρόεδρον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ι) Τὴν κοινοποίησιν τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Τῆς Γραμματείας προϊσταται ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὀριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

6. Γραφεῖον Μισθοδοσίας

α) Ἔχει τὴν εὐθύνην μισθοδοσίας τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

β) Συντάσσει τοὺς πίνακας κατατάξεως τῶν Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων εἰς τὰς ἀντιστοιχοὺς Μισθολογικὰς Κατηγορίας, τὰ Μισθολογικὰ Κλιμάκια, τοὺς Βαθμοὺς καὶ παρακολουθεῖ ὅλας τὰς μισθολογικὰς ἐξελίξεις των.

γ) Ὑποβάλλει πάντα τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως. Ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Μισθοδοσίας εἶναι ὁ Ἐκκαθαριστὴς Μισθοδοσίας, ὀριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

7. Γραφεῖο Γάμων καὶ Διαζυγίων

Εἰς τὸ Γραφεῖον Γάμων καὶ Διαζυγίων ὑπάγονται δύο Τμήματα, τὸ Τμήμα Γάμων καὶ τὸ Τμήμα Διαζυγίων.

Ι) Τὸ Τμήμα Γάμων ἔχει τὰς ὡς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Νὰ ἐλέγξη τὰ ὑποβαλλόμενα δικαιολογητικὰ ἐκδόσεως ἀδείας γάμου, τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀσφαλῆ

άρχειοθέτησιν τῶν στοιχείων ἐκάστης ἀδείας εἰς ἔντυπον καὶ ἠλεκτρονικὴν μορφήν, μὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀδειαν, ὅταν ἀπὸ τὸν τελέσαντα ἱερῆα τελεσθῆ ὁ γάμος καὶ ἔχει αὐτὴ καταλλήλως συμπληρωθῆ καὶ ὑπογραφῆ ὑπὸ τοῦ ἰδίου, τοὺς συζευχθέντας καὶ τὸν παραστάντα παράνυμφον.

β) Νά ἐκδίδη ἐπίσης τὰ αἰτούμενα Πιστοποιητικά τελεσθέντων Γάμων καὶ τὰ Πιστοποιητικά Ἀγαμίας, διὰ τὰ τελεσθῆ τὸ Μυστήριον ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Νά φροντίζη διὰ τὴν κατὰ Νόμον χαρτοσήμανσίν τους.

δ) Νά ἐπικυρώνη τὰ Πιστοποιητικά καὶ τὰς Βεβαιώσεις τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Ἐφημερίων.

ε) Νά φυλάσῃ τὸ Βιβλίον τῶν τελεσθέντων Γάμων.

II) Τὸ Τμήμα Διαζυγίων ἔχει τὰς ὡς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Νά παραλαμβάνη τὰ σχετικά εἰσαγγελικά ἔγγραφα περὶ τῆς ἀμετακλήτου δικαστικῆς λύσεως γάμου, τὴν ἀνεύρεσιν εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῶν πιστοποιητικῶν τοῦ Γάμου αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν ἠλεκτρονικὴν μορφήν του, καὶ τῆς λύσεως αὐτοῦ.

β) Νά φροντίζη διὰ τὴν ἐκδοσιν τῶν «Διαζευκτηρίων διὰ γάμον» καὶ διὰ κάθε ἄλλην χρῆσιν καθὼς καὶ τὴν ἀρχειοθέτησιν αὐτῶν σὲ ἔντυπον καὶ ἠλεκτρονικὴν μορφήν.

γ) Νά διενεργῇ τὴν χαρτοσήμανσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξιν ὄλων τῶν στοιχείων τῶν ἐκδιδομένων Διαζυγίων.

δ) Νά φυλάσῃ τὸ βιβλίον Πρωτοκόλλου Διαζυγίων.

8. Γραφεῖον Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν

I) Λογιστήριον

Τὸ Λογιστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔχει τὰς ὡς κάτωθι εὐθύνas:

α) Τὴν σύνταξιν τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ Ἀπολογισμῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν Ἰδρυμάτων της.

β) Τὴν ἐνημέρωσιν καὶ φύλαξιν τοῦ καθολικοῦ Βιβλίου Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τὸν ἔλεγχον τῶν παραστατικῶν τῶν πάσης φύσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν πάσης φύσεως δαπανῶν.

ε) Τὴν διαφύλαξιν τοῦ χαρτοφυλακίου μετοχῶν, ὁμολόγων κ.λπ. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

στ) Τὴν ἐνημέρωσιν καὶ διαφύλαξιν εἰς ἀσφαλῆ μέρος τοῦ Βιβλίου Κτηματολογίου (κινητῶν καὶ ἀκινήτων πραγμάτων) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως καὶ τὴν φροντίδα πληρότητος τῶν φακέλων μὲ τοὺς τίτλους ἰδιοκτησίας τῶν ἀκινήτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τὴν ἀσφαλῆ φύλαξιν των.

ζ) Τὸν ἔλεγχον τῶν προμηθειῶν, τῆς ἀποθηκεύσεως καὶ διαθέσεως τῶν προμηθευομένων ὑλικῶν ἀναλωσίμων ἢ μὴ, συμφώνως μὲ τὸ Π.Δ. 118/2007.

η) Τὴν τήρησιν λογισμικοῦ Μηχανογραφημένης Οἰκονομικῆς Διαχειρίσεως ἢ Διηλογραφικοῦ Συστήματος.

θ) Τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος καὶ κανονικότητος τῶν πληρωμῶν τῶν πάσης φύσεως ἔργων καὶ ἐνεργειῶν.

ι) Τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαραιτητῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν πιστώσεων διὰ τὴν ὑλοποίησιν τοῦ ἔργου.

ια) Τὴν ἀποδοχὴν ἐπιτοπίων ἐλέγχων ἀπὸ τὰ ἀρμόδια ἐλεγκτικὰ ὄργανα καὶ παροχὴν ἐγγράφων, δικαιολογητικῶν καὶ στοιχείων Πράξεων εἰς Ἐθνικοὺς ἢ Κοινοτικούς ἐλεγκτικούς μηχανισμούς.

ιβ) Τὴν συγγραφὴν ὄλων τῶν διοικητικῶν ἀποφάσεων καὶ συγκέντρωσιν τῶν δικαιολογητικῶν πληρωμῆς.

ιγ) Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐμμέσων πληρωμῶν, τακτικὴν ἐνημέρωσιν τῆς Διαχειριστικῆς Ἀρχῆς (π.χ. εἰσπραξίς χρηματοδοτήσεως ἀπὸ ΠΔΕ, ἐγγραφή εἰς τὴν ΣΑΕ κ.λπ.).

ιδ) Τὴν διασφάλισιν τῆς ἐπιλεξιμότητος τῶν δαπανῶν εἰς τὴν περίπτωσιν συγχρηματοδοτουμένου ἔργου καὶ διενέργειαν τῶν πληρωμῶν του.

ιε) Τὴν ἀσφαλῆ τήρησιν Ἀρχείων καὶ προστασίαν τῆς προσβάσεως εἰς αὐτὰ ἀπὸ μὴ ἐξουσιοδοτημένα πρόσωπα ἢ ὄργανα.

II) Ταμεῖον

Τὸ Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἔχει τὰς ὡς κάτωθι εὐθύνas:

α) Τὴν εἰσπραξίν τῶν πάσης φύσεως ἐσόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὡς καὶ τῶν Ἰδρυμάτων της.

β) Τὴν εἰσπραξίν τῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.), Ἀποστολικῆς Διακονίας, Συνοδικοῦ Μεγάρου, Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ τὴν νόμιμον ἀπόδοσίν τους.

γ) Τὰς πληρωμὰς πάσης φύσεως κατὰ Κεφάλαιον καὶ Ἄρθρον τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογισμοῦ.

δ) Τὴν καθημερινὴν ἐνημέρωσιν τοῦ Βιβλίου Ταμεῖου καὶ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξίν του.

ε) Τὴν κατάθεσιν εἰς Τραπεζικοὺς Λογαριασμούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῶν Ταμείων τοῦ χρηματικοῦ ὑπολοίπου.

9. Γραφεῖον Ἀναπτύξεως

Τὸ Γραφεῖον Ἀναπτύξεως εἶναι ἀρμόδιον:

α) Διὰ τὴν ἐκπόνησιν πλάνου προγραμματισμοῦ (διὰ τὸ σύνολον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου) εἰς τοὺς τομεῖς τῆς κοινωνικοοικονομικῆς ἀναπτύξεως, νέων τεχνολογιῶν, ἐκσυγχρονισμοῦ δομῶν καὶ διαδικασιῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν φορέων, περιφερειακῆς ἀναπτύξεως κ.λπ.

β) Διὰ τὴν ἐπανεξέτασιν καὶ πιθανὴν τροποποίησιν τοῦ ἐτησίου πλάνου προγραμματισμοῦ.

γ) Διὰ τὴν παρακολούθησιν ὑλοποιήσεως τοῦ πλάνου προγραμματισμοῦ.

δ) Διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ τεχνικὴν ὑποστήριξιν τῶν Μητροπολιτικῶν Ὁργάνων καὶ Ὑπηρεσιῶν εἰς θέματα προγραμματισμοῦ καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων.

ε) Διά τήν μελέτην καί διατύπωσιν προτάσεων εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον πρός χρηματοδότησιν ἔργων καί προγραμμάτων ἀπό χρηματοδοτικούς φορεῖς τοῦ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ τομέα, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί ἄλλων διεθνῶν ὀργανισμῶν.

στ) Διά τήν συμμετοχήν ἀπό κοινοῦ μέ τήν Οἰκονομικήν Ὑπηρεσίαν εις τήν κατάρτισιν καί παρακολούθησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ζ) Διά τήν συμμετοχήν ἀπό κοινοῦ μέ τήν Τεχνικήν Ὑπηρεσίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου εις τήν παρακολούθησιν τῶν προκηρύξεων καί τῶν ἔργων τά ὁποῖα ἤδη ὑλοποιούνται.

η) Διά τήν συμμετοχήν εις τήν ἀξιολόγησιν τῆς πορείας ὑλοποιήσεως ἔργων.

θ) Διά τήν ὑποβολήν προτάσεων ἐξασφαλίσεως ἀπαραιτήτων ἀνθρωπίνων πόρων.

ι) Διά τήν διερεύνησιν καί ὑποβολήν σχεδίου πιθανῶν συνεργαζομένων φορέων διά τήν ὑλοποίησιν τῶν ἔργων (π.χ. δημόσιος/ιδιωτικός φορέας, τομεῖς δραστηριοποιήσεως).

ια) Διά τήν σύνταξιν Τεχνικῶν Δελτίων συγχρηματοδοτήσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου.

ιβ) Διά τόν συντονισμόν καί τήν παρακολούθησιν τῶν διαδικασιῶν ἀναπτύξεως καί διαχειρίσεως ἔργων.

ιγ) Διά τήν ἐπιβλέψιν τῆς φάσεως σχεδιασμοῦ καί ὠρίμανσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου καί εις Κληροδοτήματα, Ν.Π.Ι.Δ., τά ὁποῖα τελοῦν ὑπό τήν ἐποπτείαν τῆς.

ιδ) Διά τήν παρακολούθησιν, ἐπιβλέψιν καί συνδρομήν εις τὰς διαδικασίας προκηρύξεως καί ἀναθέσεως διαγωνισμοῦ ἔργων.

ιε) Διά τόν ἐλέγχον τῆς προόδου καί τήν πιστοποίησιν τοῦ φυσικοῦ καί οἰκονομικοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἔργου καθὼς ἐπίσης καί διά τόν ἐλέγχον τῶν παραδοτέων ἔργων.

ιστ) Διά τήν σύνταξιν προκηρύξεων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας.

ιζ) Διά τήν σύνταξιν δημοσιευμάτων πρός τόν τοπικόν καί ἐθνικόν Τύπον καί ὅπου ἀλλοῦ ἀπαιτεῖται εις συνεργασίαν μετὰ τοῦ Γραφείου Τύπου καί Ἐπικοινωνίας.

ιη) Διά τὰς εἰσηγήσεις πρός τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον καί τήν ἔγκρισιν ἀναφορικῶς μέ τόν ὀρισμόν Ὑπευθύνων Ἔργων ἢ Ὁμάδων διά τόν σχεδιασμόν καί τήν παρακολούθησιν τῆς πορείας ὑλοποιήσεως αὐτῶν.

ιθ) Διά τήν ἀλληλογραφίαν μέ τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας περί ἐγκρίσεων.

κ) Διά τήν ὑλοποίησιν καί διαχείρισιν Ἐθνικῶν καί Κοινοτικῶν Προγραμμάτων (ἐξαιρουμένων τῶν τεχνικῶν) τά ὁποῖα ἀναλαμβάνει ἡ Ἱερά Μητρόπολις Καρπεννησίου ἢ εις τά ὁποῖα συμμετέχει.

κα) Διά τήν σύνταξιν καί ὑποβολήν τῶν μηνιαίων/τριμηνιαίων δελτίων τῶν συγχρηματοδοτούμενων ἔργων εις τήν Διαχειριστικήν Ἀρχήν.

κβ) Διά τήν εἰσηγήσιν προτάσεων περί τῆς ὀρθῆς διαχειρίσεως καί ἀξιοποιήσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου, καθὼς ἐπίσης καί τῶν ἐποπτευομένων Νομικῶν Προσώπων ἢ Ἰδρυμάτων τῆς.

10. Τεχνική Ὑπηρεσία

1) Ἀντικείμενον τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου εἶναι ὁ προγραμματισμός, ὁ σχεδιασμός, καθὼς καί ἡ ὠρίμανσις ἔργων καί ἐνεργειῶν, ἡ διενέργεια τῶν διαγωνισμῶν καί ἡ ἀνάθεσις, διαχειρίσις τῶν συμβάσεων ἔργων καί ἐνεργειῶν. Ἡ παρακολούθησις καί ἡ πιστοποίησις τοῦ φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καί ὑπηρεσιῶν. Ἐπίσης, ὁ συντονισμός, ὁ ἐλέγχος καί ἡ διαχείρισις τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, συμφώνως πρός τὰς ἰσχυοῦσας διατάξεις, διά τήν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων, τήν συντήρησιν τῶν ἔργων καί τήν λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Διευκρινίζεται ὅτι:

α) Ὡς ἀναθέτουσα Ἀρχή, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Π.Δ. 60/2007 καί τήν Κοινοτικήν Ὁδηγίαν 2004/18/ΕΚ, ὀρίζεται τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου.

β) Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 3669/2008, ὀρίζεται τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου.

γ) Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 3669/2008, ὀρίζεται ἡ Τεχνική Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπεννησίου.

δ) Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία, ὀρίζονται τά μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, τά ὁποῖα ἀσκοῦν καί καθήκοντα Ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ κατ'ἀνάθεσιν. Ἐπί πλέον καθήκοντα ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δυνατόν νά ἀνατίθενται καί σέ ἕτερα πρόσωπα, ἰδιώτας Μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι δύνανται νά προσληφθοῦν ἀπό τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μέ σύμβασιν ὀρισμένου ἔργου ἢ χρόνου, πρός κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν, τῶν ἐργολαβιῶν, αἱ ὁποῖαι δέν εἶναι δυνατόν νά καλυφθοῦν ἀπό τήν Τεχνικήν Ὑπηρεσίαν, πλὴν τῶν συγχρηματοδοτούμενων ἀπό τήν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν καί τήν Ἑλλάδα ἔργων.

ε) Ὡς Τεχνικόν Συμβούλιον, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 3669/2008, ὀρίζεται Εἰδική Ἐπιτροπή, ἡ ὁποῖα γνωματεύει, εἰσπγγίται καί ἐποπτεύει διά τὰ πρός ἐκτέλεσιν ἔργα καί τὰς τυχόν ἀνακυπτούσας διαφοράς καί προβλήματα διά αὐτά.

στ) Ἡ ἐφαρμογή τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων διέπει τὰς καταρτισθησομένας Συμβάσεις ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ τήν ἔννοιαν ἰσχύος τῶν διατάξεων του ὡς συμβατικῶν ρητῶν.

ζ) Διαφωναί, αἱ ὁποῖαι τυχόν θά προκύψουν, ἐπιλύονται εις τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια τοῦ Καρπεννησίου, μέ βάσιν τήν καθ' ὑλήν καί τόν τόπον ἀρμοδιότητα, ὅπως αὕτη ὀρίζεται ἀπό τόν Κώδικα Πολιτικῆς Δικονομίας, μετὰ τήν

έξάντησιν τῆς Προδικασίας, ὅπως αὐτὴ προβλέπεται μέτῳ Ν. 3669/2008, ἀποφαινομένου διὰ τὰς αἰτήσεις θεραπείας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, μετὰ γνώμης τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου.

η) Ἡ σύνταξις μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, πραγματοποιεῖται ἀπὸ τὴν Τεχνικὴν Ὑπηρεσίαν, ἡ δὲ θεωρήσις αὐτῶν ἀπὸ τὸν Προϊστάμενον αὐτῆς.

θ) Διὰ τὴν δημοπράτησιν τῶν ἔργων, αἱ συνταχθεῖσαι μελέται ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένην Ἀρχὴν, δηλαδή ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει τὴν σχετικὴν διακήρυξιν.

ι) Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐκπονήσῃ τὰς σχετικὰς μελέτας, εἶναι ἐφικτὸν νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις αὐτῶν εἰς εἰδικὸν ἐμπειροῦν διὰ τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργον Μηχανικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ἀπὸ τρίτους διὰ τὰς συγχρηματοδοτούμενας ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωση καὶ τὴν Ἑλλάδα πράξεις, θὰ πραγματοποιοῦνται κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἰσχυοῦσης νομοθεσίας περὶ ἀναθέσεως τεχνικῶν μελετῶν (Ν. 3316/2005). Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ἀπὸ τρίτους θεωροῦνται ἀπὸ τὴν Τεχνικὴν Ὑπηρεσίαν καὶ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένην Ἀρχὴν καὶ μετὰ εἰσήγησιν τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου.

ii) Κατὰ ταῦτα ἡ ὀργάνωσις Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐκκλησιαστικῶν ἔργων εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καρπενησίου, καθορίζεται ὡς κάτωθι:

α) Προϊσταμένη καὶ Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ εἶναι τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου.

β) Διευθύνουσα Ὑπηρεσία ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου.

Συγκεκριμένα:

Ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἐκπονεῖ τὰς μελέτας τῶν Τεχνικῶν ὡς καὶ τῶν Καλλιτεχνικῶν ἔργων. Παρακολουθεῖ, ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει τὰς μελέτας, τὰς ὁποῖας ἐκπονοῦν ἰδιῶτες Μηχανικοί, διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τὰς κατασκευὰς, ἐπισκευὰς καὶ συντηρήσεις τῶν ἔργων αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦνται εἴτε μὲ ἀνάδοχον εἴτε μὲ αὐτεπιστάσιαν, συμφῶνως πρὸς τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τοὺς σχετικούς Νόμους καὶ τοῦ Κανονισμοῦ 55/1974: «Περὶ μελέτης καὶ ἐκτελέσεως ἀπάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων» (ΦΕΚ 185/τεύχ. Α' / 1.7.1974) τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰδικῶς διὰ τὰς συγχρηματοδοτούμενας ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωση καὶ τὴν Ἑλλάδα πράξεις (ἔργα, μελέται, προμήθειαι, ὑπηρεσίαι) θὰ ἐφαρμόζονται οἱ ὡς κάτωθι νόμοι, ὅπως ἰσχύουν ἐκάστοτε:

Ὁ Νόμος 3316/2005: «Περὶ ἀναθέσεως καὶ ἐκτελέσεως δημοσίων συμβάσεων, ἐκπονήσεως μελετῶν καὶ παροχῆς συναφῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἄλλων διατάξεων». Ὁ Νόμος 3669/2008: «Περὶ κυρώσεως τῆς κωδικοποιήσε-

ως τῆς νομοθεσίας κατασκευῆς Δημοσίων ἔργων». Τό Π.Δ. 60/2007: «Περὶ προσαρμογῆς τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας εἰς τὰς διατάξεις τῆς Ὁδηγίας 2004/18/ΕΚ: «Περὶ συντονισμοῦ τῶν διαδικασιῶν συνάψεως δημοσίων συμβάσεων ἔργων, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν». Τό Π.Δ. 118/2007: «Περὶ Κανονισμοῦ Προμηθειῶν Δημοσίου», ὡς καὶ ἡ Κοινοτικὴ Ὁδηγία 2004/18/ΕΚ καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν αὐτῶν Νόμων καὶ Διατάξεων, ὅπως ἰσχύουν ἐκάστοτε.

Συνοπτικῶς αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας περιγράφονται ὡς ἑξῆς:

α) Προγραμματισμός ἔργων καὶ ἐνεργειῶν. Σύνταξις καὶ ἐφαρμογὴ ἐτήσιου προγράμματος ὡς καὶ τροποποιήσεις του.

β) Σχεδιασμός καὶ ὠρίμανσις ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

γ) Διενέργεια Διαγωνισμῶν καὶ ἀνάθεσις - διαχείρισις συμβάσεων ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

δ) Παρακολούθησις τῆς ὑλοποιήσεως τῶν ἔργων, μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

ε) Συγκρότησις ἐπιτροπῶν προσωρινῆς καὶ ὀριστικῆς παραλαβῆς τῶν ἀποπερατωμένων ἔργων.

στ) Πιστοποίησης τοῦ φυσικοῦ ἀντικειμένου τῶν ἔργων μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

ζ) Ἐκπόνησις προτάσεων προγραμμάτων ἔργων μελετῶν, προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν.

η) Ἐκπόνησις μελετῶν καὶ προδιαγραφῶν μελετῶν.

θ) Διαδικασία προσκλήσεως ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος πρὸς ἀνάθεσιν μελετῶν.

ι) Ἀξιολόγησις, ἐπιλογή μελετητῶν.

ια) Ἐλεγχος, ἐπιβλέψις, διασφάλισις τῆς ποιότητος τῶν συντασσομένων μελετῶν καὶ τήρησις τοῦ συμβατικοῦ χρονοδιαγράμματος.

ιβ) Παραλαβὴ μελετῶν.

ιγ) Σύνταξις τεχνικῶν δεητῶν πράξεων.

ιδ) Σύνταξις μηνιαίων δεητῶν παρακολουθήσεως.

ιε) Σύνταξις τριμηνιαίων δεητῶν παρακολουθήσεως.

ιστ) Σύνταξις ἐκθέσεων παρακολουθήσεως καὶ ἀξιολογήσεως ἔργων καὶ ἐνεργειῶν.

ιζ) Παρακολούθησις καὶ καταγραφή τῆς καταστάσεως τῶν ἀκινήτων.

ιη) Ἐλεγχος ποσοτήτων προσμετρήσεων ὑλικῶν καὶ ἐργασιῶν.

ιθ) Ἐλεγχος καὶ ἀναπροσαρμογὴ ἄρθρων τῶν ἀναλυτικῶν τιμολογίων.

κ) Ἐλεγχος καὶ ἀναπροσαρμογὴ τῶν προϋπολογισμῶν κατασκευῆς.

κα) Σύνταξις τευχῶν δημοπρατήσεως.

κβ) Διαδικασία Δημοπρατήσεως ἔργων.

κγ) Ἀξιολόγησις ἀναδόχου. Ἀξιολόγησις ὑφισταμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἀξιολόγησις ἐπιμέρους ὑπεργολάβων εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτεπιστάσεως.

κδ) Σύνταξις Συμβάσεων - Συμφωνητικῶν.

- κε) Παραλαβή και έλεγχος έγγραφικων επιστολών.
- κστ) Προετοιμασία Έργοταξίου (χάραξης, όριοθέτησης, δειγματοληπτικά τομαί κ.λπ.).
- κζ) Έγκατάσταση και ενημέρωση αναδόχου ή υπεργολάβων (αυτεπιστασία).
- κη) Έρευνα και πρόσληψις επί πλέον εργατικού δυναμικού.
- κθ) Αξιολόγησις ύφισταμένου μηχανολογικού εξοπλισμού - Έρευνα αγοράς και προμήθεια του επί πλέον απαιτούμενου εξοπλισμού.
- λη) Έξασφάλισις αναγκαίων πιστώσεων (αυτεπιστασία).
- ληα) Έλεγχος αναδόχου προς εξασφάλισιν των απαιτητών άδειων, έγκρίσεων, αναγγελιών από τας άρμοδίας ύπηρεσίας.
- ληβ) Έλεγχος και έγκρισις χρονοδιαγράμματος - όργανογράμματος αναδόχου.
- ληγ) Μελέτη και σύνταξις χρονοδιαγράμματος - όργανογράμματος εις τά έκτελεθησόμενα έργα δι' αυτεπιστασίας.
- ληδ) Έλεγχος ποιότητας και πιστότητος ύλικών, έργαστηριακοί έλεγοι.
- ληε) Έλεγχος πηγών λήψεως ύλικών.
- ληστ) Έλεγχος στελεχώσεως και τεχνικής καταρτίσεως συνεργείων κατασκευής.
- ληζ) Έλεγχος μέτρων άσφαλείας και φυλάξεως έργοταξίου.
- ληη) Καθορισμός διακινήσεως και άποθηκεύσεως ύλικών και μηχανημάτων.
- ληθ) Μελέτη και καθορισμός ύφισταμένων πηγών ένεργείας προς έργοταξιακήν χρήσιν.
- μη) Έγκρισις μελέτης αναδόχου προς έγκατάστασιν ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Εις τήν περίπτωσιν έκτελέσεως έργου δι' αυτεπιστασίας ή Τεχνική Υπηρεσία έχει τας άκολουθους άρμοδιότητας:
- α) Έξασφάλισις των απαιτητών άδειων, έγκρίσεων, αναγγελιών από τας άρμοδίας ύπηρεσίας.
- β) Αναλυτική παρουσίασις και επεξήγησις τής διαδικασίας παραγωγής του έργου εις τούς έμπλεκόμενους.
- γ) Καθορισμός του μηχανισμού παραγγελίας, διακινήσεως και άποθηκεύσεως ύλικών και μέσων κατασκευής.
- δ) Θέσπισις μέτρων άσφαλείας και φυλάξεως έργοταξίου.
- ε) Μελέτη και καθορισμός ύφισταμένων πηγών ένεργείας προς έργοταξιακήν χρήσιν.
- στ) Επί μέρους μελέται διά τήν έγκατάστασιν ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ζ) Επί μέρους εργασίαι και στελέχωσις μέ τά αντίστοιχα συνεργεία κατασκευής.
- η) Έξασφάλισις και τακτοποίησις των καταλυμάτων του εργατικού δυναμικού.
- θ) Καθορισμός ήμερησίου προγράμματος διαβιώσεως εργατών.

- ι) Γνωμοδότησις έπιμερισμού εργασιών και στελέχωσις των αντίστοιχων συνεργείων κατασκευής.
- ια) Επίβλεψις των έκτελουμένων εργασιών (καθημερινή).
- ιβ) Έπιμέτρησις των έκτελουμένων εργασιών (καθημερινή).
- ιγ) Σύνταξις καθημερινού αναλυτικού ήμερολογίου παρακολουθήσεως εργασιών.
- ιδ) Σύνταξις εβδομαδιαίου φύλλου αναφορής προόδου εργασιών.
- ιε) Ηλεκτρονική παρακολουθήσις και επεξεργασία τής προόδου εργασιών και κοστολογίων (Project Management).
- ιστ) Όργάνωσις βασικών πληροφοριών έργου.
- ιζ) Επεξεργασία βασικών πληροφοριών έργου.
- ιν) Ανάπτυξις εργασιών έργου.
- ιθ) Όργάνωσις διαρκείας και συσχετίσεων εργασιών.
- κ) Προσθήκαι εργασίας εις τά διαγράμματα Gantt (πληροφορία χρόνου) και Pert (πληροφορία συσχετίσεως εργασιών).
- κα) Έξέτασις επιπέδων λεπτομερείας.
- κβ) Όργάνωσις βασικών ήμερολογίων έργου έξ άπόψεως πόρων.
- κγ) Έξέτασις κόστους.
- κδ) Διευθέτησις περιορισμών χρόνου.
- κε) Διευθέτησις ανταγωνισμών πόρων.
- κστ) Προγραμματισμός και κόστος.
- κζ) Επεξεργασία παρακολουθήσεως εργασιών μέ τά διαγράμματα Gantt και Pert.
- κη) Έλεγχος προόδου εργασιών.
- κθ) Επισκόπησις τής διαδικασίας έλέγχου.
- λη) Άλληλαγή τής διαρκείας εργασιών, άπαλοιφή καθυστερήσεων.
- ληα) Εύρεσις και άλληλαγή των περιορισμών εργασίας.
- ληβ) Άναπρογραμματισμός καθυστερουμένων εργασιών.
- ληγ) Σύγκρισις τρέχοντος χρονοδιαγράμματος προς τό πρόγραμμα αναφορής και εμφάνισις ένδιαμέσου προγράμματος.
- ληδ) Έξειδίκευσις τής αναφορής εργασίας - Γραφήματα.
- ληε) Σχεδιαστική ύποστήριξις επεξηγήσεως κατασκευαστικών λεπτομερειών.
- ληστ) Άντιμετώπισις παρεκκλίσεων από τήν μελέτην εις συνεργασίαν μετά των έπιβλεπόντων μελετητών.
- ληζ) Έρευνα αγοράς διά τήν βελτιστοποίησιν ύλικών και τεχνικών κατασκευής.
- ληη) Καθορισμός νέων εργασιών και νέων τιμών Μονάδος.
- ληθ) Έλεγχος και έγκρισις αναλυτικών Έπιμετρήσεων αναδόχου.
- μη) Έλεγχος και έγκρισις Πρωτοκόλλου Παραλαβής Άφανών Έργασιών (Π.Π.Α.Ε.) αναδόχου.

μα) Έλεγχος και έγκριση πιστοποιήσεων ανάδοχου.
 μβ) Έλεγχος και έγκριση Άνακεφαλαιωτικών Πινάκων ανάδοχου.

μγ) Άναπροσαρμογή χρονοδιαγράμματος και οργανογράμματος.

μδ) Μελέτη, σύνταξις και έγκριση συμπληρωματικών συμβάσεων με τον ανάδοχο. (Συμπληρωματικά συμβάσεις δέν ισχύουν διά τά συγχρηματοδοτούμενα έργα).

με) Προσωρινή παραλαβή του έργου.

μστ) Όριστική παραλαβή του έργου.

Λόγω της ύπαρξεως πολλών Έκκλησιαστικών Μνημείων εύρισκομένων έντός των ορίων της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου ή Τεχνική Ύπηρεσία έχει την ευθύνην των κατά τον νόμον ένεργειών με σκοπόν την διάσωσίν των.

Όσα αναφέρονται εις την παρούσα παράγραφον του παρόντος Κανονισμού, ένεργούνται με την συνεργασίαν του Γραφείου Άναπτύξεως και της Νομικής Ύπηρεσίας της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου.

11. Νομικόν Γραφείον

Η Νομική Ύπηρεσία έχει τās κάτωθι άρμοδιότητες:

α) Άναλαμβάνει την μελέτην και διεκπεραίωσιν των υποθέσεων εκείνων, τās όποιās αναθέτει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, τόν όποϊόν υποχρεούται νά τηρή ήνήμερον εις κάθε στάδιον χειρισμού αυτών.

β) Συντάσσει γνωμοδοτήσεις και παρέχει κάθε ζητούμενη γνώμη και συμβουλή εις όλα τά τμήματα και τās ύπηρεσίας του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου καθώς και των Ίδρυμάτων της.

γ) Παρίσταται και παρέχει τās νομικές συμβουλās κατά την συνεδρίασιν του Μητροπολιτικού Συμβουλίου και των λοιπών Διοικητικών Συμβουλίων των Ίδρυμάτων της Ίερās Μητροπόλεως, Έπιτροπών και λοιπών Έκκλησιαστικών Όργάνων και των Ίερών Ναών.

δ) Παρακολουθεί και διεξάγει όλας τās Δικαστικές υποθέσεις αι όποϊαι άφορούν εις τό Ν.Π.Δ.Δ. της Ίερās Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της.

ε) Παρίσταται ένώπιον των Δικαστηρίων, Δικαστικών και Εισαγγελικών Άρχών, ως και ένώπιον κάθε Διοικητικής Άρχης με σκοπόν την υπέρσπισιν των συμφερόντων και των δικαιωμάτων του Ν.Π.Δ.Δ. της Ίερās Μητροπόλεως.

στ) Έπιμελείται και προγραμματίζει την άμεσον παροχήν συμβουλών προς τους Κληρικούς, οι όποϊοι άσκοούν διοικητικά καθήκοντα εις τās Ύπηρεσίας της Ίερās Μητροπόλεως με σκοπόν την εύρυθμον λειτουργίαν των Ύπηρεσιών της.

ζ) Έρευνά τους τίτλους ιδιοκτησίας των άγοραζομένων, μισθωμένων, μεταβιβαζομένων ακινήτων της Ίερās Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της και γενικώς όλων των περιουσιακών στοιχείων της.

η) Έπεξεργάζεται και καταρτίζει όλας τās συμβάσεις, έργολαβίας, συμβόλαια, διακηρύξεις, συμφωνητικά της Ίερās Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της, εις συνεργασίαν με την άρμοδίαν Ύπηρεσίαν (Οικονομική, Τεχνική, κ.λπ.).

θ) Συντάσσει όλα τά σχέδια συμβάσεων, προκηρύξεων, κ.λπ. τά όποϊα ύπογράφει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ή ό κατά Νόμον έξουσιοδοτημένος άντιπρόσωπος αυτού.

ι) Παρακολουθεί την όρθήν διεξαγωγήν των διαγωνισμών οι όποϊοι άφορούν εις μελέτας, έργα, προμηθείας και ύπηρεσίας.

ια) Παρέχει γνωμοδοτήσεις νομικού περιεχομένου διά όποιοδήποτε θέμα σχετικόν με την ύλοποίησιν και διαχείρισιν των έργων, μελετών, προμηθειών και ύπηρεσιών τά όποϊα ύλοποιεί ή προτίθεται νά ύλοποιήσιν ό φορέας και διά τό όποϊόν θά ζητηθή ύποστήριξις, όπως: θεσμικόν πλαισίον ύλοποιήσεως έργου, διαδικασία επιλογής ανάδοχου, τεύχη δημοπρατήσεως, σύναψις συμβάσεως, κυρώσεις κ.λπ.

ιβ) Παρακολουθεί την ισχύουσα Νομοθεσίαν και έννημερώνει την Ίεράν Μητρόπολιν.

ιγ) Τηρεί τους φακέλους των δικαστικών υποθέσεων της Ίερās Μητροπόλεως και των Ίδρυμάτων της.

12. Γραφείον Προμηθειών

Τό Γραφείον Προμηθειών έχει τās κάτωθι άρμοδιότητες:

α) Διά την κατάρτισιν και ύλοποίησιν του προγράμματος προμηθειών εις ετησίαν βάσιν.

β) Διά τόν καθορισμόν του είδους του διαγωνισμού (άνοικτός, κλειστός, πρόχειρος) όπως όρίζεται από τό Π.Δ. 118/2007 και τās λοιπās διατάξεις.

γ) Διά τόν συντονισμόν και παρακολουθήσιν της διενεργείας διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών διά την ανάδειξιν προμηθευτών ύλικών προς κάλυψιν άναγκών των ύπηρεσιών και της λειτουργίας της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου.

δ) Διά την διενέργειαν διαγωνισμών προχείρων, τακτικών και διεθνών διά την ανάδειξιν ανάδοχων παροχής ύπηρεσιών προς κάλυψιν άναγκών των ύπηρεσιών και της λειτουργίας της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου.

ε) Διά την σύνταξιν και επανεξέτασιν της προκηρύξεως.

στ) Διά την συγκέντρωσιν των άπαιτουμένων πληροφοριών ή έπεξεργασία αυτών ούτως ώστε, μετά από σχετικήν εισήγησιν νά προωθηθούν προς έγκρισιν από τά άρμόδια όργανα της Ίερās Μητροπόλεως Καρπενησίου.

ζ) Διά τόν καθορισμόν των τυπικών και ειδικών όρων διά την επιλογήν του ανάδοχου (νομιμοποιητικά έγγραφα, τρόποι ύποβολής προσφορών κ.λπ.).

η) Διά τόν σχεδιασμόν κριτηρίων αξιολογήσεως προσφορών και άναδόχων.

θ) Διά τήν διαχείρισιν και παρακολούθησιν τών συμβάσεων και τήν ύποβολήν των εις τās άρμοδιās ύπηρεσίας.

ι) Διά τήν σύνταξιν και τήρησιν Μητρώου Προμηθευτών.

13. Μητροπολιτικόν Συμβούλιον

Συγκροτείται, λειτουργεί και άσκει άρμοδιότητας ύπό τήν Προεδρίαν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου και τās όριζόμενα μέλην αυτού σύμφωνα με τās διατάξεις τών β 1 και 2 του άρθρου 35 και του άρθρου 67 του Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. τ. Α΄ 146) «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος», και του Κανονισμού 263/2014 (Φ.Ε.Κ. 272, τ. Α΄, 29.12.2014) «Περί συγκροτήσεως, άρμοδιοτήτων και λειτουργίας τών Μητροπολιτικών Συμβουλίων τών Ίερών Μητροπόλεων» και τών έκάστοτε ίσχυουσών διατάξεων περί Μητροπολιτικών Συμβουλίων και συμμετοχής τών μελών εις αυτά.

14. Ήπισκοπικόν Δικαστήριον

Συγκροτείται, λειτουργεί και άσκει άρμοδιότητας συμφώνως με τόν ισχύοντα Ν.5383/1932: «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και της πρό αυτών διαδικασίας».

15. Γραφείον Νεότητας, Οικογενείας και Πνευματικής Διακονίας της Ίερās Μητροπόλεως

Η πνευματική διακονία της Ίερās Μητροπόλεως διεξάγεται μέσω τών έξης Τομέων πνευματικής, ιεραποστολικής, διδακτικής, κοινωνικής και φιλανθρωπικής δράσεως:

I) Θείου Κηρύγματος και Κύκλων μελέτης της Άγίας Γραφής

Έκάστη Ένορία άποτελεί κέντρο εξαγγελίας του λόγου του Θεού, ευαγγελισμού, πνευματικής οικοδομής και κατάρτισεως τών πιστών. Ό Τομέύς αυτός:

α) Μεριμνά διά τό λειτουργικόν κήρυγμα κάθε Κυριακής και έορτής.

β) Άναλαμβάνει τήν διδαχήν τών πιστών με τήν διοργάνωσιν εις τās Ένορίας έβδομαδιαίων ένοριακών συνάξεων.

II) Χριστιανικής Άγωγής της Νεότητας

Ό Τομέύς αυτός έχει τήν ευθύνην της Χριστιανικής Άγωγής της Νεότητας και της κατηχήσεως τών νέων με τās κάτωθι άρμοδιότητας:

α) Άσχολείται με τήν πνευματικήν καλλιέργειαν της νεότητας.

β) Όργανώνει τās περιόδους Κατασκηνώσεων τών νέων.

γ) Πραγματοποιεί Σεμινάρια Κατηχητών.

δ) Φροντίζει διά τήν διανομήν κατηχητικού ύλικού.

ε) Όργανώνει έκδηλώσεις διά τήν νεολαίαν.

στ) Φροντίζει διά τήν άρτίαν και έποικοδομητικήν λειτουργίαν τών Κατηχητικών Σχολείων εις όλην τήν Μητροπολιτικήν Περιφέρειαν.

ζ) Συνεργάζεται με τήν εκπαιδευτικήν κοινότητα (έκπαιδευτικός Άρχάς, Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων) και τούς άρμοδίους διά θέματα Παιδείας έκπροσώπους τών φορέων διά τήν ύλοποίησιν τών σκοπών του.

η) Άντιμετωπίζει τās άναφυόμενα προβλήματα.

θ) Συντονίζει τās ένοριακές νεανικές συνάξεις.

ι) Έξασφαλίζει και έπιμορφώνει τās στελέχη του νεανικού έργου.

ια) Συνεργάζεται με τούς ύπευθύνους της Χριστιανικής Άγωγής της Νεότητας εις τās ένορίας διά τήν προώθησιν και έπίτευξιν του έπιδικώμενου τούτου άγαθού σκοπού.

ιβ) Ένημερώνει με έντυπον και ήλεκτρονικόν ύλικόν τους πιστούς της Μητροπολιτικής Περιφέρειας διά σχετικά θέματα.

III) Άντιαιρετικής Δράσεως

Ό τομέύς αυτός:

α) Φροντίζει διά τήν ενημέρωσιν τών χριστιανών πολιτών εις θέματα όριοθετήσεως της όρθοδόξου πίστεως και λαμβάνει μέτρα διά τήν προστασίαν και ενημέρωσιν του όρθοδόξου ποιμνίου από έπικινδύνους αντιλήψεις, εισηγούμενος σχετικώς πρός τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην.

β) Προβαίνει εις σχετικές έκδόσεις και έκδηλώσεις, συνέδρια κ.λπ.

γ) Ένημερώνει με έντυπον και ήλεκτρονικόν ύλικόν τους πιστούς της Μητροπολιτικής Περιφέρειας διά σχετικά θέματα.

IV) Τομέύς Συμπαραστάσεως Οικογενείας

Ό τομέύς αυτός έχει τās ως κάτωθι άρμοδιότητας:

α) Τήν έγκαιρον και έγκυρον πληροφορήσιν και ενημέρωσιν του πληρώματος της Έκκλησίας και της κοινής γνώμης διά ζητήματα οικογενείας.

β) Τήν ένεργόν συμμετοχήν τών οικογενειών εις τήν ζωήν και τήν δράσιν της Ένορίας και της Ίερās Μητροπόλεως.

γ) Τήν άλληλεγγύην εις τοπικόν και έθνικόν έπίπεδον διά τήν αντιμετώπισιν συγχρόνων κοινωνικών προβλημάτων, τās όποία άπασχολούν τήν οικογένειαν.

δ) Τήν ανάδειξιν της άποστολής και τήν ένδυνάμωσιν του ρόλου της οικογενείας.

ε) Τήν προώθησιν νέων πρακτικών και προσεγγίσεων εις τās ζητήματα, τās όποία άφορούν εις τήν οικογένειαν.

στ) Τήν συλλογικήν έκφρασιν και δράσιν τών χριστιανικών οικογενειών.

ζ) Κατάρτιζει Πρόγραμμα όμιλιών και διαλέξεων, ήμερίδων και συνεδρίων εις τās Ένορίας με έπίκαιρα και ένδιαφέροντα θέματα σχετικά με τήν οικογένειαν.

η) Καταρτίζει τό έτήσιον πρόγραμμα καί τás θεματικές ενόττητας τών συνάξεων.

θ) Έπιλέγει καί προσκαλεΐ τούς καταλλήλους διά κάθε θέμα όμιλητάς.

ι) Ένημερώνει μέ έντυπον καί ηλεκτρονικόν υλικόν τούς πιστούς τής Μητροπολιτικής Περιφέρειάς διά σχετικά θέματα.

V) Τομέας Συμπαράστασews Άσθενών καί Αιμοδοσίας

Ό τομεύς αυτός έχει τás ως κάτωθι αρμοδιόττητας:

α) Διενεργεί καί συντονίζει αιμοληψίας εις συνεργασίαν μέ τό Νοσοκομείον τής περιοχής, εις Μητροπολιτικόν καί Ένοριακόν επίπεδον. Καληύπει τás ανάγκας τής Μητροπολιτικής Περιφέρειάς, έφ' όσον δέ υπάρχει δυνατότητα καί κρίνεται αναγκαίο, καί έκτός αυτής.

β) Προβάλλει τήν άξίαν τής έθελοντικής αιμοδοσίας καί τής προσφορās αίματος ως έκφράσews τής χριστιανικής άρετής τής άγάπης.

γ) Έξουρίσκει μεταξύ τών μελών τών Ένοριών τής Έρας Μητροπόλεως έθελοντάς αιμοδότας.

δ) Τηρεί όνοματικήν κατάστασιν αυτών μέ τήν πλήρη διεύθυνσιν, τόν αριθμόν τηλεφώνου καί τήν ομάδα αίματος τήν όποίαν άνήκει ό αιμοδότης, ώστε νά γνωρίζη τás δυνατότητας τής Ένορίας πρός κάλυψιν τών παρουσιαζομένων αναγκών αιμοδοσίας.

ε) Καταρτίζει Πρόγραμμα όμιλιών καί διαλέξεων, ήμερίδων καί συνεδρίων εις τás Ένορίας καί εις επίπεδον Μητροπόλεως μέ επίκαιρα καί ενδιαφέροντα θέματα σχετικώς μέ τό αντικείμενό του.

στ) Καταρτίζει τό έτήσιον πρόγραμμα καί τás θεματικές ενόττητας τών συνάξεων αυτών.

ζ) Έπιλέγει καί προσκαλεΐ τούς καταλλήλους διά κάθε θέμα όμιλητάς.

η) Ένημερώνει μέ έντυπον καί ηλεκτρονικόν υλικόν τούς πιστούς τής Μητροπολιτικής Περιφέρειάς διά σχετικά θέματα.

ι) Έπιτροπής Άκροάσews καί Κρίσεως Έρωσαητών

Συγκροτείται καί λειτουργεί συμφώνως μέ τás διατάξεις του ψηφισθέντος ύπ αριθ. 176/2006 Κανονισμού τής Έρας Συνόδου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος «Περί Έρωσαητών καί τής καταστάσεως αυτών», πού δημοσιεύθηκε εις τό Φ.Ε.Κ. τ. Α' 268/ 19.12.2006 καί εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», Τεύχος 11 του μηνός Δεκεμβρίου 2006.

VII) Διαδικτύου καί Πληροφορικής

Ό τομεύς αυτός:

α) Φέρει τήν ευθύνην τής επικαιροποίησης, τής συντηρήσεως, τής ασφαλείας καί τής τεχνικής ύποστηρίξεως τής ιστοσελίδας τής Έρας Μητροπόλεως. Εις αυτήν εκτίθενται πληροφορία διά τήν διοικητικήν διάρθρωσιν τής Έρας Μητροπόλεως καθώς καί κείμενα πνευματικής οικοδομής, τά όποία ανταποκρίνονται εις τά πνευματικά ενδιαφέροντα τών πιστών.

β) Φέρει τήν ευθύνην τής αναρτήσεως κάθε κειμένου καί φωτογραφίας τά όποία αναρτώνται εις τήν ιστοσελίδα τής Έρας Μητροπόλεως.

γ) Φέρει τήν ευθύνην τής κατασκευής, τής αναρτήσεως καί τής φιλοξενίας τών ιδιαίτερων ιστοσελίδων τών Ένοριών τής Έρας Μητροπόλεως καί τών Ίδρυμάτων αυτής ως καί τής φιλοξενίας έτέρων ιστοσελίδων εις τήν ιστοσελίδα αυτής.

δ) Συνεργάζεται μέ όλους τούς τομείς διά τήν έγκαιρον ενημέρωσιν μέ έντυπον καί ηλεκτρονικόν υλικόν διά τás δράσεις καί τά προγράμματα αυτών.

ε) Φέρει τήν ευθύνην διά τήν Τεχνικήν Ύποστήριξιν τών Πληροφοριακών Συστημάτων καί ηλεκτρολογικού έξοπλισμού (π.χ. ύπολογιστές, διακομιστές κ.λπ.) τής Έρας Μητροπόλεως Καρπενησίου.

16. Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμείον

Τό Γραφείον αυτό έχει τás ως κάτωθι αρμοδιόττητας:

α) Καταγράφει τούς ένδεείς, άπόρους, αστέγους καί γενικώς τούς χρήζοντας υλικής βοήθειας συνανθρώπου, οι όποιοι διαμένουν εις τήν Μητροπολιτικήν Περιφέρειαν τής Έρας Μητροπόλεως καί φροντίζει εις συνεργασίαν μέ τά συναρμόδια Ταμεία Ένοριακής Δράσεως καί τás κοινωνικά Ύπηρεσίας τών αρμοδιών κατά τόπους Όργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) καί λοιπών Όργανισμών διά τήν σίτισιν, στέγασιν, διανομήν τροφίμων ειδών ένδύσεως, ως καί τήν κατά τό δυνατόν οικονομικήν στήριξιν των.

β) Ένεργεί διά τήν οικονομικήν στήριξιν καί ένίσχυσιν ειδικών περιπτώσεων οικονομικώς αδυνάτων, κυρίως άνικάνων δι' έργασίαν, ήλλά καί μακροχρονίως άνέργων ως καί έμπεριστάτων λόγω σοβαρών άσθενειών συνανθρώπων μας.

γ) Φροντίζει διά τήν οικονομικήν στήριξιν τών αδυνάτων σπουδαστών καί φοιτητών, οι όποιοι κατάγονται από τήν περιοχή τής Έρας Μητροπόλεως. Έφ' όσον υπάρχει δυνατότης παρέχεται βοήθεια καί εις σπουδαστάς έτέρων Έρών Μητροπολιτικών περιφερειών καί τής ήλληδοπαής. Παρέχει ύποτροφίας εις τέκνα οικογενειών τής Έρας Μητροπόλεως διά σπουδás εις τήν ήλληδοπαήν.

δ) Προβαίνει εις κάθε ένέργειαν μέ σκοπόν τήν αναβάθμισιν τής ποιόττητος ζωής τών συνανθρώπων, οι όποιοι χρήζουν βοήθειας.

ε) Δύναται νά λειτουργή είτε αυτοτελώς, είτε έν συνεργασία μέ τήν Περιφέρειαν Στερεάς Έλλάδος, μέ τούς κατά τόπους Δήμους, Στέγας Άστέγων, Τραπεζας Τροφίμων, ύλοποιώντας ποικίλα κοινωνικά Προγράμματα οικονομικής στήριξεως ένδεών πολιτών.

στ) Φροντίζει διά τás πνευματικές καί υλικás ανάγκας τών άσθενούντων αδελφών (έκ πάσης φύσεως άσθενειών), τών φιλοξενουμένων εις τά Νοσηλευτικά Ίδρύματα τής περιοχής τής Μητροπολιτικής Περιφέρειάς ή κατά περίπτωσιν καί έκτός αυτής.

ζ) Ἐπιβλέπει, καταγράφει τὰς ἀνάγκας καὶ συντονίζει τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς δράσεις τῶν Ταμείων Ἐνοριακῆς Δράσεως.

17. Γραφεῖον Συμβολῆς εἰς τὴν διατήρησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς

Τὸ Γραφεῖον αὐτὸ ἔχει τὰς ὡς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Μεριμᾷ διὰ τὴν σωστὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου «Δημήτριος Κυφιώτης».

β) Ὁργανώνει ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητας καὶ μεριμᾷ διὰ ἐντύπους καὶ ἠλεκτρονικὰς ἐκδόσεις μὲ σκοπὸν τὴν διατήρησιν καὶ διάδοσιν τῆς γνησίας Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Δημοτικῆς μας μουσικῆς.

γ) Μεριμᾷ διὰ τὴν καταγραφὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, φροντίζει διὰ τὴν συντήρησίν των καὶ τὴν ἀνάδειξιν αὐτῶν διὰ τῶν προσφορωτέρων μέσων.

δ) Μεριμᾷ διὰ τὴν δημιουργίαν Σχολῆς Ἁγιογραφίας καὶ τὴν ἀρτίαν λειτουργίαν αὐτῆς.

ε) Συμβάλλει εἰς δραστηριότητας καὶ ἄλλων φορέων, οἱ ὁποῖοι στοχεύουν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς.

στ) Ὁργανώνει καὶ συντηρεῖ τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου.

Ἡ εὐθύνη λειτουργίας τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ὑπηρεσιῶν ἀνατίθεται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου εἰς κληρικούς καὶ λαϊκοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου συμφῶνως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων.

18. Εὐτρεπίστρια

Ἐπιμελεῖται τῆς καθαριότητος, τῆς ἀψόγου καὶ ἐπιμελημένης ἐμφανίσεως καὶ εὐταξίας τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καὶ τῶν κοινοχρήστων χώρων αὐτῆς. Ἐπιμελεῖται τῆς φιλοξενίας τῶν προσκεκλημένων καὶ ἐπισκεπτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

19. Ὁδηγός - Κλητῆρ

α) Ἐξυπηρετεῖ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην εἰς τὰς μετακινήσεις του, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῶν γεωγραφικῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, συμφῶνως μὲ τὸ πρόγραμμά του καὶ ὅταν τοῦτο κρίνεται ἀναγκαῖον, ἐκτελῶν τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς ἐντολὰς αἱ ὁποῖαι τοῦ ἀνατίθενται.

β) Ἐπιμελεῖται τὴν ὀρθὴν λειτουργίαν, τὴν διατήρησιν εἰς ἀρίστην μηχανολογικὴν, ἀλλὰ καὶ εὐπρεπῆ κατάστασιν τοῦ μητροπολιτικοῦ ὀχήματος καὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν ὀχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Τηρεῖ καὶ ἐνημερώνει τοὺς φακέλους μὲ τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα καὶ δικαιολογητικά διὰ τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὴν μηχανολογικὴν συντήρησιν τοῦ μητροπολιτικοῦ

ὀχήματος καὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν ὀχημάτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Ἐπιμελεῖται τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Γραφείων, ὅπου στεγάζονται αἱ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε) Παραλαμβάνει καὶ μεταφέρει τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον, εἰς τὰς Ὑπηρεσίας, κ.λπ. καὶ γενικῶς ἐκτελεῖ ὅ,τι ἀνατίθεται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην ἢ τοὺς ἐκπροσώπους του.

ἄρθρον 3

Ὁργανόγραμμα Θέσεων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου

1. Αἱ ὑφιστάμεναι ὀργανικαὶ θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου νομίμως συνεστημένες συμφῶνως τῷ Κανονισμῷ 156/2002, εἶναι αἱ ἑξῆς:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ

Κλάδος ΠΕ 1 Κληρικῶν Μετακλητῶν.

Μία (1) θέσις Πρωτοσυγκέλληλου.

Μία (1) θέσις Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου.

Κλάδος ΠΕ 2 Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ

Κλάδος ΤΕ 1 Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ

Κλάδος ΔΕ 1 Γραμματέων.

Δύο (2) θέσεις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

Κλάδος ΔΕ 2 Ὁδηγοῦ Αὐτοκινήτου.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Δ-Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ

Κλάδος ΥΕ 1 Κλητῆρων.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Ε-Β.

Κλάδος ΥΕ 2 Εὐπρεπιστριῶν.

Μία (1) θέσις ἐπὶ βαθμοῖς Ε-Β.

2. Ἡ προηγούμενη παράγραφος δὲν συνιστᾷ ὀργανικὰς θέσεις.

ἄρθρον 4

Εἰς περίπτωσιν συγκρούσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ μὲ ἰσχύουσα ἢ μέλλουσα διάταξιν νόμου θά ὑπερισχύη τοῦ Κανονισμοῦ ὁ ἐλληνικὸς Νόμος. Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως ἢ μεταρρυθμίσεως ἢ ἀντικαταστάσεως Νομοθετήματος πού ἐπικαλεῖται ὁ Κανονισμός, τὸ Νομικὸ Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος θά προτείνῃ στὴν Ἱερά Σύνοδο καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος θά ἐλέγξη τὴν νομιμότητα τοῦ περιεχομένου τῆς προτάσεως καὶ θά τροποποιῇ καὶ τυπικῶς τὶς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, ὥστε νά συμφωνοῦν μὲ τὶς κείμενες διατάξεις τῆς ἰσχύουσας Νομοθεσίας.

Άρθρον 5

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ σχετικῆς προτάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Άρθρον 6

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βᾶρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ

Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου. Οἰαδήποτε δαπάνη θά προκληθῆ ἐκ πράξεων εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη νά δημοσιευθῆ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀθῆναι, 8.6.2017

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Αριθμ. 2282/1194/9.6.2017

Τροποποιήσις Κανονισμού
συστάσεως καί λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος
ὑπό τήν ἐπωνυμία «Σουρλίγκειον Ἴδρυμα Καναλίων
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ»

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παρ. 4, 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τοῦ ἀρθροῦ 68 παρ. 1 τοῦ Ν. 4235/2014,

2) τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, τὰς ἀπορροεύσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν Νόμων τοῦ Κράτους,

3) τὰς ὑφισταμένας κοινωνικάς, ποιμαντικάς καί πνευματικάς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ,

4) τήν ὑπ' ἀριθμ. 665/4.5.2017 πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου,

5) τήν ἀπὸ 16.5.2017 γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

6) τήν ἀπὸ 8.6.2017 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

Ἀποφασίζει

τροποποιεῖ τὸν Κανονισμόν συστάσεως καί λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος ὑπό τήν ἐπωνυμία «Σουρλίγκειον Ἴδρυμα Καναλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ», (Β' 701/10.7.1998), ὡς ἐξῆς:

Τροποποιήσις Κανονισμοῦ
συστάσεως καί λειτουργίας
τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος ὑπό τήν ἐπωνυμία
«Σουρλίγκειον Ἴδρυμα Καναλίων
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ»

Ἄρθρον 1

1. Οἱ παράγραφοι δ', ε' καί σ' τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Κανονισμοῦ συστάσεως καί λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ μέ τήν ἐπωνυμία «Σουρλίγκειον Ἴδρυμα Καναλίων» (Φ.Ε.Κ. Β' 701/1998), ἀντικαθίστανται ὡς ἐξῆς:

«δ) Ἐκ τριῶν μελῶν, πιστῶν καί ἐντίμων τέκνων τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος.

ε) Ἐξ ἑνὸς Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος».

2. Ἡ παράγραφος σ' τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ καταργεῖται.

Ἄρθρον 2

1. Ἡ παρούσα ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Ἡ τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἰδρύματος διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως δέν προκαλεῖ δαπάνη σέ βάρος τοῦ ἰδρύματος ἢ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ.

Ἡ ἀπόφαση αὐτή νά δημοσιευθῇ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀθήνα, 8 Ἰουλίου 2017

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Άριθμ. 2297/1196/18.6.2017

Άναγνώρισις συστάσεως Ένοριών
καί Ίερών Μονών

της Ίερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης
συμφώνως πρός τό ἄρθρον 25 τοῦ Ν. 4301/2014

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. τό ἄρθρον 25 παρ. 1 τοῦ Ν. 4301/2014,
2. τήν ὑπ' ἀριθμ. 251/4.4.2017 εἰσήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης κ. Ἀνδρέου,
3. τήν ἀπό 9.6.2017 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

διαπιστοῦμεν

τήν σύστασιν πρό τῆς ἐνάργεως ἰσχύος τοῦ Νόμου 590/1977, τῶν ὡς κάτωθι Ἑνοριῶν καί Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης:

Αἱ Ἑνορίαί

1. Ἑνορία τοῦ Καθεδρικοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Δελβινακίου, μέ ἔδραν τήν Δημοτικήν Κοινότητα Δελβινακίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1919, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 26.10.1919 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Ἑνορία τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Ἐνω Κονίτισης, μέ ἔδραν τήν Δημοτικήν Κοινότητα Κονίτισης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Κονίτισης, τοῦ Δήμου Κονίτισης, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 7.11.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

3. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κωνσταντίνου καί Ἐλένης Κάτω Κονίτισης, μέ ἔδραν τήν Δημοτικήν Κοινότητα Κονίτισης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Κονίτισης, τοῦ Δήμου Κονίτισης, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1900, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 12.2.1900 αἰτήσεως τοῦ

Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

4. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου χωρίου Ἀγία Βαρβάρα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀγίας Βαρβάρας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Κονίτισης, τοῦ Δήμου Κονίτισης, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 1.10.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

5. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου χωρίου Ἁγίου Κοσμά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀγίου Κοσμά, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Ἐνω Πωγωνίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1903, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 23.1.1903 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

6. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου χωρίου Ἀγία Μαρίνα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀγίας Μαρίνης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1924, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 3.7.1924 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

7. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίου Ἀγία Παρασκευή, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀγίας Παρασκευῆς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Κονίτισης, τοῦ Δήμου Κονίτισης, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 9.9.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

8. Ἑνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίου Ἀετομηλίτσα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀετομηλίτισης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότιος Ἀετομηλίτισης, τοῦ Δήμου Κονίτισης, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότιος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, ἰδρυθεῖσα πρό τοῦ ἔτους 1901, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπό 15.7.1901 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περί ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1901, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 16.1.1901 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

50. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου χωρίου Κρυονέριον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Κρυονερίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1903, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 18.1.1903 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

51. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίου Κτίσματα, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Κτισμάτων, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1919, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 29.11.1919 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

52. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου χωρίου Λάβδανη, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Λάβδανης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Λάβδανης, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 18.4.1920 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

53. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίου Λαγκάδα, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Λαγκάδας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Μαστοροχωρίων, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1903, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 31.10.1903 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

54. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου χωρίου Λίμνη, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Λίμνης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 19.8.1920 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

55. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Ταξιαρχῶν χωρίου Λυκόρραχη, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Λυκορράχης, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1900, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 30.5.1900 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

56. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου χωρίου Μάζιον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μαζίου, τῆς

Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 20.10.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

57. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλίου χωρίου Μαυροβούνιον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μαυροβούνιου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Καληπακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 5.11.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

58. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου χωρίου Μαυρονόρος, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μαυρονόρους, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Ἄνω Καλημαῖ, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1904, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 3.9.1904 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

59. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς χωρίου Μαυροπούλιον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μαυροπούλιου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 10.12.1920 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

60. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου χωρίου Μελισσόπετρα, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μελισσόπετρας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1900, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 19.10.1900 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

61. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου χωρίου Μερόπη, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μερόπης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Ἄνω Πωγωνίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 15.10.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

62. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου χωρίου Μόλιστα, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Μολίστας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 18.11.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱε-

νων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1913, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 13.12.1913 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

90. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου χωρίου Φαράγγιον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Φαραγγίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 17.11.1920 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

91. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου χωρίου Φούρκα, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Φούρκας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Φούρκας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1899, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 15.9.1899 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

92. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου χωρίου Χαραυγή, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Χαραυγῆς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1920, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 26.2.1920 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

93. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου χωρίου Χιονιάδες, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Χιονιάδων, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Μαστοροχωρίων, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1901, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 21.7.1901 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

94. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου χωρίου Χρυσόδουλην, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Χρυσόδουλης, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1927, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 2.1.1927 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

95. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος χωρίου Χρυσόραχης, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Χρυσόραχης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Καληπακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1901, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 22.3.1901 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

96. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου χωρίου Ψηλόκαστρον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Ψηλόκα-

στρου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1923, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 19.4.1923 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

97. Ἐνορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου χωρίου Ὠραιόκαστρον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Ὠραιόκαστρον, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Ἄνω Πωγωνίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, ἰδρυθεῖσα πρὸ τοῦ ἔτους 1902, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀπὸ 1.9.1902 αἰτήσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ περὶ ἐκδόσεως ἀδείας Γάμου ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Β΄ Ἱεραὶ Μοναί

1. Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου «Μακρὰλέξη» χωρίου Κάτω Λάβδανν, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Κάτω Λαβδάνν, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Λάβδανν, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τὸ 1585, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ βιβλίον «Τὰ Μοναστήρια τῆς Ἡπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

2. Ἱερά Μονή Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου «Σωσίνου» χωρίου Ἄνω Παρακάλαμος, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Ἄνω Παρακαλάμου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Ἄνω Καλαμᾶ, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τὸ 1598, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ βιβλίον «Ἡ Ἱερά Μονή Σωσίνου Παρακαλάμου» τοῦ συγγραφέως Πρωτοπρεσβυτέρου Διονυσίου Τάτση, τῶν ἐκδόσεων «Ἄθ. Σταμούλη».

3. Ἱερά Μονή Ἁγίου Ἀθανασίου χωρίου Δελβινακίον, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Δελβινακίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τὸ 1790, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ βιβλίον «Τὰ Μοναστήρια τῆς Ἡπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

4. Ἱερά Μονή Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου χωρίου Κάτω Μερόπης, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Κάτω Μερόπης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Ἄνω Πωγωνίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἡπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τὸ 1614, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸ βιβλίον «Κάτω Μερόπη Πωγωνίου Ἐκκλησίαι καὶ Μοναστήρια» τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τῆς 8ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

5. Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου «Ἄβελ» χωρίου Βῆσσανν, μέ ἔδραν τὴν τοπικὴν Κοινότητα Βησσάνν, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου

Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1760, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

6. Ἱερά Μονή Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου «Βομπηλοῦ» χωρίου Σταυροδρομίου, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Σταυροδρομίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1677, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

7. Ἱερά Μονή Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου «Μέγγουλης» χωρίου Περιστερίου, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Περιστερίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1588, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

8. Ἱερά Μονή Ἀγίου Συμεών τοῦ Στυλῆτου καί Ἀγίου Ἀθανασίου χωρίου Χρυσορραχῆ, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Χρυσορραχῆς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Καηπακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1663, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Ἡ Ἱερά Μονή Σωσίου Παρακαλήμου» τοῦ συγγραφέως Πρωτοπρεσβυτέρου Διονυσίου Τάτση, τῶν ἐκδόσεων «Ἀθ. Σταμούλη».

9. Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀλεξάνδρου Ζαραβίνας χωρίου Λίμνη, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Λίμνης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Δελβινακίου, τοῦ Δήμου Πωγωνίου, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1201, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

10. Ἱερά Μονή Παναγίας τῆς Μολυβδοσκεπάστου χωρίου Μολυβδοσκεπάστου, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Μολυβδοσκεπάστου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 671, ἐπανιδρυθείσης διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 312 Προεδρικοῦ Διατάγματος δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 134/13.8.1993 Φ.Ε.Κ., ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακή Μονή Παναγίας Μολυβδοσκεπάστου Κονίτσας», ἐκδόσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μολυβδοσκεπάστου.

11. Ἱερά Μονή Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Μολίστης χωρίου Μολίστη, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Μολίστης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1672, ὡς ἐμφαί-

νεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

12. Ἱερά Μονή Ταξιαρχῶν «Γκούρας» χωρίου Ἀηδοχωρίου, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Ἀηδοχωρίου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1600, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Ἡ Ἱερά Μονή τῶν Ταξιαρχῶν Γκούρας καί τά εἰς Βλαχίαν Μετόχια αὐτῆς Βάλλιας καί Σταυρουπόλεως» τοῦ συγγραφέως Βασιλείου Λ. Δήμου, τῶν ἐκδόσεων «Ἰωσήφ Φ. Γκούρα».

13. Ἱερά Μονή Στομίου, μέ ἔδραν τήν Δημοτικήν Κοινότητα Κονίτσας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1774, ἐπανιδρυθείσης διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 310 Προεδρικοῦ Διατάγματος δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 134/ 13.8.1993 Φ.Ε.Κ. ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Ἡ Ἱερά Μονή Στομίου Κονίτσας - Τό περιβολάκι τῆς Παναγίας μας» τοῦ συγγραφέως Πρωτοπρεσβυτέρου Διονυσίου Τάτση, τῶν ἐκδόσεων «Χρ. Ἀναγνώστου - Κίμ. Χήτα Ο.Ε.».

14. Ἱερά Μονή Ἀγίου Νικολάου «Ραμπουσιάνων» χωρίου Καλοβρύση, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Μελισσόπετρας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως ἐντός τοῦ 17ου αἰῶνος, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τήν μελέτην στερεώσεως - ἀποκαταστάσεως ὑπό τῆς Ἡ' Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Νομοῦ Ἰωαννίνων μέ ἡμερομηνίαν 12.6.2008.

15. Ἱερά Μονή Μεταμορφώσεως «Καλυβίων» Λιτονάβιστας χωρίου Κλειδωνιά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Κλειδωνιάς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1521, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

16. Ἱερά Μονή Ἀγίου Νικολάου «Κοιμητηρίου» χωρίου Κλειδωνιά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Κλειδωνιάς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1620, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό ὑπ' ἀριθ. πρωτοκ. 170/29.6.1957 ἔγγραφόν τῆς Γ' Περιφερείας Πελοποννήσου - Ἠπείρου τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

17. Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ζέρμας χωρίου Πλαγιά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Πλαγιάς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Μαστοροχωρίων, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφερείας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1656, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

18. Ἱερά Μονή Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου «Λουτρῶν» χωρίου Καβάσιθα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Καβάσιθων, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1816, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως κ. Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

19. Ἱερά Μονή Προφητῶν ἡ Παναγίας Προστασίας χωρίου Δίστρατον, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Διστράτου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Διστράτου, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1595, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τήν δημοσίευσιν τοῦ ἀρχαιολόγου κ. Δημητρίου Καλλπάκη εἰς τήν ἐφημερίδα «Πρωινός Λόγος τῆς Δευτέρας», φύλλον 680/7.11.2016.

20. Ἱερά Μονή Γενεσίου τῆς Θεοτόκου «Κηλαδόρμης» χωρίου Φούρκα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Φούρκας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Φούρκας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1747, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως κ. Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

21. Ἱερά Μονή Ἁγίας Τριάδος Στράτσιανης χωρίου Πύργος, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Πύργου, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1640, ὡς ἐμφαίνεται εἰς ἔγγραφο τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσας Δημητρίου (Εὐθυμίου) μέ ἡμερομηνίαν 28.8.1954.

22. Ἱερά Μονή Νικάνορος χωρίου Νικάνωρ, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Νικάνορος, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1816, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

23. Ἱερά Μονή Παναγίας τῶν Ξενιτεμένων χωρίου Πυρσόγιαννη, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Πυρσόγιαννης, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Μαστοροχωρίων, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1864, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τήν δημοσίευσιν τοῦ κ. Βασιλείου Τσοῦβαλη εἰς τήν ἐφημερίδα «Ἠπειρωτικά Νέα τῆς Κυριακῆς», φύλλον τῆς 18.12.2016.

24. Ἱερά Γυναικεία Κοινοβιακή Μονή «Ἐψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ» χωρίου Καλλιθέα, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Καλλιθέας, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 2002, ἰδρυθεῖσα διά τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 269 Προεδρικοῦ Διατάγματος, δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 234/8.10.2002 Φ.Ε.Κ.

25. Ἱερά Μονή Ἁγίων Ἀποστόλων Λιατόβιανης χωρίου Κλειδωνιά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Κλειδωνιάς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1662, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

26. Ἱερά Μονή Ἁγίων Ἀναργύρων Κλειδωνιάβιτας χωρίου Κλειδωνιά, μέ ἔδραν τήν τοπικήν Κοινότητα Κλειδωνιάς, τῆς Δημοτικῆς Ἐνότητος Κονίτσας, τοῦ Δήμου Κονίτσας, τῆς Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἰωαννίνων, τῆς Περιφέρειας Ἠπείρου, μέ ἔτος κτίσεως τό 1658, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τό βιβλίον «Τά Μοναστήρια τῆς Ἠπείρου» τοῦ συγγραφέως Δημητρίου Καμαρούλια, τῶν ἐκδόσεων «Μπάστας - Πλήσσας».

Ἡ παρούσα Διαπιστωτική Πράξις νά δημοσιευθῇ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Ἰουνίου 2017

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Άριθμ. 2304/1197/9.6.2017 Κανονισμός συστάσεως και λειτουργίας του
 Έκκλησιαστικού Ίδρύματος υπό την έπωνυμίαν:
 «Ταμείον Άλληλοβοηθείας Κληρικών Πειραιώς -
 Ό “Άγιος Σπυρίδων”»

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ άρθρου 29 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὅπως ἔχουν τροποποιηθεῖ μέ τό άρθρο 68 τοῦ νόμου 4235/2014.

2. Τό άρθρο 68 παρ. 5α τοῦ Νόμου 4235/2014.

3. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας, πρός τό χριστεπώνυμον πλήρωμα, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπό τās Εὐαγγελικές ἐπιταγάς, τούς Ἱερούς Κανόνas καί τούς Νόμους τοῦ Κράτους.

4. Τήν ὑπ' ἀριθ. 543/9.5.2017 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ. Σεραφεῖμ,

5. Τήν ἀπό 26.5.2017 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Ἄποφασίζει

τροποποιεῖ καί κωδικοποιεῖ τόν Κανονισμόν συστάσεως καί λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἰδρύματος ὑπό τήν έπωνυμίαν «Ταμείον Ἄλληλοβοηθείας Κληρικών Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιώς Ὁ Ἄγιος Σπυρίδων» (Φ.Ε.Κ. Β' 1027/24.4.2014), ὡς ἐξῆς:

Κανονισμός συστάσεως καί λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν έπωνυμίαν:
 «Ταμείον Ἄλληλοβοηθείας Κληρικών Πειραιώς - Ὁ “Ἄγιος Σπυρίδων”»

Ἄρθρον 1

Ἰδρυση καί σκοπός

Συνιστᾶται ἐκκλησιαστικό ἴδρυμα μέ τήν έπωνυμίαν «Ταμείον Ἄλληλοβοηθείας Κληρικών τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιώς Ὁ Ἄγιος Σπυρίδων» (συντετμημένα: ΤΑΚ/ΙΜΠ), τό ὁποῖο ἐδρεύει στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιώς καί θά λειτουργεῖ ὡς ἀποκεντρωμένη ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιώς, μή κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα καί μέ αὐτοτελεῖ διαχείριση.

Σκοπός τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ ἐνίσχυση καί ἐξυπηρέτηση

ἐκτάκτων οικονομικῶν ἀναγκῶν τῶν Κληρικῶν, καθώς καί τῶν λαικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τῆς Μητροπόλεως καί τῶν μελῶν τῶν οικογενειῶν τους.

Ἄρθρον 2

Πόροι τοῦ Ταμείου:

α) Μηνιαία εἰσφορά ποσοῦ δέκα (10) € ὀλων τῶν Κληρικῶν καί λαικῶν ποῦ συμμετέχουν οἰκιοθελῶς.

β) Δωρεαί Κληρικῶν καί λαικῶν.

γ) Χορηγίαί Ἱερῶν Ναῶν καί Ἱερῶν Μονῶν.

δ) Εἰδική εἰσφορά ἐπί τῶν ἱεροπραξιῶν.

ε) Ὅποιαδήποτε ἄλλη νόμιμη πράξη ἢ εἰσφορά κρίνει τό ΤΑΚ/ΙΜΠ.

Ἄρθρον 3

Διαχείριση

1. Πρόεδρος τοῦ Ταμείου εἶναι ὁ ἐπίκωριος Μητροπολίτης. Ἡ διοίκηση καί διαχείριση τῆς περιουσίας του διενεργεῖται ἀπό πενταμελεῖ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ὡς αὐτοτελεῖ ὄργανον ἔχει τήν διοικητική καί διαχειριστική ἐξουσία διενεργείας νομικῶν καί ὑλικῶν πράξεων σέ σχέση πρός τήν περιουσία τοῦ Ταμείου.

2. Ἡ διαχείριση τοῦ Ταμείου θά πραγματοποιεῖται ἀπό πενταμελεῖ Ἐπιτροπή μέ τριετῆ θητεία ἐκλεγομένων ἀπό τήν Γενική Συνέλευση ὑπό τήν Προεδρία τοῦ ἐπίκωριου Μητροπολίτου. Ἡ Γενική Συνέλευση ἐκλέγει τέσσερα μέλη αὐτῆς, τά ὁποία διορίζει ὁ Μητροπολίτης. Οἱ ἀποφάσεις τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς λαμβάνονται κατά πλειονοψηφία.

Ἄρθρον 4

Ἀρχαιρεσίες

1. Οἱ ἀρχαιρεσίες τοῦ ΤΑΚ/ΙΜΠ διεξάγονται ἀνά τριετία ἐντός τοῦ δευτέρου 15ῆμερου τοῦ Ἰανουαρίου ἢ ἐκτάκτως ὡσάκις προκύπτει σοβαρός λόγος. Δικαίωμα συμμετοχῆς στίς ἀρχαιρεσίες θά ἔχουν τά μέλη τά ὁποία ἔως 31/12 τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔχουν ἐξοφλήσει τίς ὑποχρεώσεις τους πρός τό Ταμεῖο. Σέ περίπτωση κωλύματος συμμετοχῆς μέλους στίς ἀρχαιρεσίες τοῦ Ταμείου, προσφέρεται ἡ δυνατότητα νά συμμετάσχει μέσω ἐξουσιοδοτήσεως ἐτέρου μέλους, ὡστε νά ψηφίσει ἀντ' αὐτοῦ.

Ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπή ἀπαρτίζεται ἀπὸ τέσσερα μέλη πού δέν ἐπιθυμοῦν νά ἐκλεγοῦν στό νέο Δ.Σ.

2. Ὁ ψηφοφόρος δύναται νά γράψει 1 - 4 ὀνόματα στό ψηφοδέλτιο ἀπὸ αὐτοὺς πού ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλεγέσθαι βάσει τῆς ἐξόφλησης τῶν συνδρομῶν του ἕως καὶ 31/12 παρελθόντος ἔτους.

3. Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῆς ψηφοφορίας ἡ ἐφορευτική Ἐπιτροπή καταμετρεῖ τὰ ψηφοδέλτια μὲ τὰ ὀνόματα προτίμησης ἐκάστου. Οἱ τέσσερις πρῶτοι πηλιοψηφίσαντες ἀποτελοῦν τὸ νέο Δ.Σ., οἱ τρεῖς ἐπόμενοι τὰ ἀναπληρωματικά μέλη τοῦ Δ.Σ.

4. Ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης ὡς Πρόεδρος τοῦ ἐκάστοτε Δ.Σ. ἐντὸς 10 ἡμερῶν συγκαλεῖ τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. καὶ γίνεται κατανομή ἀξιωμάτων. Ἐκλέγεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἢ διὰ βοῆς, ὁ γραμματεὺς καὶ ὁ ταμίας τοῦ Δ.Σ. καὶ οἱ ἄλλοι δύο εἶναι μέλη.

5. Στὴν περίπτωση πού μέλος τοῦ Δ.Σ. παραιτηθεῖ, συνταξιοδοτηθεῖ ἢ ἀποβιώσει, ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀναπληρωματικό μέλος.

6. Τὴν ἐκπροσώπηση τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας ἐνώπιον ὁποιασδήποτε Ἀρχῆς ἔχει ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως.

7. Ἡ Ἐπιτροπή διαχειρίσεως θά διατηρεῖ τὰ ἐξῆς βιβλία:

- α) Βιβλίο Μητρώου συνδρομητῶν
- β) Βιβλίο Ταμείου
- γ) Βιβλίο Πρωτοκόλλου
- δ) Διπλότυπα Εἰσπράξεων
- ε) Διπλότυπα Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν καὶ
- δ) Βιβλίο Πρακτικῶν

8. Τὸ ΤΑΚ/ΙΜΠ ἔχει δική του σφραγίδα κυκλική. Στὴν περιφέρεια ἀναγράφεται ἡ ἐπωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ "Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ" ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 2014» καὶ στὴν μέση ὑπάρχει εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος.

9. Σέ περιπτώσεις κωλύματος παρουσίας τοῦ προέδρου τοῦ Δ.Σ. σέ συνεδρία ἐκπροσωπεῖται νομίμως ἀπὸ ὅποιον ἐκεῖνος ὀρίσει.

ἄρθρον 5

Πόροι καὶ διάθεσις

1. Δικαίωμα ἐνίσχυσης θά ἔχουν οἱ κληρικοί καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι πού συνεισφέρουν μηνιαίως τὸ ὡς ἄνω ποσό. Προτεραιότητα θά δίδεται στὰ θέματα ὑγείας καὶ στὰ μέλη πού δέν ἐνισχύθηκαν στό παρελθόν ἀπὸ τὸ Ταμεῖο. Ὁ κάθε ἐνδιαφερόμενος θά κάνει αἴτηση στὴν Ἐπιτροπή καὶ ἡ αἴτηση θά πρωτοκολληθῆται.

2. Θά ὑπάρχει ἡ δυνατότητα χορήγησης δωρεάν οικονομικῆς ἐνίσχυσεως σέ τακτικές καὶ ἔκτακτες περιπτώσεις, κατὰ τὴν κρίση τῆς Ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ σέ περιπτώσεις πού μπορεῖ νά κρίνει ἡ ἴδια ἐπιτροπή αὐτοβούλως. Εἰδικότερα ὁμως στὶς παρακάτω περιπτώσεις ὀρίζεται νά χορηγοῦνται δωρεάν χρηματικά ποσά:

α. Τακτικές περιπτώσεις στὶς ὁποῖες δίνονται ἐφ'ἄπαξ χρηματικά ποσὰ καὶ οἱ ὁποῖες εἶναι: Περίπτωση γέννησης τέκνου κληρικοῦ καὶ ἰδιαίτερως 3ου, 4ου κ.ο.κ. Περίπτωση πολυτέκνων ἱερατικῶν οικογενειῶν πού σπουδάζουν τέκνα σέ Α.Ε.Ι. ἢ Τ.Ε.Ι. Περίπτωση χρεῖας κληρικοῦ ἢ πρεσβυτέρας. Περίπτωση γάμου τέκνου κληρικοῦ.

β. Ἐκτακτες περιπτώσεις στὶς ὁποῖες ὁποιοδήποτε μέλος, σέ ἔκτακτη οικογενειακὴ ἢ προσωπικὴ περίπτωση ἢ περίπτωση ὑγείας καὶ νοσηλείας θελήσει νά βοηθηθεῖ.

γ. Δανειοδότηση. Σέ περίπτωση ταμειακοῦ διαθέσιμου, δίνεται ἡ δυνατότητα στὰ μέλη νά δανειοδοτηθοῦν ἀπὸ τὸ Ταμεῖο ἕως 3.000 €. Ἐάν κάποιο μέλος ἐπιθυμεῖ νά δανειοδοτηθεῖ ποσὸ ἀνώτερο τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, θά συγκαλεῖται ἡ Ἱερατικὴ Σύναξη τῶν κληρικῶν τοῦ Ταμείου, ἡ ὁποία θά ἀποφασίζει. Ὁ δανειοδοτούμενος μὲ τὴν δὴλωση πού θά ὑποβάλῃ γιὰ νά λάβει τὸ δάνειο, μεταξὺ τῶν ὑπολοίπων θά δηλώνει ὅτι ἀναλαμβάνει μὲσω πάγιας ἐντολῆς ἀπὸ τὸν μισθὸ του νά ἀποπληρώνει τὸ συμφωνηθέν ποσὸ, ἕως ἀποπληρώσεως τοῦ ἀτόκου δανείου πού θά λάβει. Ἐπίσης, ὁ δανειοδοτούμενος τὴν περίοδο πού θά ἀποπληρώνει τὸ δάνειο πρέπει νά συνεχίσει νά καταβάλλει κανονικὰ τὴν μηνιαία συνδρομὴ τῶν δέκα (10) εὐρῶ κάθε μῆνα.

δ. Σέ περίπτωση συνταξιοδοτήσεως ἢ θανάτου κληρικοῦ, μετὰ τὴν ἐκκαθάριση πού θά γίνεται ἀπὸ τὶς εἰσφορές καὶ τὰ ἔκτακτα βοηθήματα πού μπορεῖ νά ἔχει λάβει τὸ μέλος κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συμμετοχῆς του στό Ταμεῖο, τὸ ἀναλογοῦν ποσὸ θά ἐπιστρέφεται στὴν οικογένειά του ἢ στὸν ἴδιο.

ε. Ὡς κατώτατο ταμειακὸ διαθέσιμο γιὰ τὴν ἰσχύ τῶν παρόντων παροχῶν τίθεται τὸ ποσὸ τῶν 10.000 € στό ταμεῖο τοῦ Δ.Σ.

ἄρθρον 6

Ἐγγραφές καὶ Διαγραφές μελῶν

α. Ἐάν κάποιος κληρικός, πού δέν θέλησε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νά συμμετάσχει στό Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας, ἀποφασίσει νά συμμετάσχει ἀργότερα μὲ σκοπὸ νά λάβει ἐνίσχυση, τότε μπορεῖ νά ἐγγραφεῖ ἐλεύθερα, ἀλλὰ δέν ἔχει τὸ δικαίωμα γιὰ τὰ ἐπόμενα τρία χρόνια νά λάβει βοήθεια ἀπὸ τὸ Ταμεῖο. Σέ περίπτωση πού ἐπιθυμεῖ τὴν ἄμεση βοήθειά του μὲ τὴν ἐγγραφή του, ἐξετάζεται ἡ αἴτησή του ἀπὸ τὸ Δ.Σ. καὶ ἐκεῖνο ἀποφασίζει τὸ ποσὸ πού μπορεῖ νά δώσει τὸ νέο μέλος ὡς ποσὸ ἐγγραφῆς γιὰ νά ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἄμεσης βοήθειας τοῦ Ταμείου. Ἐπίσης, τὸ νέο μέλος δεσμεύεται ὅτι θά παραμείνει συνδρομητῆς τοῦ Ταμείου γιὰ πέντε ἔτη τουλάχιστον.

β. Ἡ δυνατότητα διαγραφῆς μέλους ὑπάρχει ἀπὸ τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία θά δώσει στό Δ.Σ. ὑπεύθυνη δὴλωση στὴν ὁποία θά ἀναγράφει ὅτι ἐπιθυμεῖ νά διαγραφεῖ ἀπὸ μέλος τοῦ ΤΑΚ/ΙΜΠ καὶ δέν θά προβεῖ σέ καμία διεκδίκηση τῶν εἰσφορῶν πού ἔχει δώσει ἕως τὴν ἡμέρα διαγραφῆς του. Αὐτοδικαίως διαγράφεται ὅταν λάβει ἀπολυτήριο γράμμα ἀπὸ τὴν Ι.Μ.Π. πρὸς ἄλληλη Μητρόπολη.

γ. Μέλος πού έχει ενημερωθεί και δέν καταβάλει τίς συνδρομές ΕΝΟΣ τουλάχιστον έτους, τό Δ.Σ. έχει τό δικαίωμα νά τό διαγράψει.

~ Άρθρον 7
Άπολογοισμός

Κατ' έτος και κατά τήν Σύναξη τών κληρικών του Ία-νουαρίου θά δημοσιεύεται ό κατάλογος τών γενομένων οικονομικών παροχών και ένισχύσεων.

~ Άρθρον 8
Άναθεώρηση

Τά άρθρα του παρόντος Κανονισμού δύνανται νά τροποποιηθοῦν μέ εισήγηση τής Συνάξεως τών κληρικών τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς πρός τόν Μητροπολίτη, έγκριση τής Δ.Ι.Σ. και δημοσίευση στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

~ Άρθρον 9
Διάλυση

Σέ περίπτωση διαλύσεως του Ταμείου του ή περιουσία

του περιέρχεται αυτοδικαίως στό νομικό πρόσωπο τής Ι. Μητροπόλεως Πειραιῶς.

~ Άρθρον 10

Έκ τών διατάξεων του παρόντος Κανονισμού δέν προκαλεῖται δαπάνη σέ βάρος του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς.

~ Άρθρον 11

Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού αρχεται από τήν δημοσίευσή του στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και του περιοδικού «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τής Εκκλησίας τής Ελλάδος.

Η απόφαση αυτή νά δημοσιευθεῖ στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Έν Αθήναις τῇ 8ῃ Ιουνίου 2017

† Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ο Αρχιγραμματεὺς
Ο Μεθώνης Κλήμης

Αριθμ. 6187-2016/336/14.2.2017 Κανονισμός συστάσεως και λειτουργίας
 Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν
 «Κέντρον Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καὶ Ζωῆς»
 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 29 παραγρ. 2 καὶ 59 παραγρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146), καὶ τὸ ἄρθρο 68 παρ. 1, 5α' τοῦ ν. 4235/2014,

2. τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὰς Εὐαγγελικὰς ἐπιταγὰς, τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους,

3. τὰς ὑφισταμένας κοινωνικὰς, ποιμαντικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης.

4. τὴν 349/2.5.2017 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ἰωάννου,

5. τὴν ἀπὸ 496/31.5.2017 Γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ

6. τὴν ἀπὸ 8.6.2017 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

Ἀποφασίζει

συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης ἐκκλησιαστικὸν ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κέντρον Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καὶ Ζωῆς», τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῇ ὡς Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρος, ἐποπτευόμενον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης καὶ θὰ ἐδρεύῃ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λαγκαδᾶ, ἡ ὀργάνωσις, διοικήσις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ ὁποῖου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός συστάσεως καὶ λειτουργίας
 Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν
 «Κέντρον Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καὶ Ζωῆς»
 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
 Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Τίτλος - Ἔδρα

1) Συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ἐπικουροῦν τὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κέντρο Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καὶ Ζωῆς» καὶ ἔδρα τὴν ἐδαφικὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς

Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης. Τὸ ἴδρυμα λειτουργεῖ ὡς αὐτοτελὲς Νομικὸ Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ (Ν.Π.Ι.Δ.) μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, ὑπαγόμενον στὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης καὶ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κειμένων νόμων.

2) Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Κατηχήσεως τελεῖται στὸν Ἱερό Ναὸ Θεοφανείων καὶ Τιμίου Προδρόμου στὴν περιοχὴ Λουτρῶν Λαγκαδᾶ.

Ἄρθρον 2
 Σκοπός

Σκοπὸς τοῦ κέντρου εἶναι νὰ συμβάλῃ εἰς τὸ ἀρτιότερον πνευματικὸν, πολιτιστικὸν, ποιμαντικὸν, κατηχητικὸν, κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μέ:

1) Τὴ μελέτη καὶ σπουδὴ τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοξης τῆς Ἐκκλησίας μας,

2) Τὸν ἐπανεαγγελισμό κλήρου καὶ λαοῦ μὲ ἰδιαίτερα μέρημα διὰ τοὺς νέους καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν σχολείων ὄλων τῶν βαθμίδων,

3) Τὴ διοργάνωση καταλλήλων ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν προβολὴ τῶν στοιχείων τῆς Ὁρθόδοξου Λειτουργικῆς Παραδόσεως,

4) Τὴ συμπαράστασις στὶς βαθύτερες ἀνάγκες τῆς πνευματικῆς ἀναζήτησης καὶ καθλιέργειας τῶν νέων,

5) Τὴ σωστὴ ἀξιοποίηση τοῦ ἐλεύθερου χρόνου τῶν νέων τῶν ἐνοριῶν σὲ ἓνα οἰκεῖο, φιλικὸ καὶ πολιτισμένον περιβάλλον πού θὰ σέβεται τὴν προσωπικότητά τους.

Ἄρθρον 3

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν:

1) Ἡ λειτουργία Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καὶ Ζωῆς γιὰ τὴν πνευματικὴν κατάρτιση, οἰκοδομὴ καὶ τὴ δημιουργικὴ ἀπασχόληση καὶ ψυχαγωγία τῶν νέων.

2) Ἡ ἀξιοποίηση τοῦ ἀνθρώπινου δυναμικοῦ τῶν ἐνοριῶν πού ἐμφορεῖται ἀπὸ ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση καὶ ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα καὶ ἡ συνδρομὴ ἱκανῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

3) Ἡ διοργάνωση ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων διαφωτιστικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ περιεχομένου, σεμιναρίων καὶ συνεδρίων.

4) Η δημιουργία παραδοσιακών τμημάτων για τη διάσωση, διατήρηση και διάδοση της πολιτιστικής μας παράδοσης.

5) Η πραγματοποίηση μελετών.

6) Ένεργώντας τις επιβαλλόμενες συνεργασίες με άλλα πνευματικά κέντρα για την προώθηση του έργου των μελών, αλλά και για την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών για την αναβάθμιση της πνευματικής ποιότητας των μελών.

7) Η στήριξη και συμπαράσταση μαθητών, φοιτητών, και νέων μέσω σεμιναρίων και ομιλιών.

8) Η παρουσίαση θέσεων και πληροφοριών μέσω της δημιουργίας ενημερωτικών φυλλαδίων, δελητίων τύπου, δικτυακών τόπων και άλλων ενεργειών δημοσιότητας, καθώς και η παροχή υπηρεσιών εις τό διαδίκτυον.

9) Η πρότυπος τέλεσις Ίερων Ακολουθιών.

10) Η συνεργασία με τās Θεολογικές Σχολάς τής Ελλάδος και άλλων χωρών του έξωτερικού, με τās Άνωτάτας Έκκλησιαστικές Σχολάς τής Ελλάδος, καθώς επίσης και με τās Θεολογικές Ακαδημίας όμοδόξων χωρών του έξωτερικού.

* Όποιοσδήποτε άμεσος ή έμμεσος σκοπός του κέντρου με κίνητρο τή συνεργασία με άλλους συλλόγους που άπτονται πολιτικών ή συντεχνιακών σκοπών άπαγορεύεται.

Άρθρον 4 Διοίκησης

Τό Ίδρυμα Νεότητας διοικείται από πενταμελές (5μελές) Διοικητικό Συμβούλιο (έφ' έξης Δ.Σ.). Τήν άνώτατη διοικητική έποπτεία άσκει ό οικείος Μητροπολίτης, και άπαρτίζεται ως έξης:

α) Από τόν εκάστοτε Μητροπολίτη Λαγκαδά ως Πρόεδρο, με άναπληρωτή του τόν Πρωτοσύγκελλο ή τόν Γενικό Άρχιερατικό Έπίτροπο ή άλλον προσοντούχο Κληρικό τής περιφέρειας τής Ίερās Μητροπόλεως, ως Άντιπρόεδρο, και τέσσερα (4) μέλη κληρικούς ή λαϊκούς (άμφοτέρων τών φύλων), που διακρίνονται για τό ενδιαφέρον τους προς τή Νεότητα.

β) Τά μέλη του Δ.Σ. διορίζονται από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη. Η θτεία τους είναι τριετής και μπορούν να επαναδιορισθούν.

γ) Κάθε μέλος, τό όποιο άποχωρεί για όποιαδήποτε αίτια, άντικαθίσταται από άλλο μέλος με άπόφαση του Μητροπολίτου και για τό χρονικό διάστημα ως τή λήξη τής θτείας τών υπολοίπων μελών του Δ.Σ. Με άπόφαση του Προέδρου είναι δυνατόν να παυθεί μέλος του Δ.Σ. και πρό τής λήξεως τής θτείας του, με ειδικώς αιτιολογημένη άπόφασή του.

δ) Στο Κέντρον Λειτουργικής Κατηχήσεως και Ζωής συνιστάται θέση Διευθυντού, ό όποιος διορίζεται έπειτα από εισήγηση του Μητροπολίτου και έγκριση του Δ.Σ. του Ίδρύματος. Ο Διευθυντής συμμετέχει σε συνεδριάσεις, ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκτός και εάν

έχει όρισθεί ως τακτικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

ε) Τό Δ.Σ. του Ίδρύματος συγκροτείται σε σώμα κατά τήν πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει τόν γραμματέα και τόν ταμία.

Άρθρον 5

α) Τό Διοικητικό Συμβούλιο του Ίδρύματος συνέρχεται τακτικά κάθε δίμηνο και έκτάκτως μετά από πρόταση τριών (3) τουλάχιστον μελών αυτού,

β) Για τήν ύπαρξη άπαρτίας πρέπει να παρευρίσκονται ό Πρόεδρος ή κατόπιν γραπτής έντολής του ό Άντιπρόεδρος, και δύο (2) τουλάχιστον από τά μέλη του Δ.Σ.,

γ) Τό Δ.Σ. άποφασίζει με σχετική πλειοψηφία τών παρόντων μελών. Σε περίπτωση ίσοψηφίας υπερισχύει ή ψήφος του Προέδρου

Άρθρον 6 Άρμοδιότητες

Τό Δ.Σ. του Ίδρύματος έχει τīs ακόλουθες άρμοδιότητες:

α) Άποφασίζει για κάθε θέμα που άφορά στην όργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ίδρύματος, τή διαχείριση και αξιοποίηση τών πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, που έχουν διατεθεί σε χρήση του Ίδρύματος καθώς και για κάθε ζήτημα που σχετίζεται με τήν έκπληρωση τών σκοπών αυτού.

β) Συνεργάζεται για όλα τά σχετικά ζητήματα με τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Ίερās Μητροπόλεως, με τά Έκκλησιαστικά Συμβούλια τών Ίερών Ναών, τά Ήγουμενοσυμβούλια τών Ίερών Μονών και τά Διοικητικά Συμβούλια τών φιλανθρωπικών, κοινωφελών και λοιπών εκκλησιαστικών Ίδρυμάτων τής περιφέρειας τής οικείας Ίερās Μητροπόλεως, με διαφόρους πολιτιστικούς, επιστημονικούς και φιλανθρωπικούς συλλόγους, καθώς επίσης και με τή Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, τούς τοπικούς φορείς και εν γενει τīs άρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για τήν προαγωγή και επίτευξη τών σκοπών του Ίδρύματος.

γ) Μεριμνά για τήν έξεύρεση οικονομικών πόρων και για τήν εύρυθμη, όμαλή, άπρόσκοπτη και άποτελεσματική λειτουργία του Ίδρύματος.

δ) Άποφασίζει τούς όρους συνεργασίας του Ίδρύματος με τά Ένοριακά Κέντρα τής Ίερās Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνας, και τīs ένεργειες του Ίδρύματος για τή συνδρομή και στήριξη του ένοριακού κατηχητικού έργου τής Ίερās Μητροπόλεως που επικουρεί.

ε) Καταρτίζει τόν ετήσιο Προϋπολογισμό έσόδων και έξόδων του Ίδρύματος και ψηφίζει τόν ετήσιο Άπολογισμό αυτού.

στ) Άποφασίζει για τήν τυχόν σύσταση Τομέων ή τμημάτων Διακονίας ή Έπιτροπών, καθώς επίσης και τīs άρμοδιότητές τους, και παράλληλα διορίζει τούς έθελοντές υπευθύνους αυτών.

ζ) Άποφασίζει για κάθε άλλο θέμα, τό όποιο ανακύπτει κατά τήν έφαρμογή τών διατάξεων του παρόντος Κανονι-

σμού και δέν προβλέπεται ρητά σέ αυτόν, μέ τήν επιφύλαξη τῆς ἐγκρίσεως τῶν Πράξεων ἀπό τόν οικεῖο Μητροπολίτη.

ἄρθρον 7 Βιβλία

Ἡ οικονομική διαχείριση τοῦ Κέντρου εἶναι ἐνιαία καί ἀφορᾷ σέ ὅλα τά τμήματά του. Διατηρεῖ βιβλίον πρακτικῶν, βιβλίον ἐσόδων - ἐξόδων, βιβλίον πρωτοκόλλου, μπλόκ γραμματίων εἰσπράξεως καί μπλόκ ἐνταξιμάτων πληρωμῆς καί σχετικῶν φακέλου ἀρχείου. Τά βιβλία αὐτά θεωροῦνται ἀπό τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης, ἡ ὁποία ἀσκεῖ τόν οικονομικό ἔλεγχο διαχειρίσεως τοῦ Κέντρου. Ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμός καί ἀπολογισμός τοῦ ταμείου ὑποβάλλεται καί ἐγκρίνεται ἀπό τό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης.

ἄρθρον 8 Πόροι τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς

- α) Ἀπό κάθε φύσεως προαιρετικές εἰσφορές, δωρεές, κληρονομίες ἢ κληροδοτήματα,
- β) ἀπό δυσκοφορίες καί εἰσφορές τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης,
- γ) ἀπό πάσης φύσεως ἐσοδα, διοργάνωση ἐκδηλώσεων, καλλιτεχνικῶν παραστάσεων, οικονομικῆς ἐνίσχυσης διαφόρων φορέων καί συλλόγων, δωρεῶν,
- δ) ἀπό ἐράνουσ καί λαχειοφόρους ἀγορές,
- ε) ἀπό ἐνοίκια κινήτης ἢ ἀκινήτου περιουσίας,
- στ) ἀπό κάθε παροχή ἢ ἐπιχορήγηση τοῦ Κράτους, Περιφερειακῆς Αὐτοδιοίκησης ἢ τοῦ Δήμου, ἢ ἀπό Εὐρωπαϊκά καί Διεθνή προγράμματα ἢ καί ἄλλη νόμιμη ἐπιχορήγηση, εἰσφορά ἢ οικονομική ἐνίσχυση,
- ζ) διάφοροι ἄλλοι πόροι, μὴ κατονομαζόμενοι στόν παρόντα Κανονισμό, τοῦσ ὁποίους θά συστήσει καί θά ἐξεύρει τό Δ.Σ. τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς,
- η) κάθε ἔσοδο τό ὁποῖο δέν προβλέπεται ἀνωτέρω καί προέρχεται ἀπό νόμιμη πηγή.

ἄρθρον 9 Διάθεσις πόρων

Οἱ πόροι τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς διατίθενται:

- α) Γιά τίς ἀνάγκες λειτουργίας τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς (θέρμανση, φωτισμός, ὕδρευση, τηλεπικοινωνίες, καθαριότητα, ἀναλώσιμα κ.τ.λ.) καί συντήρησης τοῦ κτιρίου,
- β) Γιά τόν ἐξοπλισμό τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς,
- γ) Γιά τήν ἀγορά βιβλίων - ἐνίσχυση βιβλιοθήκης - διοργάνωση συνεδρίων, ἐορτῶν, ἐκδηλώσεων, ἐκδρομῶν καί λοιπῶν δραστηριοτήτων,

- δ) Γιά τήν ἐκτύπωση διαφόρων ἀπαραίτητων ἐντύπων γιά τή λειτουργία τοῦ Κέντρου,
- ε) Γιά τήν ἀμοιβή τοῦ προσωπικοῦ καθαριότητας ἢ ἄλλου ἔμμισθου προσωπικοῦ,
- στ) Γιά χορήγηση ὑποτροφιῶν σέ μαθητές, φοιτητές καί σπουδαστές.

ἄρθρον 10 Σφραγίς

Τό Πνευματικό Νεανικό Κέντρο φέρει σφραγίδα μέ τόν τίτλο σέ κυκλική ἐπιγραφή. Στό κέντρο θά φέρει, τό περίγραμμα τοῦ Λειτουργικοῦ Κέντρου, στόν ἐξωτερικό κύκλο τίς λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΑΓΚΑΔΑ, ΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΡΕΝΤΙΝΗΣ», στόν ἐσωτερικό «ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΖΩΗΣ».

ἄρθρον 11

Τό ἴδρυμα καταργεῖται μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπί τῆς σχετικῆς προτάσεως - ἀποφάσεως τοῦ οικείου Μητροπολίτου κατόπιν αἰτιολογημένης αἰτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Κάθε κινήτο καί ἀκινήτο του στοιχεῖο ἀκόμα καί οικονομικό, μεταβιβάζεται, χωρίς καμία ἄλλη ἐνέργεια, στήν Ἱεράν Μητρόπολιν Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης, στήν ὁποία καί ἀνήκει ἄμεσα κάθε περιουσιακό στοιχεῖο τοῦ Κέντρου Λειτουργικῆς Κατηχήσεως καί Ζωῆς.

ἄρθρον 12

1) Ὁ παρών Κανονισμός ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ Κανονισμός δημοσιεύεται ἐπίσης καί διά τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2) Ὁ Κανονισμός τροποποιεῖται μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπί τῆς σχετικῆς προτάσεως - ἀποφάσεως τοῦ οικείου Μητροπολίτου, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3) Οἱ ἀποφάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου πού ἀφοροῦν στήν τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ ἢ στή διάλυση τοῦ ιδρύματος, ἰσχύουν ἀπό τή δημοσίευσή τους στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 13

Μέ τόν παρόντα Κανονισμό οὐδεμία δαπάνη προκαλεῖται σέ βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητῆς καί Ρεντίνης. Οἰσδήποτε μελλοντική δαπάνη θά ἐγγράφεται στόν οικεῖο προϋπολογισμό.

Ἀθήναι, 8.6.2017

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦς
Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Ἀναρτήθηκε στήν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν 17.7.2017

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δημοσίευσις Δικαστικής Απόφασεως

Πρός
Τόν Ἱεροδιάκονον
Παρθένιον Τζωρτζήν ,
κατά κόσμον Παναγιώτην τοῦ Ἰωάννου,
Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.
(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Διά τοῦ παρόντος κοινοποιοῦμέν σοι κατωτέρω τήν ἐρήμην σου ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθμ. 31/2017 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 122 παρ. 2 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό Αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τοῦτο τίθεται καί ἰσχύει συμπληρωθέν ὑπό τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 1714/1942 καί κατά τά σαφῶς ὀριζόμενα ὑπό τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἵνα οὕτω λάβῃς γνῶσιν αὐτῆς καί ἀσκήσῃς κατ' αὐτῆς τά συμφώνως τοῖς ἄρθροις 126 καί 133 τοῦ προειρημένου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων Νόμου ἔνδικο μέσα τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας καί τῆς ἐφέσεως.

Προσεπίδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει παρελεύσεως ἀπράκτου τῆς ὑπό τοῦ Νόμου 5383/1932 καθοριζομένης προθεσμίας, θέλει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις καταστῆ, συνωδᾶ τῷ ἄρθρῳ 151 Αὐτοῦ, τελεσίδικος, ὀριστική καί ἀμετάκλητος.

Ὁ Γραμματεὺς
τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων
Ἄρχιμ. Σεβαστιανός Σωμαράκης

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀπόφασις 31/2017

Τό Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς Δικαστήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 160ῆς Συνοδικῆς Περιόδου, συγκείμενον ἐκ τοῦ Προέδρου Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου

Φθιώτιδος κ. Νικολάου καί ἐκ τῶν τακτικῶν Μελῶν Αὐτοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Μάνης κ. Χρυσοστόμου, β) Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, γ) Σερβίων καί Κοζάνης κ. Παύλου, ὡς καί ἐκ τοῦ ἀναπληρωματικοῦ Μέλους Αὐτοῦ, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καί Ἀλημυροῦ κ. Ἰγνατίου, ἀναπληροῦντος τόν κωλυόμενον ὅπως προσέβη καί μετάσχη κατά τήν σημερινήν δικάσιμον, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτην Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβαν.

Συνελθόν εἰς Συνεδρίαν τῆ 6ῃ Ἰουνίου 2017, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τρίτη καί ὥρα 5:30 ἀπογευματινῆ, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ κειμένῳ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καί Ἰασίου 1 καί τῆ συνήθει τῶν Συνεδριῶν Αἰθούσῃ, ἐπὶ παρουσίᾳ καί τοῦ Γραμματέως Αὐτοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σεβαστιανοῦ Σωμαράκη, ἵνα κρίνῃ καί δικάσῃ τόν Ἱεροδιάκονον Παρθένιον Τζωρτζήν, κατά κόσμον Παναγιώτην τοῦ Ἰωάννου, Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, κατηγορούμενον ἐπί: ..... καί συγκεκριμένως ὅτι Κληρικός τυγχάνων τῆς Ὁρθοδόξου κατ' Ἀνατολῆς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καί δὴ Διάκονος Αὐτῆς καί Μοναχός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου «Πέτρας» Καταφυγίου, ... ἐπὶ ἀδικήμασι σαφῶς προβλεπομένοις καί ρητῶς τιμωροῦμένοις ὑπὸ τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων ..... τῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ παραπεμφθείσης ἐνώπιον Αὐτοῦ, λόγῳ ἀρμοδιότητος, δυνάμει τῆς ὑπ ἀριθμ. 17/2016 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

Δικάζων ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου νομίμως κληθέντος δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1045/450/1-3-2017 Κλητηρίου Θεοπίσματος καί δημοσιευθέντος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό Αὐτῶν Διαδικασίας», ὡς ἀγνώστου διαμονῆς, δὲ εἰς τό περιοδικόν "ΕΚΚΛΗΣΙΑ" μηνῶν Μαρτίου τοῦ 2017 καί Ἀπριλίου τοῦ 2017, ὡς καί εἰς τήν ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν "ΕΣΤΙΑ", φύλλα 8ης καί 9ης Μαρτίου 2017, καί μὴ προσελθόντος καί μὴ παρασάντος κατά τήν σημερινήν δικάσιμον.

Διεξελθόν καί ἐπισταμένως μελετήσαν ἅπαντα τά ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἔγγραφα καί στοιχεῖα.

Λαβόν ὑπ' ὄψιν καί τήν εἰσήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Δικαστικοῦ Συνέδρου Μητροπολίτου Σερβίων καί Κοζάνης κ. Παύλου.

Σκεφθέν κατά τοὺς Θείους καί Ἱερούς Κανόνας καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Ἐπειδή .....

Ἐπειδή .....

Ἐπειδή .....

Ἐπειδή .....

Ἐπειδή .....

Ἐπειδή ἐκ τῆς ἐπισταμένης μελέτης καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ συνόλου τῶν στοιχείων τῆς δικογραφίας, τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων τῆς περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίας περιλαμβανούσης καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς προδικασίας, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων ἐγγράφων ἀπεδείχθησαν ὡς πραγματικά περιστατικά κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καὶ κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν, συνῶδά τῷ ἄρθρῳ 57 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ὅτι ὁ κατηγορούμενος Κληρικός τυγχάνων τῆς Ὁρθοδόξου κατ' Ἀνατολῆς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δὴ καὶ Διάκονος Αὐτῆς καὶ Μοναχὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου «Πέτρας» Καταφυγίου, ...

Ἐπειδὴ τὰ ἀνωτέρω ἀδικήματα τοῦ κατηγορητηρίου σαφῶς προβλέπονται καὶ ρητῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων διὰ τῆς ποινῆς τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ δὴ καὶ ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων:

.....

Διὰ Ταῦτα

1) Κηρύσσει ὁμοφώνως ἔνοχον τὸν κατηγορούμενον τῶν κατηγοριῶν ἐπί: ..... καὶ συγκεκριμένως ὅτι Κληρικός τυγχάνων τῆς Ὁρθοδόξου κατ' Ἀνατολῆς Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δὴ καὶ Διάκονος Αὐτῆς καὶ καὶ Μοναχὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου «Πέτρας» Καταφυγίου, ... ἐπὶ ἀδικήμασι σαφῶς προβλεπομένοις καὶ ρητῶς τιμωρουμένοις ὑπὸ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων .....

2) Ἐπιβάλλει αὐτῷ παμψηφεὶ τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὕψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, ἀπογυμνοῦν αὐτὸν τέλειον παντός ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τίτλου, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ μοναχικοῦ του σχήματος καὶ διαγραφῆς ἐκ τοῦ μοναχολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου «Πέτρας» Καταφυγίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἐπαναφέρον εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, προσφωνούμενον τοῦ ῥοιποῦ διὰ τοῦ λαϊκοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καταδικάζον ἅμα εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὴν ἐκ τριάκοντα εὐρώ (30€) δικαστικὴν δαπάνην.

3) Συνῶδά ταῖς διατάξεις τῶν ἄρθρων 125, 126, 127, 128, 130, 133, 134, 136 καὶ 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ Αὐτῶν διαδικασίας», ἡ παρούσα ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς τὰ ἐνδικὰ μέσα τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας, ἥτις ἀσκεῖται ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους,

Διακόνοισι καὶ Μοναχοῦσι Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς ἐφέσεως ἥτις ἀσκεῖται ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνοισι καὶ Μοναχοῦσι Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀσκοῦνται διαδοχικῶς καὶ οὐχὶ ταυτοχρόνως. Ἡ προθεσμία ἀσκήσεως ἐκάστου τῶν προειρημένων ἐνδίκων μέσων εἶναι αὕτη τῶν εἴκοσι πέντε ἡμερῶν, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἡμέρας ἐπίδοσεως τῆς παρούσης εἰς τὸν καταδικασθέντα. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ἀσκήσεως κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν ἀνωτέρω ἐνδίκων μέσων, αὕτη καθίσταται τελεσίδικος, ἀμετάκλητος καὶ ἐκτελεστέα. Ἡ προθεσμία αὕτη ἀναστέλλεται τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς.

Εἰς περίπτωσιν παραλείψεως τῆς ὑπὸ τοῦ καταδικασθέντος ἀσκήσεως ἐφέσεως κωλύεται ἡ παραδεκτὴ ἀσκῆσις ἐνδίκου βοηθήματος κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη αὐθημερόν.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Φθιώτιδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Τὰ Μέλη

† Ὁ Μάνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀθηναίων ἹΓΝΑΤΙΟΣ

† Ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΠΑΥΛΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἄρχιμ. Σεβαστιανὸς Σωμαράκης

Ἱερά Μητρόπολις

Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου

ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Σαρακίνας,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀρδαμερίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἀρναίᾳ τῆ 4ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

**Ἱερά Μητρόπολις
Λευκάδος καί Ἰθάκης**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἀρθρῶν 4,5,7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίῳ πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Ἁγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καί Βικεντίου Λευκάδος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καί ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λευκάδι τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Λευκάδος καί Ἰθάκης ΘΕΟΦΙΛΟΣ

**Ἱερά Μητρόπολις
Λευκάδος καί Ἰθάκης**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἀρθρῶν 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Νικήτα κώμης Ἁγίου Νικήτα Λευκάδος,
Ἁγίας Παρασκευῆς Καρυᾶς Λευκάδος,
Ἁγίου Γεωργίου Ἐπισκοπῆς Καλάμου,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαμιτισίου Λευκάδος,
Τιμίου Προδρόμου Καστοῦ,
Ἁγίων Ἀποστόλων Φρυνίου Λευκάδος,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀναγωγῆς Ἰθάκης,
Ἁγίας Μαρίνης Ἐξωγῆς Ἰθάκης,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Περαχωρίου Ἰθάκης,
Ταξιάρχῶν Πλατρεϊθιά Ἰθάκης,
Ἑπαπαντῆς Κυρίου Ἀλάτρου Λευκάδος,
Ἁγίου Βησσαρίωνος Βαθέος Μεγανησίου,
Ἁγίων Ἀποστόλων Κατωμερίου Μεγανησίου,
Ἁγίου Σπυρίδωνος Βηλυχοῦ Λευκάδος,
Ἁγίας Παρασκευῆς Πλατυστόμων Λευκάδος,
Ἁγίου Νικολαίου Φτερνοῦ Λευκάδος,
Ἁγίου Ἀθανασίου κώμης Ἁγίου Ἡλίας Λευκάδος
Κοιμήσεως Θεοτόκου Κονταραίνης Λευκάδος,
Γενεσίου Θεοτόκου Σύβρου Λευκάδος,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀθανίου Λευκάδος,
Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Χορτάτων Λευκάδος,
Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Δρυμῶνος Λευκάδος,
Ἁγίου Στεφάνου Ἐξανθείας Λευκάδος,
Ἁγίου Γεωργίου Πινακοχωρίου Λευκάδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λευκάδι τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Λευκάδος καί Ἰθάκης ΘΕΟΦΙΛΟΣ

**Ἱερά Μητρόπολις
Σάμου, Ἰκαρίας καί Κορσεῶν**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἀρθρῶν 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Τιμίου Σταυροῦ Καρλοβάσιου Σάμου,
Ἁγίου Δημητρίου Πανδρόσου Σάμου,
Ὁσίας Παρασκευῆς Χώρας Σάμου,
Ἁγίου Παντελεήμονος Κουμαραδαίων Σάμου,
Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Καρλοβάσου Σάμου,
Ἁγίας Τριάδος Μαραθοκάμπου Σάμου,
Ἁγίου Νικολαίου Κουμειῶν Σάμου,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Καστανιάς Σάμου,
Προφήτου Ἡλίου Σταυρινήδων Σάμου,
Ὁσίας Ματρῶνης Μυτιληνῶν Σάμου,
Ἀποστόλου Παύλου Ἡραίου Σάμου,
Ἁγίου Νικολαίου Ὁρμου Μαραθοκάμπου Σάμου
Ἁγίου Νικολαίου Ἁγίου Κηρύκου Ἰκαρίας,
Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Κεραμῆ Ἰκαρίας,
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Γηλαρέδων Ἰκαρίας,
Ζωοδόχου Πηγῆς Χρυσομηλιάς Φούρνων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σάμῳ τῇ 7ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Σάμου καί Ἰκαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ

**Ἱερά Μητρόπολις
Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας**

Κλητήριον Ἐπίκριμα

Πρὸς
τόν Ἱερέα Πέτρον Βασιλείου,
(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλοῦμέν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας δυνάμει τῶν ἀρθρῶν (55) καί τοῦ (110) τοῦ Ν. 5383/1932, Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν

Δικαστηρίων καί τῆς ἐνώπιον αὐτῶν διαδικασίας, ὡς οὗτος ἰσχύει κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπό τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τῆ 16ῃ Ὀκτωβρίου 2017 ἡμέραν Δευτέραν καί ὥραν 12ν π.μ. ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐν Κυπαρισσίᾳ ἵνα δικασθῆς ἐπί τῶν ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι, ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καί ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 4ῃ Ἰουλίου 2017

Ὁ Μητροπολίτης
καί Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Πρωτ. Δημήτριος Καραϊσκος

Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον Ἱερᾶ Μητροπόλεως Ἱταλίας καί Μεθίτης

Προκήρυξις Ἐφημεριακῆς θέσεως

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἱερᾶ Μητροπόλις Ἱταλίας καί Μεθίτης προκηρύσσει μίαν ἐφημεριακὴν θέσιν εἰς μικρὰν ἐνορίαν τῆς Νοτίου Ἱταλίας.

Ὁ ἐφημέριος τῆς ὡς ἄνω ἐνορίας θὰ ἀπολαμβάνει δωρεάν κατοικίαν καί ἰκανόν ἐπιμίσθιον (ἐάν λαμβάνῃ ἤδη σύνταξιν ἢ ἄλλῃ ἀπόσπασιν ἀπὸ τὴν ἐν Ἑλλάδι Μητρό-

πολιν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγεται) ἢ μισθὸν (ἐάν εἶναι λαϊκός) ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν καθοριζομένων μισθῶν ὑπὸ τῆς Ἱταλικῆς ἐργασιακῆς νομοθεσίας.

Ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις, οἱ ὑποψήφιοι νὰ εἶναι ἑλλήνες πολῖται καί πτυχιούχοι Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ἀναγνωρισμένου Ἀνωτάτου ἢ Ἀνωτέρου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος.

Οἱ ὑποψήφιοι μποροῦν νὰ στείλουν τὴν σχετικὴν Αἴτησιν μέχρι τὴν 31 Αὐγούστου ἐ.ε., διὰ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου, εἰς τὴν διεύθυνσιν arcidiocesiortodos-sa@gmail.com, καταθέτοντες εἰς μορφήν pdf καί τὰ ἀκόλουθα ἔγγραφα:

1. Βιογραφικὸν Σημείωμα,
2. Πτυχίον Ὁρθοδόξου Θεολογίας,
3. Δήλωσιν συμφωνίας τῆς συζύγου διὰ μόνιμον ἐγκατάστασιν τῆς εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς ἐν Ἱταλίᾳ (διὰ ἐνδιαφερομένους ἐγγάμους κληρικούς καί λαϊκούς),
4. Βεβαίωσιν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου διὰ τὸ ἀκώλυτον τῆς ἱερωσύνης (διὰ συνταξιούχους κληρικούς),
5. Γραπτὴν Δήλωσιν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου διὰ τὴν πρόθεσιν του ὅπως ἀποσπᾷ τὸν κληρικὸν εἰς τὴν Ἱερᾶ Μητροπόλιν Ἱταλίας καί Μεθίτης (διὰ ἐν ἐνεργείᾳ κληρικούς),
6. Συμμαρτυρίαν καί Πιστοποιητικὸν Χρηστοθεΐας (διὰ λαϊκούς).

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱταλίας καί Μεθίτης

Ἀναρτήθηκε στὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 10.7.2017

Ἱερᾶ Μητροπόλεως Κορίνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Παντελεήμονος Ἀλαμάνου,
Ἀγίου Νικολάου Ἐν Ἄνω Τρικάλων,
Ἀγίου Δημητρίου Βελίνας,
Ἀγίας Τριάδος Γαλατᾶ,
Ἀγίων Κωνσταντίνου καί Ἐλένης Δενδροῦ,
Ἀγίου Δημητρίου Ἐξαμιλίων,

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας,

Ἀγίου Γεωργίου Δάφνης,
Ἀγίας Κυριακῆς Ζεμενοῦ,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Θαλεροῦ,
Ἀγίου Σπυρίδωνος Θροφαρίου,
Ἀγίας Τριάδος Καλυβίων,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καστρακίου,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καστανέας,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κλένιας,
Ἀγίου Νικολάου Κάτω Λουτροῦ,
Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κάτω Ταρσοῦ,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κεγχρεῶν,
Ἀγίου Γεωργίου Κουτσομαδίου,
Ἀγίου Γεωργίου Κλημεντίου,

Ἁγίου Σπυρίδωνος Κορφιωτίσσης,
Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Κουτσίου,
Ἁγίας Τριάδος Λαγκαδεϊκών,
Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Λαλιωτίου,
Ἁγίου Νικολάου Λυκοποριάς,
Ἁγίου Ἰωάννου Μαψοῦ,
Ἁγίου Νικολάου Μεγ. Βάλτου,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Μεσ. Τρικάλων,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Πιτσαδεϊκών,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σουληναρίου,
Ἁγίου Σπυρίδωνος Πελλήνης,
Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Περαχώρας,
Ἁγίου Ἀθανασίου Πύργου,
Ἑξαπολιτῆς τοῦ Κυρίου Ροζενῶν,
Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σαρανταπήχου,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Σουλίου,
Ἁγίου Γεωργίου Σοφιανῶν,
Ἁγίου Ἀθανασίου Στυλίων,
Ἁγίου Ἀθανασίου Τιτάνης,
Ἁγίου Σπυρίδωνος Φενεοῦ,
Ἁγίου Νικολάου Χαλκείου,
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Χελυδορέου,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ψαρίου,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά
καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημο-
σιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμε-
να δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω
κενῶν θέσεων.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 28ῃ Ἰουνίου 2017

† Ὁ Κορίνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2
τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ.
230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημε-
ρίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς
κενάς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν
Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Αἰγείρου,
Ἁγίου Νικολάου Δενδρακίων,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καλλικάρπου,
Ἁγίου Δημητρίου Καπνοφύτου,
Ἁγίου Μηνᾶ Καρποφόρου,
Ἁγίων Πέτρου καί Παύλου Κρήνης,
Ἑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Μαρμαριάς,
Ἁγίου Γεωργίου Μαυροκορδάτου,
Ἁγίου Γεωργίου Παπάδων,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Περιστεριάς,
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Ποθυνερίου,
Ἁγίου Γεωργίου Πρασινάδας,
Ἁγίων Θεοδώρων Πρινολόφου,
Προφήτου Ἡλίου Πηγῶν,
Ἁγίου Παντελεήμονος Ποθυσύκου,

Ἁγίου Γεωργίου Πυξαρίου,
Ἁγίου Παντελεήμονος Τερψιθέας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά
καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημο-
σιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμε-
να δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω
κενῶν θέσεων.

Ἐν Δράμῃ τῆ 12ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Δράμας ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ποθιανῆς καί Κιλκισίου

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Κλήσις

Πρὸς
τόν Πρεσβύτερον Γρηγόριον Ἰωσηφίδην τοῦ Ἰωάννου
Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ποθιανῆς καί Κιλκισίου
(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ
Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πο-
θιανῆς καί Κιλκισίου καί ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑλ. Βενιζέλου ἀριθ. 2, τῆ ἡμέρᾳ
Τρίτῃ 10ῃ Ὀκτωβρίου 2017 καί ὥρᾳ 14.00 μ.μ., ἵνα δικα-
σθῆς κατηγορούμενος ἐπὶ ἀντικανονικοῖς ἀδικήμασι,
ἅτινα προσάπτονταί σοι καί κρίνεται σκόπιμον ὅπως μὴ
ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ παρόντι κλητηρικῷ θεσπισματι δυνά-
μει τῶν διατάξεων τῆς παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ
Ν. 5383/1982 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί
τῆς πρό Αὐτῶν Διαδικασίας».

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι, ἐν περιπτώσει ἀπειθείας
σου καί μὴ ἐμφανίσεώς σου τῆ ὥς ἄνω ἡμέρᾳ τε καί
ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆς ἐρήμην.

Κιλκίς τῆ 3ῃ Ἰουλίου 2017

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Ποθιανῆς καί Κιλκισίου ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ὁ Γραμματεὺς

Σωφρόνιος Σμαραγάδης

Ἱερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Κλητήριον Ἐπίκριμα

Πρὸς
τόν Ἱερομόναχον Θεοδόσιον
(κατὰ κόσμον Παναγιώτην) Ταρκαζικην
(νῦν ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον
τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ζακύνθου δυνάμει α) τών άρθρων 55 καί 110 τοῦ Ν. 5383/1932, Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας, ὡς οὗτος ἰσχύει καί β) τών σαφῶς ὀριζομένων ὑπό τοῦ τοῦ άρθρου 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τῆ 18ῃ Ὀκτωβρίου 2017 ἡμέραν Τετάρτην καί ὥραν 12ην μεσημβρινήν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐν Ζακύνθῳ, ἵνα δικασθῆς ἐπί τῶν ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι, ἐάν μή ἐμφανισθῆς τῆ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καί ὥρᾳ, θέλει δικασθῆς ἐρήμην.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 12ῃ Ἰουλίου 2017

Ὁ Μητροπολίτης
καί Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ζακύνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Πέτρος Ἰωάν. Παράσχης

Ἀναρτήθηκε σὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 17.7.2017

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις· α) τῶν άρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) καί τῶν άρθρων 4,5,7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρός πληρῶσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Εὐαγγελιστρίας Καρδίτσας,
Ἁγίου Ἀθανασίου Ροῦμ Παλαμᾶ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καί ἔχοντας τὰ ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρδίτῃ τῆ 26ῃ Ἰουλίου 2017

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων
ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἀναρτήθηκε σὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 4.9.2017

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τερά Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

*Ἡ ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας
συζητήθηκε στό Ὑπουργεῖο Παιδείας,
Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων*

Στίς 21 Ἰουλίου 2017 πραγματοποιήθηκε συνάντηση στό Ὑπουργεῖο Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων στήν οποία συμμετεῖχαν ὁ Ὑπουργός Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων κ. Κ. Γαβρόγλου, ὁ Ἀναπληρωτής Ὑπουργός Οἰκονομίας καί Ἀνάπτυξης κ. Ἀ. Χαρίτσος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, ὁ Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων κ. Γ. Καλαντζῆς καί ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Συμεὼν Βολιώτης, μέ ἀντικείμενο τήν διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας γιά τήν ἐκπόνηση ἑνός πιλοτικοῦ προγράμματος μεταξύ Ἐκκλησίας καί Πολιτείας σχετικά μέ τή δημιουργία τῶν κατάλληλων προϋποθέσεων γιά τήν ἀξιοποίηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας πρὸς ὄφελος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἡ συνάντηση διεξήχθη σέ πολύ καλό κλίμα.

Τερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

*Μήνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
γιά τήν Παγκόσμια Ἡμέρα
κατά τῶν ναρκωτικῶν
(26.6.2017):*

Ἡ σημερινή ἡμέρα πού εἶναι ἀφιερωμένη στήν καταπολέμηση τῶν ναρκωτικῶν μᾶς φέρνει ξανά ὅλους ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν μας ὡς πατέρες καί ὡς παιδαγωγούς. Ὅλα ἐκεῖνα τά παιδιά πού χάνονται στοὺς φεύτικους κόσμους τῶν ἐξαρτήσεων ἴσως δέν εἶχαν ποτέ τήν εὐκαιρία νά ζήσουν τήν ὁμορφιά τῆς ἀληθινῆς παιδείας καί τῆς οὐσιαστικῆς καλλιέργειας τοῦ χαρακῆρα καί τῆς ψυχῆς τους.

Γιά νά μάθει νά ζεῖ ἕνας ἄνθρωπος ἐλεύθερος καί νά κάνει σωστή χρήση τῆς ἐλευθερίας του πρέπει κάποιος νά τοῦ τό μάθει, νά τοῦ τό διδάξει, μά πάνω ἀπ' ὅλα νά τοῦ τό ἐμπνεύσει. Αὐτό τό βῆμα πέφτει στοὺς ὤμους ὅλων ὅσοι ἀγαποῦν τή νεότητα, ἀγωνιοῦν γι' αὐτή, ἀλλά πάνω ἀπ' ὅλα δουλεύουν γιά τήν ἀγωγή καί τήν παιδεία.

Δέν μπορεῖ νά ζητᾶμε ἀπό τοὺς νέους τήν προσπάθεια καί τήν ἀρετή καί ἐμεῖς νά ἐπιλέγουμε τό βόλεμά μας καί τή πνευματική στασιμότητα. Ἄν θέλουμε οἱ νέοι νά ἐπιλέξουν τήν ὁμορφιά καί ἀγωνιστική πλευρά τῆς ζωῆς, πρέπει νά τήν ἔχουμε ἐπιλέξει πρῶτοι ἐμεῖς.

Ἡ Ἐκκλησία μέσα ἀπό τίς εὐχαριστιακές της κοινότητες θά παραμένει φωτεινὸς ὁδοδείκτης πρὸς τήν ἀρετή καί τήν ἀδελφосύνη καί θά ἀγκαλιάζει μέ ὅλες της τίς δυνάμεις ἐκείνους πού θά ἐπιλέξουν νά ἀγωνιστοῦν στό πλευρὸ τῶν νέων ἀνθρώπων γιά μία κοινωνία χωρὶς ἐξαρτήσεις καί οὐσίες.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἰερώνυμος

Τερά Μητρόπολις Κορίνθου

*Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
καί ὁ Αρχιεπίσκοπος στήν Κόρινθο
γιά τήν ἐορτὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου*

Μέ θρησκευτικὴ λαμπρότητα τιμήθηκε στίς 28.6.2017 στήν Κόρινθο ἡ μνήμη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἱδρυτοῦ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας καί Πολιούχου τῆς πόλης παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου καί τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου.

Στόν πανηγυρικό ἑσπερινό στόν ἱερό μητροπολιτικό ναὸ Ἀποστόλου Παύλου χοροστάτησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς Συνοδικούς Μητροπολίτες Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ, Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης

κ. Έφραϊμ, Πειραιῶς κ. Σεραφεΐμ, καθώς και τῶν Μητροπολιτῶν Γουίνεας κ. Γεωργίου, ἐκπροσώπου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στήν Ἑλλάδα, Σύρου κ. Δωροθέου, Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου, Ζιχνῶν καί Νευροκοπίου κ. Ἱεροθέου, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, Ἄρτης κ. Καλλινίκου, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρούπολεως κ. Ἀθηναγόρα, Γρεβενῶν κ. Δαυΐδ, Τρίκκης καί Σταγῶν κ. Χρυσοστόμου, τῶν Ἐπισκόπων Θεοῦπόλεως κ. Παντελεήμονος καί Μεθώνης κ. Κλήμεντος, Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱ. Συνόδου, καί τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου.

Τόν Μακαριώτατο συνόδευε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἀρχιμανδρίτης Συμεὼν Βολιώτης, καί παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν, τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τοπικῶν συλλόγων καί ὀργανισμῶν, κληρικοί καί λαϊκοί.

Τόν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ἀναλύοντας τήν κατά Θεόν καί Παῦλον «μωρία τοῦ κηρύγματος». Ὁ Μητροπολίτης Καισαριανῆς ἐκκινώντας ἀπό τήν ἀναφορά στήν σπουδαιότητα τῆς «σεβασμίας μορφῆς» τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου γιά τούς Κορινθίους, γιά τούς Ἕλληνες, γιά τούς Εὐρωπαίους, γιά τούς ἀπανταχοῦ Χριστιανούς, ἀκολούθως κατέδειξε τήν ἀγωνία τοῦ Ἀποστόλου, μέσῳ τῶν Πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῶν του, «νά διευθετήσῃ τὰ ζητήματα πού εἶχαν προκύψει μεταξύ τῶν πιστῶν στήν Ἐκκλησία πού ἐκεῖνος ἴδρυσε», «νά διεκδικήσῃ τήν πνευματική πατρότητά του καί τήν κορυφαία σχέση του μαζί τους» καί γιά «νά ὑπερασπισθεῖ τήν αὐθεντικότητα τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματός του καί τούς καρπούς τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας του». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διακήρυττε ὅτι «ὁ Θεός ἀπέδειξε, ὅτι ἡ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι μωρία, ἐπειδή οἱ ἄνθρωποι δέν μπόρεσαν μέ τήν σοφία τούς ν' ἀναγνωρίσουν τόν Θεό μέσα ἀπό τὰ δημιουργήματά Του πού φανερώνουν τή σοφία Του». Στήν ιδεολογική σύγχυση τοῦ συγχρόνου κόσμου, ὡς διέξοδος στά ὑπαρξιακά ἀδιέξοδα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐλευθερία τοῦ πνεύματός του ἀπό τήν φυλακή τῶν αἰσθήσεων καί τοῦ

ἡδονισμοῦ κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο ἡ σοφία καί ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ καλεῖ τόν ἄνθρωπο νά ζήσει διά τῆς πίστεως «ἐν Χριστῷ».

Ἀμέσως μετά ἀπό τήν ἀκολουθία τοῦ Ἐσπερινοῦ ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου ἀπένευσε τόν Χρυσό Μεγάλο Σταυρό Ἀ΄ Τάξεως τοῦ Ἀπ. Παύλου, ἀνώτατη τιμητική διάκριση τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, στόν Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπιο Παυλόπουλο καί στόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο.

Στήν προσφώνησή του ἀναφέρθηκε στήν εὐλογημένη γιά τήν πόλη τῆς Κορίνθου συγκυρία τῆς ταυτόχρονης παρουσίας τόσο τοῦ Πρώτου Πολίτου τῆς χώρας ὅσο καί τοῦ Πρώτου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, τούς ὁποίους καί καλωσόρισε μέ θερμό καί ἐγκάρδιο «ὡς εὔπαροιστε!». Ὁταν Πολιτεία καί ποιμαίνουσα Ἐκκλησία συμπορεύονται, ἀνέφερε ὁ Μητροπολίτης Κορίνθου, τότε «οἰκοδομοῦν» πρὸς τέρψη, ἀγαλλίαση καί εὐτυχία τοῦ Χριστωνόμου λαοῦ καί ἡ συμπόρευση αὐτή γεννᾷ ἐλπίδες, γεννᾷ προσδοκίες, γεννᾷ δύναμη καί θάρρος γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν ποικίλων προβλημάτων, πού ἀντιμετωπίζει καθημερινῶς.

Στήν ἀντιφώνησή του ὁ κ. Παυλόπουλος μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρθηκε στή μεγάλη σπουδαιότητα γιά ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα τῶν τριῶν πυλώνων: Ἀρχαίας Ἑλλάδας τοῦ πολιτισμοῦ, Ἀρχαίας Ρώμης τῶν θεσμῶν καί Χριστιανικῆς Διδασκαλίας. «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κατέστη Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν ἀκριβῶς διότι κατάφερε μέσα ἀπό τήν διδασκαλία του καί τήν ἱεραποστολή του νά ἐνώσει τήν Ἑβραϊκή Ἀνατολή μέ τήν Ἑλληνική Δύση» ἐπισήμανε ὁ κ. Παυλόπουλος καί ὑπογράμμισε πὺς «ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου παραδίδει στήν Εὐρώπη καί στόν κόσμο ὁλόκληρο τήν πιό σημαντική ἀρχή καί ἀξία πού μπορεῖ νά θεμελιώσῃ τήν εἰρήνη τοῦ κόσμου καί τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητας καί αὐτή δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν ἀλληλεγγύη, αὐτήν τήν ὁποία ἐξέφρασε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μέ τή μορφή τῆς ἀγάπης».

Ἀμέσως μετά ἀντιφώνησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀποκαλώντας «ἄνοιγμα καρδιάς» τήν παρασημοφόρησή του, ἡ ὁποία πάντοτε θά ἀποτελεῖ γι' αὐτόν ἀνακεφαλαίωση ἱστορίας. Καθὼς ἡ σύνδεση τοῦ Παύλου μέ τήν Κόρινθο εἶναι παγκοσμίως

γνωστή, γιά τόν Ἀρχιεπίσκοπο ἡ σημερινή ἡμέρα θά ἀποτελεῖ νότα αἰσιοδοξίας, πού μέ τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ θά μᾶς βοηθήσει «νά περάσουμε ἀπέναντι, στήν ἄλλη ὄχθη».

Στήν συνέχεια πραγματοποιήθηκε ἡ Λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων Παναγίας τῆς Παραμυθίας, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, φερομένων ἐπί στρατιωτικῶν ὀχημάτων, καθώς καί ἡ ἐπί τῶν χειρῶν τῶν ἀδελφῶν τῶν Μοναστηριῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῶν Κορινθίων Ἀγίων: Τιμίου Προδρόμου, Ἀποστόλου Παύλου τοῦ καί πολιούχου, Ἀποστόλου Ἰάσονος, Ἱερομαρτύρων Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου καί Βλασίου, τῶν ἐν Ἀγίοις Πατέρων Σωφρονίου Ἱεροσολύμων καί Μακαρίου Κορίνθου, Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, Μάρτυρος Λεωνίδου καί τῶν σὺν Αὐτῷ, Ὁσίων Παταπίου καί Ὑπομονῆς καί Νίκωνος τοῦ νέου, καθώς καί ἡ Ἱ. Εἰκόνα πάντων τῶν ἐν Κορινθία Ἀγίων.

Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας

*Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο
στό πλαίσιο τῶν ΚΓ΄ Παυλείων*

Στό πλαίσιο τῶν ΚΓ΄ Παυλείων, τήν Κυριακή 25 Ἰουνίου, τελέστηκε λαμπρό Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀλεξανδρείας Νομοῦ Ἡμαθίας.

Στό πολυαρχιερατικό συλλεῖτουργο συμμετείχαν οἱ Μητροπολίτες: Ἱεραπότνης κ. Κύριλλος, ἐκπρόσωπος τῆς ΑΘΠ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος προεξήρχε καί στό Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο, Τριπόλεως κ. Θεοφύλακτος, ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου κ. Θεοφύλακτος, ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὁ ὁποῖος χοροστάτησε στήν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος, ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μεσαορίας κ. Γρηγόριος ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί ὁ ἐπικώριος Μητροπολίτης Βεροίας κ. Παντελεήμων ὁ ὁποῖος κήρυξε καί τόν θεῖο λόγο. Ἐπίσης συμμετείχαν ὁ Ἀρχιμ. Ἐφραίμ, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μ.

Μονῆς Βατοπαιδίου, καί ὁ Ἡγούμενος Ἀνδρέας, ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας.

Μετά ἀπό τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας στόν αὐτεῖο χώρο τοῦ Ναοῦ πραγματοποιήθηκαν ἐκδηλώσεις μέ ἐξαιρετικά χορευτικά συγκροτήματα τῆς Ἑστίας Ρουμλουκιωτῶν, ὑπό τό βλέμμα τῶν Ἱεραρχῶν καί πλήθους κόσμου.

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ

*Ὁμιλία τοῦ Μητροπολίτου Μεσογαίας
γιά τήν ἀνακουφιστική φροντίδα*

Στήν κατάμεστη μεγάλη αἴθουσα τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου Θεσσαλίας πραγματοποιήθηκε τήν 1.6.2017 ἀνοικτή ἐκδήλωση μέ ὀμιλήτῃ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τό θέμα «Μπροστά στό τέλος τῆς ζωῆς καί στό δίλημμα τῆς εὐθανασίας». Φορέας διοργάνωσης ἦταν τό Ἰδρυμα «Λειτουργοὶ Ὑγείας τῆς Ἀγάπης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος.

Τήν ἐκδήλωση ἀνοίξε ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε διεξοδικά στή ζωή καί στό Ποιμαντικό καί ἐπιστημονικό ἔργο τοῦ διαπρεποῦς Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος εἶναι εὐρέως γνωστός στήν Πανεπιστημιακή κοινότητα τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ ἐξωτερικοῦ γιά τίς περίφημες σπουδές του σέ μεγάλα Πανεπιστήμια τῶν Η.Π.Α. καί γιά τή μοναδική ἐμπειρία του σέ ζητήματα βιοηθικῆς. Αὐτή τήν ἐμπειρία ἔχει θέσει στή διάθεση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, ἡ ὁποία συνεστήθη μέ πρόταση τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου καί ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἤδη ἀπό τό 1998.

Στήν ὀμιλία του ὁ κ. Νικόλαος ἀναφέρθηκε στήν κοσμική ἀντίληψη περί εὐθανασίας, ἡ ὁποία τείνει νά κυριαρχήσει τά τελευταῖα χρόνια, «γιατί ἔχουν δημιουργηθεῖ οἱ ὄροι γιά νά παραταθεῖ τό λεγόμενο θνήσκειν, δηλ. ἡ διαδικασία τοῦ θανάτου. Αὐτό ὀφείλεται στήν ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας, στήν ἐξέλιξη τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, στή χρήση νέων ἱατρικῶν μέσων, πού παρατείνει τόν θάνατο, ἐπιφέροντας, ὅμως, ταλαιπωρία στόν ἀσθενῆ. Ἔτσι προκύπτει τό ἐρώτημα, μήπως πρέ-

πει νά διευκολυνθεῖ ὁ ἀσθενής, γιά νά ὀδηγηθεῖ στόν θάνατο;... Αὐτή ἡ ἀποψη ἐμφανίζεται ὡς φιλεὺσπλαχνη θεώρηση γιά νά ὀδηγηθεῖ κάποιος στόν θάνατο. Ὡστόσο, δέν μποροῦμε νά τό δεχθοῦμε αὐτό».

Στή συνέχεια ὁ Μητροπολίτης Μεσογαίας ἀνέλυσε τοὺς λόγους γιά τοὺς ὁποίους ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀρνεῖται τὴν εὐθανασία, ἐπισημαίνοντας ὅτι «δέν μποροῦμε νά ἐνεργήσουμε τὸν θάνατο, δηλ. νά ποῦμε σέ κάποιον «σέ τελειώνω, γιά ν' ἀνακουφιστεῖς». Καί γιατί μᾶς ὑπερβαίνει καί γιατί ἀπαιτεῖ σκληρότητα ἀπὸ μέρους μας, πού μᾶς ἀκολουθεῖ σ' ὅλη μας τὴ ζωὴ. Δέν μποροῦμε, ἐπίσης, νά ὑποβοηθήσουμε στόν θάνατο, ἀλλά νά ὑποβοηθήσουμε στή ζωὴ». Ὡς ἀντίδοτο στὴν εὐθανασία ὁ κ. Νικόλαος πρότεινε τὴν ἀνακουφιστικὴ φροντίδα. Κατ' αὐτήν, «ὁ ἀσθενής δέν θεραπεύεται μὲν, ἀλλά ἀνακουφίζεται ἀπὸ ὑφιστάμενα συμπτώματα, ὅπως τοῦ πόνου, τῆς ψυχικῆς κατάρρευσης, τῆς ἐπίλυσης τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων του καί τῶν σχέσεων μὲ τὴν οἰκογένειά του. Ἔτσι θά νιώσει ὅτι, ἐνῶ δέν προσφέρει τίποτα, εἶναι πολύτιμος, ἐνῶ γκρινιάζει, εἶναι ἐπιθυμητός, ἐνῶ μᾶς στενοχωρεῖ ἡ ἐνασχόληση μὲ τό πρόβλημα τῆς ὑγείας του, εἶναι ἀγαπητός...». Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ λογικὴ διέπει τὴ λειτουργία τοῦ μοναδικοῦ στὴν Ἑλλάδα «Κέντρου Ἀνακουφιστικῆς φροντίδας Γαλιλαία» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς, στὴν ὁποία ἀναφέρθηκε ἀναλυτικὰ ὁ Σεβασμιώτατος.

Στό τέλος τῆς ἐκδήλωσης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος χαρακτήρισε τὸν Μητροπολίτη Μεσογαίας «ἕνα διαμάντι καί ὡς ἄνθρωπο καί ὡς Ἱεράρχη, πού μᾶς ἐμπνέει, πού βλέπει μπροστά καί ἐδλογήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό μὲ πολλὰ καί μεγάλα τάλαντα». Τὸν εὐχαρίστησε γιά τὴν παρουσία, γιά τό ὅλο ἔργο πού ἐπιτελεῖ καί προανήγγειλε τὴν πραγματοποίηση Διαβαλκανι-

κοῦ Ἱατρικοῦ Συνεδρίου, στόν Βόλο, στίς ἀρχές Δεκεμβρίου, μέ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Σεβ. κ. Νικολάου.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

*Ἐκοιμήθη ὁ Ἠγούμενος
τῆς Ἱ. Μ. Ἀγάθωνος*

Τό πρωί τοῦ Σαββάτου 24.6.2017 τελέσθηκε ἱερατικό συλλεῖτουργο σὸ καθολικό τῆς Μονῆς ἐνώπιον τοῦ σκηνώματος τοῦ μακαριστοῦ Καθηγουμένου Δαμασκηνοῦ Ζαχαράκη καί ἀκολουθῶς στίς 12.00 τό μεσημέρι ἐψάλη στὴν αὐλή, λόγω τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν πιστῶν, ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Νικολάου καί συγχοροστατούντων τῶν Σεβ. Θεσσαλιώτιος κ. Τιμοθέου, Καρπενησίου κ. Γεωργίου καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Τανάγρας κ. Πολυκάρπου.

Ἀναλυτικὰ παρέστησαν: ὁ Καθηγούμενος τοῦ Μεγάλου Μετεώρου καί Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μ. Σταγῶν καί Μετεώρων Ἀρχιμ. Νήφων Καφάλης, ὁ Δικαῖος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου τῆς Κουτλουμουσιανῆς σκήτης Ἁγίου Ὁρους, Ἀρχιμ. Χρυσόστομος, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Προυσοῦ Ἀρχιμ. Γεράσιμος Τσιρώνης, ὁ προηγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Προυσοῦ Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Δρόσος, ὁ Ἱερομόναχος τῆς Ἱ. Μ. Ξενοφῶντος Ἀγ. Ὁρους Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Ξενοφωντικός, ὁ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος τῆς Ἱ. Μ. Καρπενησίου Ἀρχιμ. Ἰλαρίων Λιάσκος, ἡ Καθηγουμένη τῆς Ἱ. Μ. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κορμπούβου τῆς Ἱ. Μ. Τρίκκης καί Σταγῶν Γερόντισσα Θεοφυλάκτη μέ μέλη τῆς ἀδελφότητος, ἀντιπροσωπεῖα μοναζουσῶν τῆς Ἱ. Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Βυτουμᾶ καθὼς καί πολλοὶ ἐκπρόσωποι Ἱερῶν Μητροπόλεων.